

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**AZINLIK ORTAOKULLARI ÖĞRENCİLERİNİN EVDEKİ
MÜZİKSEL ORTAMLARI VE MÜZİK DERSİ YÜKLEME
DEĞİŞKENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

**Serda KEBAPCI
(Yüksek Lisans Tezi)**

İstanbul, 2019

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**AZINLIK ORTAOKULLARI ÖĞRENCİLERİNİN EVDEKİ
MÜZİKSEL ORTAMLARI VE MÜZİK DERSİ YÜKLEME
DEĞİŞKENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

**Serda KEBAPCI
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Danışmanlar
Prof. Dr. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU**

İstanbul, 2019

**Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2019**

ONAY

Serda KEBAPCI tarafından hazırlanan “AZINLIK ORTAOKULLARI ÖĞRENCİLERİNİN EVDEKİ MÜZİKSEL ORTAMLARI VE MÜZİK DERSİ YÜKLEME DEĞİŞKENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ” konulu bu çalışma, 31/05/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

TEZ DANIŞMANI Prof. Dr. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU

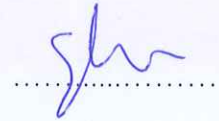
JÜRİ ÜYESİ

Doç. Dr. Duygu Pij. Kıcıoğlu

JÜRİ ÜYESİ

Dr. Öğr. Üyesi Ebru Bulut

ÖZGEÇMİŞ

Serda Kebapcı, 1991 yılında İstanbul'da doğdu. Müziğe olan ilgisi küçük yaştan itibaren katıldığı kilise korolarıyla başladı. Lise yıllarında Devlet Opera ve Balesi piyanistlerinden Levon Eroyan ile piyano, solfej ve müzik teorisi çalışmalarına başlayıp 2011 yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümü yetenek sınavını kazandı. 2015 yılında Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı'na yüksek lisans öğrencisi olarak kabul edildi. 2016 yılından itibaren Özel Tarkmanças Ermeni İlk ve Ortaokulu ve Özel Surp Haç Ermeni Lisesi'nde müzik öğretmeni, İTÜ Vakfı TMDK Sertifika Kursları'nda piyano öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

E-posta : serdakebap@gmail.com

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, desteğini, yardımlarını ve tecrübelerini benden esirgemeyen çok değerli danışmanım Prof. Dr. Sena Gürşen OTACIOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma süresince bana destek olan Okul Müdürüm Sayın Aras DELİCE başta olmak üzere, öğretmen arkadaşlarıma ve çalışmamı destekleyip ölçeklerin uygulanması sırasında değerli katkılarını benden esirgemeyen Ermeni Azınlık Okulları yönetici, öğretmen ve öğrencilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Bu süre zarfında manevi desteğiyle yanımda olan sevgili aileme, çok sevgili öğretmen arkadaşlarım Talar KÖSEOĞLU, Talar SELSU ve Melis SOLAKOĞLU'na, bu yolda beraber yürüdüğüm sınıf arkadaşım sevgili Duygu TÜRKOĞLU'na minnettarım.

Serda KEBAPCI

İstanbul, 2019

ÖZET

Bu araştırma, Azınlık ortaokulu öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları ve müzik dersi yüklemeleri arasındaki ilişkinin saptanması ve bu faktörlerin hangi değişkenler açısından farklılıklar gösterebileceğini ortaya koymak için yapılmıştır. Tarama yöntemi ile yapılan araştırmanın örneklemini İstanbul ili Avrupa Yakası'nda bulunan 12 Ermeni Azınlık Okulu'nda öğrenim gören 620 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma, Türkiye'de Azınlık Ermeni Okulları öğrencilerine müzik eğitimi alanında yapılan ilk araştırma olması ve geniş bir örneklem grubunu temsil etmesi bakımından önem arz etmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu", Burak (2013) tarafından geliştirilen "Müzik Dersi Yükleme Ölçeği" ve Özmenteş (2012) tarafından geliştirilen "Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği" kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre;

- Araştırmaya katılan örneklem grubunun Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği'nden aldıkları puanlar ile Müzik Dersi Yükleme Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dersi yüklemeleri ile, aile yapıları, kardeş sayıları, algıladıkları aile gelir düzeyi, okullarında müzik odası bulunma durumu gibi değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dersi yüklemeleri ile cinsiyetleri, yaşları, sınıf düzeyleri, okudukları okul, ders dışında müzik dersine çalışma saatleri, ailecek düzenli olarak müzik dinleme durumları, algıladıkları müzik dersi başarıları, konser etkinliklerine katılma sıklıkları gibi değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dersi yüklemeleri ve evdeki müziksel ortam puanlarının her ikisi ile, okul müzik dersleri dışında müziksel faaliyetlere katılma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, kilise korosuna, enstrüman kursuna veya konservatuvara giden

öğrencilerin evdeki müziksel ortam puanları ve müzik dersi yükleme düzeylerinin müziksel faaliyete katılmayanlara oranla daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilmektedir.

- Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dersi yüklemeleri ve evdeki müziksel ortam puanlarının her ikisi ile aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, ailesinde müzisyen olan, kilise korosu üyesi olan, hobi olarak enstrüman çalan veya çok iyi bir dinleyici olan öğrencilerin evdeki müziksel ortam puanları ve müzik dersi yükleme düzeylerinin aile üyelerinden müzikle ilgilenen olmayan öğrencilere oranla daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilmektedir.
- Araştırmaya katılan örneklem grubunun Müzik Dersi Yükleme Ölçeği'nden aldıkları puanlar ile ilgili ölçeğin alt boyutları olan tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam, blok flüt ve yetenek alt boyutlarından aldıkları puanlar ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin evdeki müziksel ortamları ile aile yapıları ve kardeş sayıları gibi değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin evdeki müziksel ortamları ile cinsiyetleri, yaşları, sınıf düzeyleri, okudukları okul, algıladıkları aile gelir düzeyi, okul müzik dersleri dışında katıldıkları müziksel faaliyetler, ders dışında müzik dersine çalışma saatleri, aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumları, ailecek düzenli olarak müzik dinleme durumları, algıladıkları müzik dersi başarıları, okullarında müzik odası bulunma durumu, konser etkinliklerine katılma sıklıkları gibi değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.
- Araştırmaya katılan örneklem grubunun Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği'nden aldıkları puanlar ile ilgili ölçeğin alt boyutları olan anne baba konser tutumu, evde müzik üretme ve evde müzik tüketme alt boyutlarından aldıkları puanlar ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Anahtar Sözcükler: Müzik eğitimi, müzik dersi yüklemeleri, evdeki müziksel ortam.

ABSTRACT

This research has been conducted to detect the relationship between the parameters of the minority secondary school students' musical environment at home and music lesson attribution and to set forth by which parameters these factors may vary. 620 secondary school students studying at 12 Armenian minority schools in the European side of Istanbul constitute the sample of the research which was conducted by scanning method. The research is important in terms of being the first research conducted in music education field on the students of Armenian minority schools in Turkey and representing a wide sample group. In the research "Personal Information Form" prepared by the researcher, "The Scale of Music Lesson Attribution" developed by Burak (2013) and "The Scale Of Musical Environment At Home" developed by Özmenteş (2012) have been used as a data collection tool.

According to the results reached in the research:

- There is a significant statistical difference between the points scored in the Scale Of Musical Environment At Home and in the Scale of Music Lesson Attribution which were conducted on the sample group joining in the research.
- There has not been found any significant difference between the music lesson attributions of the students who joined in the research and parameters such as their family structures, number of siblings, the perceived income level, having a music room in the school.
- There is a significant difference between the music lesson attributions of the students who joined in the research and parameters such as their genders, grades, the school, the hours to study music apart from the lesson, listening to music regularly as a family, the perceived music lesson success, the frequency of attending at concerts.
- The points of the students joining in the research both in the music lesson attribution and the musical environment at home have revealed a significant difference in attending at musical activities apart from the music lessons at school. According to this result, it can be stated that the musical environment at

home points of the students who attend at the church choir, instrument course or study at the conservatory are at a higher level compared to those who don't join in a musical activity.

- A significant statistical difference has come out between both the points of the music lesson attributions, the musical environment at home and the musical interest of the family members of the students joining in the research. According to this result, it can be stated that the musical environment at home points of the students who have a musician family member, is a member of a church choir, plays an instrument as a hobby or is a good listener are at a higher level than the music lesson attribution points of the students who don't have a family member interested in music.
- There is a statistically significant relationship between the points of the sample group joining in the research which they scored in the Scale of Music Lesson Attribution and the points that they scored in the sub-dimensions of the related scale which are the approach, the environment in which they study music lesson, the musical environment outside the lesson, block flute and the sub-dimensions of talent.
- There has not been detected any statistical difference between the musical environments at home and the parameters such as the family structure and the number of siblings of the students joining in the research.
- There is a statistically significant difference between the musical environment of the students joining in the research and their genders, ages, grades, the schools in which they study, the perceived family income, musical activities that they join in apart from the school music lessons, the hours in which they study music lesson outside the lesson, the interest of the family members in music, listening to music regularly as a family, their perceived music lesson success, having a music room in their schools and the frequency of joining concerts.
- There is a statistically significant relationship between the points that the sample group joining in the research scored in the Scale Of Musical Environment At Home and the points that they scored in the sub-dimensions of the related scale

such as the attitude of parents towards concerts, producing music at home, and the sub-dimensions of consuming music at home.

Keywords: Music education, music lesson attributions, home music environment.

İÇİNDEKİLER

ONAY	i
ÖZGEÇMİŞ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xx
KISALTMALAR	xxi
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç	4
1.3. Önem	5
1.4. Sayıtlar	5
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar	6
BÖLÜM II: İLGİLİ ALAN YAZIN	7
2.1. Yükleme Kuramı	7
2.1.1. Yükleme Modelleri	8
2.1.1.1. İçsel-Dışsal Yükleme	8
2.1.1.2. Uyuşan Çıkarımlar Kuramı	10
2.1.1.3. Kovaryasyon-Birlikte Değişim Modeli	12
2.1.1.4. Görev Başarımına İlişkin Yüklemler.....	14
2.1.2. Yüklemedeki Yanlılıklar	16
2.1.2.1. Uyuşma Yanlılığı ve Temel Yükleme Yanılgısı.....	16
2.1.2.2. Aktör-Gözlemci Etkisi	17
2.1.2.3. Yanlış Benzerlik Etkisi.....	17
2.1.2.4. Kendine Hizmet Eden Yüklemler.....	18
2.1.3. Eğitim-Öğretimde Yükleme Süreci	19

2.1.3.1. Müzik Eğitimi ve Yükleme Kuramı	20
2.2. Eğitim ve Öğretimde Aile Faktörü	24
2.2.1. Evdeki Müziksel Ortam	26
2.3. İlgili Araştırmalar	28
BÖLÜM III: YÖNTEM	37
3.1. Araştırma Modeli	37
3.2. Evren ve Örneklem.....	37
3.3. Veri Toplama Araçları.....	43
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	43
3.3.2. Müzik Dersi Yükleme Ölçeği (MDYÖ)	43
3.3.3. Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği (EMO).....	44
3.4. Verilerin Analizi.....	45
BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUM.....	47
4.1. Müzik Dersi Yükleme Ölçeğine İlişkin Bulgular.....	47
4.2. Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğine İlişkin Bulgular	113
4.3. Evdeki Müziksel Ortam ve Müzik Dersi Yükleme Ölçeklerinin İlişkisi	167
BÖLÜM V: SONUÇ ve ÖNERİLER.....	169
5.1. Sonuç.....	169
5.1.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeği'ne İlişkin Analiz Sonuçları	169
5.1.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği'ne İlişkin Analiz Sonuçları	172
5.1.3. Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği ve Müzik Dersi Yükleme Ölçeğine İlişkin Analiz Sonuçları.....	175
5.2. Öneriler.....	176
KAYNAKLAR	179
EKLER	186
Ek 1: Kişisel Bilgi Formu	187
Ek 2: Müzik Dersi Yükleme Ölçeği	188
Ek 3: Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği.....	191
Ek 4: İzin Belgeleri	193

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1.	Başkalarının Davranışını Kişisel Özelliklerine Yüklememize Yol Açan Faktörlerin Bir Özeti	9
Tablo 2.2.	Kelley'nin Atıf Kuramı'nın Bir Örneğe Uygulanışı	13
Tablo 3.1.	Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları	37
Tablo 3.2.	Öğrencilerin Yaşlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	38
Tablo 3.3.	Öğrencilerin Sınıflarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları	38
Tablo 3.4.	Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	38
Tablo 3.5.	Öğrencilerin Aile Yapısına Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	39
Tablo 3.6.	Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Frekans Yüzde Dağılımları	39
Tablo 3.7.	Öğrencilerin Aile Gelir Düzeyine Göre Frekans Yüzde Dağılımları	40
Tablo 3.8.	Öğrencilerin Okul dışında Katıldıkları Müziksel Faaliyet Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları	40
Tablo 3.9.	Öğrencilerin Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	40
Tablo 3.10.	Öğrencilerin Aile Üyelerinin Müzik ile İlgilenme Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	41
Tablo 3.11.	Öğrencilerin Ailecek Düzenli Olarak Müzik Dinlenen Zaman Dilimi Bulunma Durumuna Göre Frekans Yüzde Dağılımları	41
Tablo 3.12.	Öğrencilerin Müzik Dersinde Kendilerini Başarılı Bulma Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları	42
Tablo 3.13.	Öğrencilerin Okulda Müzik Odası Bulunma Durumuna Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	42
Tablo 3.14.	Öğrencilerin KONSERE Gitme Sıklıklarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	42
Tablo 4.1.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	47
Tablo 4.2.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	48
Tablo 4.3.	Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	49

Tablo 4.4.	Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	49
Tablo 4.5.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	50
Tablo 4.6.	Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	50
Tablo 4.7.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	51
Tablo 4.8.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	52
Tablo 4.9.	Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	53
Tablo 4.10.	Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	53
Tablo 4.11.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	54
Tablo 4.12.	Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	55
Tablo 4.13.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	55
Tablo 4.14.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okudukları Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	56
Tablo 4.15.	Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	57
Tablo 4.16.	Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	60
Tablo 4.17.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan LSD Testi Sonuçları.....	63
Tablo 4.18.	Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	66
Tablo 4.19.	Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	70

Tablo 4.20.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okudukları Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	73
Tablo 4.21.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Yapısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	76
Tablo 4.22.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Kardeş Sayısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	77
Tablo 4.23.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	78
Tablo 4.24.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	79
Tablo 4.25.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	80
Tablo 4.26.	Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	81
Tablo 4.27.	Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	82
Tablo 4.28.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	83
Tablo 4.29.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	84
Tablo 4.30.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	85
Tablo 4.31.	Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	86
Tablo 4.32.	Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	87

Tablo 4.33.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	88
Tablo 4.34.	Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	89
Tablo 4.35.	Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	90
Tablo 4.36.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	91
Tablo 4.37.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	92
Tablo 4.38.	Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	93
Tablo 4.39.	Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	94
Tablo 4.40.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	95
Tablo 4.41.	Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	96
Tablo 4.42.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	97
Tablo 4.43.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Ailecek Dinlenen Belirli Bir Müzik Zamanı Olup Olmaması Durumuna Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları.....	98
Tablo 4.44.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	99
Tablo 4.45.	Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	100

Tablo 4.46.	Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları...	101
Tablo 4.47.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	102
Tablo 4.48.	Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları	103
Tablo 4.49.	Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	104
Tablo 4.50.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları	105
Tablo 4.51.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okulda Müzik Odası Bulunma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları	106
Tablo 4.52.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	107
Tablo 4.53.	Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	108
Tablo 4.54.	Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	109
Tablo 4.55.	Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	110
Tablo 4.56.	Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	111
Tablo 4.57.	Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	112
Tablo 4.58.	Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	113
Tablo 4.59.	Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	114

Tablo 4.60. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	115
Tablo 4.61. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	116
Tablo 4.62. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	117
Tablo 4.63. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	118
Tablo 4.64. Öğrencilerin Evdeki Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	119
Tablo 4.65. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	120
Tablo 4.66. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	121
Tablo 4.67. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okudukları Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	122
Tablo 4.68. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan LSD Testi Sonuçları.....	123
Tablo 4.69. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan LSD Testi Sonuçları.....	126
Tablo 4.70. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan LSD Testi Sonuçları.....	129
Tablo 4.71. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Yapısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	133
Tablo 4.72. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Kardeş Sayısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	134
Tablo 4.73. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Kardeş Sayısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	135

Tablo 4.74.	Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	136
Tablo 4.75.	Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	137
Tablo 4.76.	Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Boyutu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	137
Tablo 4.77.	Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	138
Tablo 4.78.	Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	138
Tablo 4.79.	Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	139
Tablo 4.80.	Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	140
Tablo 4.81.	Öğrencilerin Evdeki Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	141
Tablo 4.82.	Öğrencilerin Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları	142
Tablo 4.83.	Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	143
Tablo 4.84.	Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	144
Tablo 4.85.	Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	145
Tablo 4.86.	Öğrencilerin Evdeki Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	146

Tablo 4.87. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları	147
Tablo 4.88. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	148
Tablo 4.89. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	149
Tablo 4.90. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	150
Tablo 4.91. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	151
Tablo 4.92. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları...	152
Tablo 4.93. Öğrencilerinin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	154
Tablo 4.94. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Ailecek Müzik Dinlenen Belirli Bir Zamanın Olup Olmaması Durumuna Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız t Testi Sonuçları.....	155
Tablo 4.95. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	156
Tablo 4.96. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	157
Tablo 4.97. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları	158
Tablo 4.98. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	159
Tablo 4.99. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	160

Tablo 4.100. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okulda Müzik Odası Bulunma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız t Testi Sonuçları.....	161
Tablo 4.101. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	162
Tablo 4.102. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	163
Tablo 4.103. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	164
Tablo 4.104. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları.....	165
Tablo 4.105. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	166
Tablo 4.106. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ile Diğer Ölçeklerden Aldıkları Puanlar Arasındaki İlişki ile İlgili Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	167
Tablo 4.107. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ile Diğer Ölçeklerden Aldıkları Puanlar Arasındaki İlişki ile İlgili Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	168

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Nasıl uyuşan çıkarsama yaparız?	11
Şekil 2.2. Görev Başarımına İlişkin Yüklemeler.....	15
Şekil 2.3. Yükleme Süreci	19

KISALTMALAR

DDMO	: Ders Dışı Müziksel Ortam
EMOÖ	: Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği
ABKT	: Anne Baba Konser Tutumu
EMT	: Evde Müzik Tüketme
EMÜ	: Evde Müzik Üretme
MDÖO	: Müzik Dersi Öğrenme Ortamı
MDYÖ	: Müzik Dersi Yükleme Ölçeği
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
O.O.	: Ortaokul
p	: Anlamlılık Derecesi (Significance)
Sd	: Serbestlik Derecesi
SS	: Standart Sapma
α	: Güvenirlilik Katsayısı
\bar{x}	: Ortalama
%	: Yüzde

BÖLÜM I: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

İnsan yaşamı boyunca içinde bulunduğu ses çevresinin aktif bir üyesi konumundadır. Bu çevreden beslenmesi, ona yönelmesi, duyarlılık göstermesi ve onunla etkileşim kurarak çevresinde bulunan varlıklarla iletişim sağlaması, bireyin kendine müzikal bir çevre oluşturmasını, yaşamında ihtiyacı olan sağlıklı, dengeli, düzenli ve mutlu bir sosyal çerçeve oluşturmasını sağlar (Uçan, 2005).

Müzik, bireyin anne karnından başlayarak yaşamı boyu içinde bulunduğu ortamın önemli bir bölümünde yer alır. İnsan-müzik ilişkisi, anne karnında annenin kalp atışlarıyla başlamakta, dolaylı olarak oluşmaya başlayan müziksel farkındalık doğum sonrası bebeğin kendi kalp atışlarında bu tanıdık ritmi keşfetmesiyle birlikte bebekte rahatlatıcı bir etkiye dönüşmektedir (Kalay, 2013).

Bireyin eğitimi, genel hatlarıyla yaşadığı ortamın yapısına göre şekillenir. Müzik eğitimi için de benzer durum söz konusudur. Doğumundan itibaren müziksel yönden donatılmış bir ortamda yetişen bir birey, onu yaşamının her alanında ayrılmaz bir parça olarak algılar, yetenek boyutu ve müziksel beğeni özellikleri bu ortamdan etkilenir. Bu sayede edindiği izlenim ve birikimlerin etkisi eğitimin bir uzantısı olarak kendini çocukluk ve gençlik yıllarında gösterir. Dış çevreyi anlamlandırma ve değerlendirme potansiyeli yaşadığı ortamın özellikleriyle harmanlanarak biçimlenmeye başlar (Dizdar, 2005).

Ev ortamının gerekli uyarıcılar barındırması, çocuk için güvenli ve sağlıklı olması ebeveynlerin en büyük görevidir. Bu ortamın oluşmasında çocuğun eğitim aldığı okulda görev yapan öğretmenlerin ve evdeki diğer tüm bireylerin işbirliği ve aktif katılımı önem taşımaktadır. Bu sayede, ev ortamı gerektiği gibi pekiştirildiğinde ve aile tarafından sosyal açıdan da desteklendiğinde, okullarda verilen eğitimin daha kalıcı ve işlevsel olduğu ifade edilmektedir (Aydoğan, 2006).

Okulda çocuklara sunulan her türlü bilgi ve birikim, aile tarafından ev ortamında da potansiyel olarak ihtiyaç duyulan desteği aldığı müddetçe daha kalıcı bir hal alır. Sosyal ve ekonomik şartlar da buna paralel olarak katkı sağlar. Ancak evde oluşturulan müziksel ortam aile tarafından genel bir temele oturtulduğunda çocuk için olumlu bir birikim söz konusu olabilir (Özmenteş, 2012).

Çocuğun müziksel gelişimine evdeki müziksel ortamın etkisi incelendiğinde durum sosyal ve fiziksel olarak ele alınmalıdır. Sosyal ortamın kapsamına anne-babanın yanı sıra çocukla ev ortamında bulunan bakıcı, kardeş veya diğer aile üyeleri de girmektedir. Ev ortamında aile tarafından çocuğa örnek oluşturacak müziksel özellikler; ailenin müziğe karşı tutumu, günlük hayatlarında müzikle ilgilenme durumları, çocukla birlikte şarkı söyleme, konserlere gitme, müzik dinleme, ebeveynlerden birinin veya her ikisinin bir müzik çalgısı çalması gibi niteliklerin çocuğun müziksel gelişimine olan katkı boyutunda önem taşımaktadır. Ayrıca evde bulunan fiziki ortam, evde şarkı söyleme veya dinlemeye uygun donanımın bulunması da benzer niteliklerdendir (Özmenteş, 2012).

Ailenin bireye sunduğu her tür yapının çocuk üzerindeki etkisi düşünüldüğünde, öğrencilerin müziğe yönelik tutumlarının evde çocuğa sunulan müziksel ortamla doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir.

Özmenteş, (2012b) “Austin ve Vispoel’in (1998, 1995) gerçekleştirdiği araştırmada ise, öğrencilerin müzikteki başarı durumlarına yönelik yüklemelerini anne-baba ve öğretmenlerine de bağladıkları görülmektedir.” ifadesiyle bu araştırmaya da yön veren noktaya dikkat çekerek, öğrencilerin müziğe ilişkin anlamlandırma ve bir nedene bağlama durumlarının evdeki müziksel ortamla etkileşim içinde olduğunu açıklamıştır.

Akbaba (2006), “Eğitim ortamında bir bireyin başarı sağlaması için ilk olarak o işe güdülenmesi gerekmektedir. Çünkü, güdülenme (motivasyon) ile başarı arasında pozitif bir ilişki olduğu bilinmektedir.” şeklindeki tespitiyle eğitimde öğrenci motivasyonunun önemini vurgulamıştır. Benzer durumun müzik eğitimi için de geçerli olduğu yapılan birçok araştırmada tespit edilmiş, kuramlar geliştirilmiştir. Bu kuramlardan biri de Yükleme Kuramı’dır.

“Yükleme Kuramı psikolojinin insanların hem kendi ve hem de başkalarının davranışlarını açıklama biçimleriyle ilgilenen alandır. Kuram, davranışa ilişkin olarak insanların “neden?” sorularını yanıtlayış biçimleri üzerinde odaklaşır” (Peplau, Taylor & Sears, 2012, s.52).

Yükleme süreci; kişinin var olan bir olguya yönelik nedenleri çıkarsamak için pekiştirdiği, ulaştığı nedenlere ilişkin dayandırdığı sebeplere yönelik ileriye dönük oluşan davranışları zihinsel açıdan organize ettiği ve tüm bu süreçte izlediği yolu yönlendiren kural ve prensipleri oluşturduğu bir algısal bütündür (Duman, 2004).

Öğrenme sürecinde bireyin başarı ve başarısızlığa ilişkin gerçekleştirdiği nedensel yüklemeler üç temel boyut altında incelenebilir. Kararlılık boyutu; başarılı olma durumuna yönelik beklentileri güdülemekte ve sebebin değişme durumunu ortaya koymaktadır. Odak boyutu; kişiyi durum karşısında gurur, utanç gibi öznel değerlerinde oluşan değişimleri ve nedensel yüklemenin içsel-dışsal olarak hangi faktöre bağlandığını yansıtmaktadır. Kontrol boyutu ise; ortaya çıkan sonuç üzerinde kişinin doğrudan etkililiğinin niteliği ile ilgilidir. Ayrıca, başarıya ilişkin gerçekleştirilen içsel yüklemeler, öğrenciyi başarmak için motive ettiğinden çaba artacaktır. Buna karşın dışsal nedenlere yüklemeye yapan bir öğrencinin gelecekte aynı süreci yaşayacağına ilişkin öngörüsü çabalamamasına sebep olacaktır (Weiner, 2010).

Müzik eğitimi boyutunda öğrencinin göstermiş olduğu tutum, birçok farklı noktadan beslenerek oluşur. İçsel ve dışsal faktörler olarak ifade edilen yapılar öğrencinin genel başarısını, ilgi ve zevklerini süreç boyunca etkileyen kavramlardır. Her ikisi de dışarıdan gözlemlenebilen verilerle bize durum tespiti hakkında bilgi verebilir. Bu noktada ebeveynlerin görevi çok büyüktür. Çocuklar gelişim sürecinin en başından beri buldukları ortamın ilgi ve zevklerinden her anlamda beslenirler. Her türlü dışsal faktöre etken ya da edilgen olarak dahil olan bir yapıya sahip olmak, bireyin çevresel özellikleri içsel dünyasıyla birleştirip genel bir algı oluşturmasını kaçınılmaz kılar (Weiner, 2010)

Bu noktadan hareketle, araştırmanın örnekleme grubunu oluşturan Azınlık Ermeni ortaokul öğrencilerinin dahil oldukları etnik yapının sosyal yaşantısında bulunan özellikler doğrultusunda aileleri tarafından kendilerine sunulan evdeki müziksel

ortamları ile bu öğrencilerin müzik dersi yüklenme değişkenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

Ermeni Azınlık Okulları; Ermeni Azınlıklar tarafından kurulmuş ve Lozan Anlaşması ile güvence altına alınmış eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlarda sadece Türkiye Cumhuriyeti uyruklu Ermeni azınlığa mensup öğrencilerin eğitim alma hakkı vardır. Azınlık Okulları; Ermeni müdür ve Türk müdür başyardımcısı ile yönetilmektedir. Bu kurumlar tüm masraflarını kendi yönetim kurulları aracılığıyla karşılamaktadır. Ermeni Azınlık Okulları, okul öncesi, ilk, orta ve lise kademesinde özel okul statüsünde eğitim vermektedir. Bu okullarda Türkçe Kültür dersleri atama ile göreve gelen, devlet memuru statüsündeki öğretmenler tarafından verilmektedir. Ermenice olarak işlenen diğer dersleri ise yönetim kurulu vakfı ile sözleşme imzalayan, Ermeni öğretmenler vermektedir. Bunların yanı sıra sözleşmeli olarak çalışan Türk öğretmenler de okullarda görev yapmaktadır (Kantarcıoğlu, 2016, s.64-65).

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, Azınlık ortaokulları öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları ve müzik dersi yüklemeleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve kişisel değişkenlere göre anlamlı bir fark olup olmadığını saptamaktır.

Araştırmada belirlenen amaçlar doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

1. Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi yüklemeleri onların; cinsiyetlerine, yaşlarına, sınıf düzeylerine, okudukları okula, aile yapılarına, kardeş sayılarına, algıladıkları aile gelir düzeyine, okul müzik dersleri dışında katıldıkları müziksel faaliyetlere, ders dışında müzik dersine çalışma saatlerine, aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumlarına, ailecek düzenli olarak müzik dinleme durumlarına, algıladıkları müzik dersi başarılarına, okullarında müzik odası bulunup bulunmamasına, konser etkinliklerine katılma sıklıklarına göre anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
2. Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi yüklemeleri onların “tutum”, “müzik dersi öğrenme ortamı”, “ders dışı müziksel ortam”, “blok flüt”, “yetenek” alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar göstermekte midir?

3. Ortaokul öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları onların; cinsiyetlerine, yaşlarına, sınıf düzeylerine, okudukları okula, aile yapılarına, kardeş sayılarına, algıladıkları aile gelir düzeyine, okul müzik dersleri dışında katıldıkları müziksel faaliyetlere, ders dışında müzik dersine çalışma saatlerine, aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumlarına, ailecek düzenli olarak müzik dinleme durumlarına, algıladıkları müzik dersi başarılarına, okullarında müzik odası bulunup bulunmamasına, konser etkinliklerine katılma sıklıklarına göre anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
4. Ortaokul öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları onların, “evde müzik üretme” (şarkı söyleme, çalgı çalma), “evde müzik tüketme” (müzik dinleme), “anne ve baba konser tutumu” alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
5. Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi yüklemeleri ile evdeki müziksel ortamları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Önem

Bu araştırma ile elde edilen verilerin,

- Azınlık Ermeni Ortaokulları öğrencilerine müzik eğitimi alanında yapılan ilk araştırma olması,
- Azınlık ortaokulları öğrencilerinin evdeki müziksel ortamlarının sosyal ve fiziksel bakımdan incelenip, öğrencilerin müzik dersi yüklemeleriyle ilişkisini ortaya koyması,
- Araştırmanın örneklem grubunu 620 öğrencinin oluşturması dolayısıyla güvenilirliğinin oldukça yüksek olması,
- Yapılacak olan araştırmalara ışık tutması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

Yapılan araştırma şu varsayımlara dayandırılmıştır:

- Kullanılan araştırma yöntemi araştırmanın amacına, konusuna ve problem durumuna uygundur.

- Veri toplamak için oluşturulan araç ve yöntemler, araştırma ile ilgili bilgilere ulaşmada yeterlidir.
- Araştırma için oluşturulan örneklem grupları, evreni temsil edebilecek niteliktedir.
- Örneklem grubundan elde edilen veriler sonucunda ortaya çıkan sonuçlar, geçerli ve güvenilirlerdir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma, İstanbul İli Avrupa Yakası'nda bulunan Azınlık Ermeni Ortaokulları'yla ve bu okullarda öğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Müzik Eğitimi: Bireyin müziksel davranışlarında kendi müziksel deneyimleri yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranışlar oluşturma sürecidir (Uçan, 2005).

Müzik Dersi Yüklemeleri: Öğrencilerin müzik derslerindeki başarı durumlarını dayandırdıkları nedenlere ilişkin inançlarıdır (Özmenteş, 2012b).

Evdeki Müziksel Ortam: Evde, anne-baba, bakıcı ya da diğer aile bireylerinin, çocuklar ile birlikte yaptıkları müziksel etkinliklerin miktar ve niteliğidir (Brand, 1985; Akt. Özmenteş, 2012a).

BÖLÜM II: İLGİLİ ALAN YAZIN

2.1. Yükleme Kuramı

İnsan zihni kendi yaşantımıza yönelik açıklamalar bulma, oluşturma ve değerlendirme arayışındadır. Dünyamızı anlama isteği, yaşadığımız evreni uyumlayıcı eylemler açısından yeteri düzeyde düzenli ve anlamlı bir yere dönüştürmekten kaynaklanmaktadır. Aksi durumla kendimizi güvende hissetmeyiz. Yaşam boyunca hepimiz insanların neden çeşitli sebeplerle farklı davranışlar sergilediğine yönelik açıklamalar oluştururuz; bu açıdan her bir birey ‘naif’ veya amatör psikologlar olarak nitelendirilir. Bu oldukça faydalı bir olgudur, çünkü sonuçta bizim karşıdaki insanın davranışıyla ilgili tahminlerde bulunmamızı sağlar. Oluşturduğumuz tahminlerin doğruluk payı tartışma konusu olsa da bu durum aynı zamanda olası bir istenmedik davranış ihtimaline müdahale etmemizi sağlar (Forsterling & Rudolph, 1988; Akt. Hogg & Vaughan, 2014).

Yaşadığımız evreni tahmin edilebilir ve kontrol edilebilir durumda tutmak için sürekli “niçin?” ya da “neden?” gibi sorular sormayız. Çevredeki insanlara ve durumlara yönelik izlenimlerimizde gizli nedensellik yüklemelerimizin neredeyse çoğu kendiliğinden oluşur (Krull & Dill, 1998).

Dışsal özelliklere ve insan davranışlarına çeşitli yorumlar getiririz; bunlar öznel koşulların kaynağına ve yorumlarına dair olan nedensel açıklamalardır. Nedensel açıklamalar var olan durumla ilgili denetleme ve tahmin yürütme bakımından temel niteliğindedir (Hogg & Vaughan, 2014).

İnsanlar; gözlemlemek ve yorumlamak üzere çevreyi sürekli çeşitli sorularla birtakım süzgeçlerden geçiren varlıklardır. Gözlem sırasında başvuru en doğal süreç davranışsal durumları yorumlamak olmuştur. Çağlar boyu çevrede gelişen süreçleri çeşitli açılardan anlamlandıran insanlar, bunu doğal ve varoluşsal bir nitelikte gerçekleştirmişlerdir. Kendilerinden bağımsız şekilde oluşan durumları anlamlandırma eğilimi zamanla özellikle davranışsal boyutta yoğunlaşmış ve bununla birlikte insanlar

nedensel sorular ve bunların cevaplarından çok gözlemlenen davranışı ortaya koyan kişi tarafından neden tercih edildiğini doğal bir süreç içerisinde irdelemeye başlamışlardır.

Ancak bazen özellikle belirgin bir durum, kişi ya da koşul bizi sarar ve ne olup bittiğine dair keskin bir dikkat yoğunlaştırmamıza yol açar. Bunu beklenmedik veya olumsuz bir durum olduğunda yaparız; çünkü insanlarda kestirebilirlik ihtiyacı, çevre üzerinde kontrol sağlama gereksiniminden dolayı beklenmedik veya olumsuz durumlarda daha belirgin bir şekilde kendini gösterir (Kanazawa, 1992; Wong & Weiner, 1981; Akt. Peplau, Taylor & Sears, 2012).

Hayatımızda yer alan kişi neden böyle davranmıştı? Soruda yer alan “neden” sorusuna cevap bulabilmek için kişinin aslında nasıl olduğuna ve bu davranışa onu iten nedenin ne olduğuna birleştirilmiş anlık gözlemlerimiz sayesinde ulaşmaya çalışırız. Örtük kişilik kuramlarını kullanmaya eğilimimiz bu noktaya ulaştıktan sonra kendini gösterir. Birisi içten bir insansa, arkadaş canlısı bir insan olduğu çıkarımında bulunuruz. Yükleme Kuramı, bu tür soruları nasıl yanıtladığımızla ilgilidir (Aronson, Wilson & Akert, 2012).

2.1.1. Yükleme Modelleri

Heider (1958), “Bütün insanlarda çok güçlü iki güdü vardır: Bunlar; dünya hakkında tutarlı, parçaları birbirine uyan bir anlayışa ulaşma ve çevreyi kontrol etme güdüleridir. Böyle bir anlayışa ulaşma ve kontrol için insanların nasıl davranacaklarını kestirebilmeye gereksinimimiz vardır. Yoksa dünya içinde yaşamak için çok rastlantısal, şaşırtıcı, tutarsız ve tehlikeli bir yer olacaktır” ifadeleriyle sosyal psikolojide nedensel yüklemeleri açıklayan ilk kuramcı olmuştur.

2.1.1.1. İçsel-Dışsal Yükleme

Fritz Heider (1958) davranışı etkileyen kuramlar olduğunu öne sürerek sosyal psikologların dikkatini naif psikoloji üzerine yoğunlaştırmayı hedeflemiştir. Heider sezgisel psikologlar olarak nitelendirdiği insanların doğal süreçlere yönelik nedensel kuramlar yarattıklarını ve bu açıdan sistematik sosyal psikoloji kuramlarıyla aynı yapıya sahip olduklarını öne sürmüştür. Çevremizdeki insanların davranışlarına bir sebep

bulmaya çalışmak, rastgele olmayıp güdülenmiş olduğunu düşündüğümüz davranışsal durumlardan kaynaklanmaktadır. Herhangi bir şey hakkında yorum yapmak sebep sonuç ilişkisi olmadan pek mümkün değildir. Bu süreç bütünüyle insan doğası gereği oluşur ve dünyanın değişmez yönlerini keşfetmemizi de beraberinde getirir (Hogg & Vaughan, 2014).

Heider insanların var olan durumlarla ilgili çıkarımları adeta amatör bilim insanları gibi birleştirerek mantıklı çıkarımlarda bulduklarını ifade etmiştir. Bu sırada kişisel faktörleri kişisel yükleme veya içsel yükleme, çevresel yüklemeleri de durumsal yükleme veya dışsal yükleme olarak açıkladığı iki farklı çerçevede gerçekleştirdiğimizi savunur.

Buna yönelik olarak Scherer (1978) araştırmaları doğrultusunda, “İnsanların telefonda duydukları seslerinden yola çıkarak hiç tanışmamış oldukları kişilere yönelik kalıplaşmış kişilik özelliklerini tahmin ettikleri” sonucuna ulaşmıştır (Scherer, 1978; Akt. Hogg & Vaughan, 2014).

Tablo 2.1. Başkalarının Davranışını Kişisel Özelliklerine Yüklememize Yol Açan Faktörlerin Bir Özeti (Cüceloğlu, 2017, s. 520)

Faktör	Açıklama/Örnek
Yüksek tutarlılık	Bir kişinin değişik durumlarda aynı biçimde davrandığı ne kadar sık gözlemlenirse, onun davranışının altında yatan nedenler o ölçüde kişinin kendi özelliklerine yüklenir.
Göze batıcılık (Saliency)	Ne kadar göze batarsa, dikkati çekerse (farklı elbiseler giyme, farklı konuşma ve davranma gibi) o kişinin davranışının altında yatan nedenler o ölçüde kişinin kendi özelliklerine yüklenir.
Aksini yapma	Bu dikkat çekmenin bir başka yönüdür. Herhangi bir grubun üyeleri, belirli bir toplantıda aynı biçimde davranırken (bir politikacıyı alkışlarken ve onu överken) bu davranışı yapmayan kişi göze batar ve o kişinin davranışı onun kişisel özellikleriyle açıklanır.
Başarılı uygulama	Bir kimse belli bir durumda başarılı bir iş yaptığında, o kişinin başarısı onun kişisel özelliklerine yüklenir.
Beklentimize uyan davranışlar	Bir kimse beklendiği gibi davrandığında (başarılı olması beklendiği zaman başarılı ve başarısız olması beklendiği zaman başarısız olduğunda) bu kişinin davranışı derecede kişilik özellikleriyle açıklanır.
Diğer kişi hakkında bilgi eksikliği	Bir kişi ne kadar az tanınırsa o kişinin davranışları o derecede çevre koşullarıyla açıklanır. Diğerleri ve biz başkalarının davranışlarını daha çok kişiye bağlı özelliklerle açıklama eğiliminde olduğumuz halde, kendi davranışlarımızı daha fazla çevresel koşullarla açıklarız.

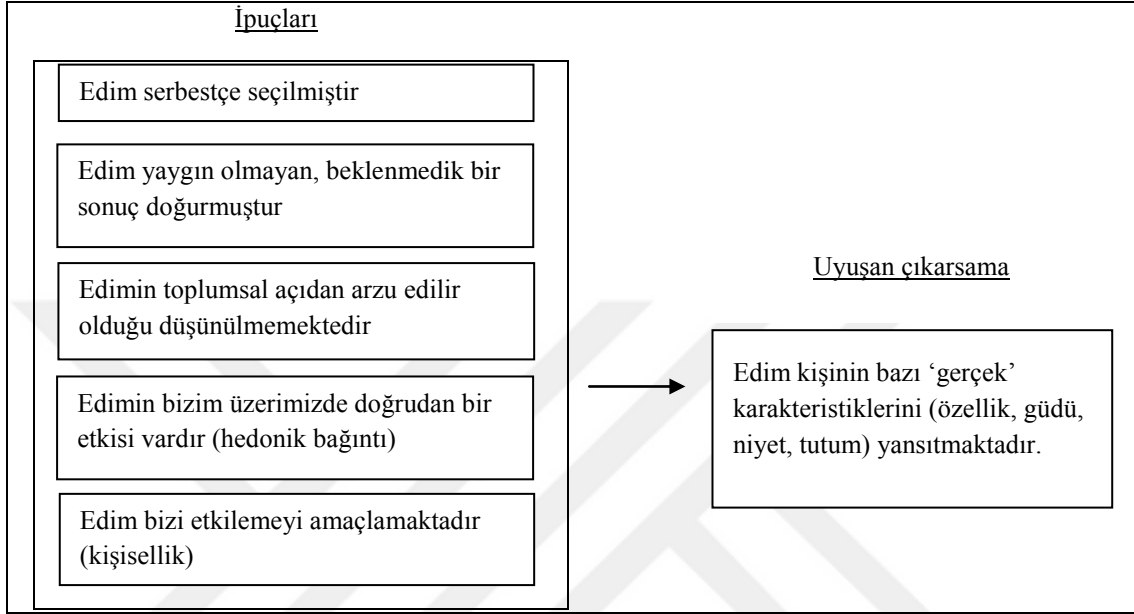
İnsanlar davranışları anlamlandırma sürecinde içsel ve dışsal yüklemekten birini tercih eder. Heider'a göre insanların davranışlarına ilişkin nedenleri kendi içlerinde arama eğilimi vardır. Karşıdaki kişinin davranışının genellikle içsel olduğunu düşünür, gözlemlemekte ve anlamlandırmakta zorlandığımız dışsal durumları açıklamaktan kaçınılır. Örneğin, bir annenin oğluna bağırmasının altında yatan nedensel yüklemeleri ilk olarak annenin davranışına, karakter özelliklerine, kişiliğine veya tutumlarına ilişkin içsel yüklemeler yaparak başlarız. Annenin annelik yönünün yetersiz olduğunu ve oğluna yaklaşımının yanlış olduğunu düşünebiliriz. Bunun dışında dışsal yüklemeye yaparak durumun içinde var olan herhangi bir şeyin bu davranışa sebep olduğu sonucuna da varabiliriz. Annenin bağırmasının altında yatan nedenin oğlunun sıcak sobaya dokunması olduğunu düşünürsek, annenin davranışına dışsal yüklemeye yapmış oluruz. Nedensel yüklemelerden hangisini tercih ettiğimiz anne hakkındaki izlenimimizin de oldukça farklı olmasını sağlayacaktır. İçsel yüklemeye anneye yönelik düşüncemiz olumsuz olacakken, dışsal yüklemeye sonucu onun hakkında belirleyici özellikler zihnimize oluşmayacaktır. Sonuçta her anne benzer durumda aynı tepkiyi verirdi diye düşünebiliriz (Aronson, Wilson & Akert, 2012).

2.1.1.2. Uyuşan Çıkarsamalar Kuramı

“Nedensel yüklemelerin temeli var olan bir durum sonucu kişi tarafından gerçekleştirilen davranışın nedenini anlamaktır. Ancak insanlar tarafından tercih edilen davranışların sadece bir bölümü kişinin özellikleri hakkında fikir sahibi olmamızı sağlar” (Hilton, Smith & Kim, 1995, s.377-378).

Jones ve Davis 1965'te Heider'in ortaya attığı düşüncelerden yola çıkarak ilk sosyal algı kuramını oluşturduklar. Buna göre, insanların çevredeki insanların davranışlarını gözlemleyerek onların kişilik özellikleri hakkında çıkarımlarda bulduklarını, oluşturdukları bakış açısı doğrultusunda kişin kasıtlı olarak davrandıklarını kabul ettiklerini öne sürmüşlerdir. Jones ve Davis çıkarsama sırasında kişinin iki farklı seçenekten biri arasında seçim yapma olgusunu incelerler. Buna göre algılanan kişinin yaptığı seçim, algılayan kişi tarafından yorumlandığında herhangi bir kişilik özelliğine dayandırılıyorsa uygun çıkarsama yaptığına kanaat getirilir. Jones ve Davis algılayan ve algılanan arasında farklı açıdan oluşan ilişkilerin algılayanın bu süreçte algıladığı durum

üzerinde etkili olduğunu vurgulamışlardır. Çıkar önemi olarak ifade ettikleri bu durum algılayanın algılananın tercihlerinden etkilenmemesi olarak açıklanabilir. Bu durum sonucu birbiriyle ilişkili olmayan farklı sonuçlar algılayan tarafından tek bir sonuç olarak nitelendirilebilir (Jones & Davis, 1965; Akt. Hortaçsu, 2012).

**Şekil 2.1. Nasıl uyuşan çıkarsama yaparız?
(Hogg & Vaughan, 2014, s. 100).**

İnsanların sosyal algılayıcılar olarak başkasının davranışına yönelik çıkarsamada bulunurken başvurduğu ilk nokta, davranışın beğenirlik veya toplumsal onaylanabilirlik seviyesidir. Toplum tarafından onaylanan davranış kişisel özellikler açısından netlik göstermezken, toplum tarafından onaylanmayan davranışlar algılananın davranışının altında yatan eğilimi ortaya çıkarmaktadır. Davranışa yönelik çıkarsama yaparken başvurulması gereken diğer bir nokta, algılananın davranışının kendi özgür tercihi ya da duruma yönelik baskılarda ötürü mü olduğunun belirlenmesidir. Özgür iradeyle gerçekleştirilmemiş bir eğilimle kıyaslandığında özgürce seçilmiş bir eğilim davranışın gerçekleşmesinin altında yatan içsel nitelikler ve durumlar hakkında daha net bilgi verir (Peplau, Taylor & Sears, 2012).

İnsanların sosyal algılayıcılar olarak başkasının davranışına yönelik çıkarsamada bulunurken başvurduğu ikinci nokta ise sergilenen davranışın toplumsal beğenirliğinin olup olmama durumudur. Sosyal açıdan toplum tarafından beğenirliği yüksek davranış

beğenirliği düşük davranışa göre daha yüksek miktarda bireyin dahil olduğu grubun değerlerini, normlarını yansıtır. Bu doğrultuda toplumsal beğenirliği yüksek olan bir davranışı çıkarsamada algılayan kişi algılananla ilgili ulaştığı sonuçtan emin olur. Özgürce seçilmiş ve sosyal beğenirliği düşük olan bir davranış, bireyin kişilik özelliklerine dayandırılabilir (Kağıtçıbaşı & Cemalcılar, 2017).

2.1.1.3. Kovaryasyon-Birlikte Değişim Modeli

Davranışa yönelik algılama ve değerlendirme aşamasında belirlenen ilk nokta içsel veya dışsal yükleme yapma arası tercihin nasıl yapıldığıdır. Harold Kelley (1967, 1973)'nin kovaryasyon modeline göre var olan bir davranışsal süreç tarafımızdan değerlendirilirken çeşitli olasılıkları göz önünde bulundurup farklı zaman, mekân veya diğer çevresel faktörlerde davranışın sergilenip sergilenmediğine dikkat çekeriz. Yükleme sürecinde bilgi toplamayı sürdürdüğümüzü öne süren Kelley; kovaryasyon oluşturma sürecinde farklı yerde, farklı zamanda veya farklı kişiler tarafından aynı davranış sergilendiğinde ne tür bir sonuç doğuracağını değerlendirerek davranışın nedeniyle ilgili genel bir sonuca ulaşabileceğimizi savunmuştur (Aronson, Wilson & Akert, 2012).

Kovaryasyon modelinde insanların bir davranışa yönelik yüklemde bulunurken hangi faktörlerin birlikte değiştiğini tespit etmeye ve buna nedensel bir çıkış noktası belirlemeye eğilimli oldukları savunulur. Kelley'nin ortaya koyduğu ilgili çıkarımları saptamaya yönelik izlenilen yol varyans analizine (ANOVA) benzer. Bundan ötürü bu model ANOVA modeli olarak da adlandırılır. Bu modelde insanların davranışı yorumlarken içsel özelliklere, dışsal özelliklere veya çevresel nedenlere bağlı olarak sonuca ulaşmaya çalıştıkları ifade edilmiştir (Hogg & Vaughan, 2014)

“Olay: Okuldaki çocuklar Zeynep isimli bir çocukla alay ediyor.”

Tablo 2.2. Kelley'nin Atıf Kuramı'nın Bir Örneğe Uygulanışı (Kağıtçıbaşı & Cemalçılar, 2017, s.114)

Bu durumda <i>Zeynep'in kişiliğine</i> atıfta bulunulur. (<i>içsel atıf</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Yüksek Benzerlik: Zeynep'le herkes alay ediyor. • Yüksek Belirginlik: Okuldaki çocuklar başka kimseyle alay etmiyor. • Yüksek Tutarlılık: Okuldaki çocuklar Zeynep'le neredeyse her zaman alay ediyor.
Bu durumda <i>okuldaki alay eden çocukların kişiliğine</i> atıfta bulunulur. (<i>dışsal atıf</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Düşük Benzerlik: Neredeyse başka kimse Zeynep'le alay etmiyor. • Düşük Belirginlik: Okuldaki çocuklar hemen hemen bütün gördükleri çocuklarla alay ediyor. • Yüksek Tutarlılık: Okuldaki çocuklar Zeynep'le neredeyse her zaman alay ediyor.
Bu durumda <i>belli bir olay ya da zamanla ilgili</i> atıfta bulunulur.	<ul style="list-style-type: none"> • Düşük Benzerlik: Neredeyse başka hiç kimse Zeynep'le alay etmiyor. • Yüksek Belirginlik: Okuldaki çocuklar başka kimseyle alay etmiyor. • Düşük Tutarlılık: Okuldaki çocuklar Zeynep'le çoğu zaman alay etmiyor.

Birlikte değişim modeli üç boyut çerçevesinde ele alınmıştır. Kelley bu üç boyuttan her birini farklı bilgi türüyle özdeşleştirerek açıklar: İnsanlar boyutu yaygınlık bilgisiyle, zaman boyutu tutarlılık bilgisiyle ve nesnelere boyutu belirginlik bilgisiyle. Sonuçta üç bilgi türü yorumlanarak olayın nedeninin bu üç bilgi türünün hepsinin ortak sonucu olup olmama, davranışı oluşturan kişiden, davranışın hedefi olan nesne veya kişiden, davranışın meydana geldiği zaman veya durumdan kaynaklanma olasılıklarından birine karar verilir (Hortaçsu, 2012).

Kovaryasyon modelini somut şekilde bir örnekle açıklayalım. Deniz bir tiyatroya gidiyor ve arkadaşlarına izlediği oyun hakkında olumlu yorumlarda bulunuyor. Bu noktada durumu yorumlamak için hangi soruları sorarız?

- *Tutarlılık:* Deniz hangi sıklıkla izlediği oyunları över? Eğer çok sık övdüğü sonucuna varırsak Deniz'in çok seçici olmadığına ve kolay beğendiğine kanaat getirip oyunun çok iyi olduğu konusunda kesin sonuca varamayız.
- *Benzerlik:* Oyunu izleyen diğer kişiler de benzer yorumlarda bulundular mı? Bu durumda yüklemeye oyuna yapılırlar ve gerçekten iyi olduğuna inancımız artar.

- *Yüksek Belirginlik*: Deniz her tiyatroyu beğenmez ve oyunla ilgili olumlu yorumda bulunan herhangi birisine rastlamadıysak, belirli bir zaman/durum yüklemesinden söz edilebilir. Deniz oyunu çok olumlu bir gününde izlemiş veya özel bir şey bulmuş diye düşünülebilir (Kağıtçıbaşı & Cemalcılar, 2017).

Davranışa yönelik yüklemelerde bulunurken olası birçok açıklama olduğu durumlarda bazı yol gösterici ilkelere başvururuz. Paylaşırma (indirim) ilkesi, Kelley'nin (1972) nedensel yüklemelerde bulunurken ihtiyaç duyduğumuz noktaları dayandırdığı ikinci ilkedir. İhtimal dâhilinde olan ve inandırıcılığı bulunan birden fazla neden olduğu durumlarda, bunlardan birini herhangi bir nedene yükleme eğilimimiz daha fazladır. Örneğin bir satış danışmanı bize sevecen davranıp çeşitli ikramlarda bulunuyorsa, onun dost canlısı olduğu sonucuna varmamayı tercih edebilir, bize ürün satmak için bu şekilde davrandığını düşünebiliriz. Benzer şekilde bir toplu taşımada rahatsızlandığımızda tanımadığımız biri bize su veriyorsa onun yardımsever ve kibar biri olduğu sonucuna ulaşabiliriz (Peplau, Taylor & Sears, 2012).

2.1.1.4. Görev Başarımına İlişkin Yüklemeler

Weiner (1979, 1985, 1986) tarafından geliştirilen görev başarımına ilişkin yüklemeler, insanların herhangi bir görevi yerine getirirken performansa dayalı olarak bunu gerçekleştirip gerçekleştirilememeleri durumunda yüklenen nedenler ve bunların sonuçlarıyla ilgilidir. Weiner, örneğin öğrencinin bir derse yönelik uygulanan sınavda başarılı olup olmama durumunu ele alırken üç farklı performans unsuruna ilişkin yüklemelerde bulunduğumuzu ifade etmiştir (Hogg & Vaughan, 2014).

- “Konum: Performansa aktör mü (iç neden) yoksa durum mu (dış neden) yol açmıştır?”
- Kalıcılık: İç ve dış neden kalıcı mıdır, değil midir?
- Kontrol edilebilirlik: Gelecekteki görev için gösterilecek performans ne derecede aktörün kontrolündedir?” (Hogg & Vaughan, 2014, s. 104).

Şekil 2.2. Görev Başarımına İlişkin Yüklemeler (Hogg & Vaughan, 2014, s. 105)

Örneğin yetenek ve çaba kişiyle ilgilidir ancak çaba düzeyi çeşitli durumlarda değişiklik gösterebilir. Dersin zor veya kolay olması kişiden bağımsız olan bir unsurdur ve bu durum zaman içinde değişiklik göstermez. Şans kavramı ise kişinin dışındadır ve değişkenlik gösterir. Burada kullanılan şans kavramı pratik düşünme, sakarlık gibi içsel-istikrarlı kişilik özelliği olarak kabul edilir. Weiner (1985) bunlara üçüncü bir boyut olarak denetlenebilirlik kavramını eklemiştir. Buna göre çaba denetlenebilir yetenek ise denetlenemez bir kavramdır (Hortaçsu, 2012, s.166-167).

Görev başarımına ilişkin yüklemeler modeli aktif ve sürekli değişim halinde olan bir yapıya sahiptir. Kişiler öncelikli olarak karşısında bulunan bir kimsenin başarısı hakkında değerlendirmeler yapar bu doğrultuda olumlu veya olumsuz bir duygu besler. Gerçekleştirilen performansa bir neden yüklemek, gelecekteki farklı duyguları ve beklentileri şekillendirecektir. Weiner (1995) kuramında sorumluluk kavramına da değinmiş, nedensel yüklemeler üzerinden insanların sorumluluğa ilişkin yargıları eyleme dönüştürdüğünü vurgulamıştır (Weiner, 1995; Akt. Hogg & Vaughan, 2014).

2.1.2. Yüklemedeki Yanlılıklar

Davranışlara bir neden yükleme durumu, iletişim, kişilik veya ilişkiler arası değişkenlerle paralel olarak bazı yanlılıklar doğurabilir. Yükleme neden olan alt boyutların süreci köklü bir şekilde etkilediği gibi duygularımızdan uzak ve nesnel bir şekilde yüklemede bulunmamız da çoğu zaman olanaksızdır. Yükleme yanlılıkları, insanların durumlar karşısında bilişsel kısa yollarla ortaya koydukları her zaman doğruluk payı olmasa da tatmin edici ve nesnel olmayan çıkarımları ifade etmektedir (Hogg & Vaughan, 2014).

2.1.2.1. Uyuşma Yanlılığı ve Temel Yükleme Yanlılığı

Temel yükleme hatası (uyuşma yanlılığı) Ross (1977) tarafından ortaya atılmıştır. Buna göre davranışı anlamlandırma sırasında temelde durumsal özelliklere değil kişisel özelliklere yükleme yapılır. Birey kendi davranışıyla ilgili olarak çıkarımda bulunurken duruma dayalı koşulları kullanırız. Örneğin, Ömer başarısız olduğundan onun tembel olduğunu düşünürüz ancak, kendi başarısızlığımızı ya soruların zorluğuna ya da diğer yaşamsal durumlara dayandırırız (Cüceloğlu, 2017, s.518).

Yükleme sırasında kişinin davranışını anlamlandırma sürecinde dış etmenleri göz ardı edip kişinin değişmeyen kişilik özelliklerini olayın nedeni olarak görmesi durumu temel yükleme hatası olarak açıklanır (Nisbett & Ross, 1980).

Temel yükleme hatası başka bir yönde dilsel faktörler çerçevesinde açıklanmıştır. Buna göre, Batı dilleri nesnel davranış sergileyen kişiyi ön plana çıkarır çünkü cümleler genellikle özne ile başlar. Türkçe gibi bazı dillerde tam tersi şekilde cümlenin öznesi fiil çekimiyle oluştuğundan bu açıklamanın geçerli olma durumu daha az görülür. Başka bir açıklama ya göre insanların bir durumu açıklamada kişilere önem verme ve onları herhangi bir durumun sebebi olarak görme eğilimi vardır çünkü insan hayatında bireyler, durumlardan daha fazla önem arz etmektedir (Brewer & Crano, 1994).

Temel yükleme hatası ile ilgili yapılan araştırmalarda kültürler arası farklılıklar da incelenmiştir. Choi ve arkadaşları (1999) yürüttükleri çalışmada, bireyci kültüre sahip olan Batılılarda temel yükleme hatasının daha fazla görüldüğü sonucuna ulaşmış, Doğu kültürlerini bütüncül ve tümevarımsal, Batı kültürlerini ise analitik ve diyalektik

olarak nitelendirmişlerdir. Bu durum, Batı ve Doğu kültürlerinin farklı dünya görüşüne sahip olmalarına dayandırılmıştır. Yine bu araştırma sonucu Doğuluların kişilik kavramını gelişen ve değişmekte olan bir ağaca benzetmiş, Batılılara göre Doğuluların üyesi oldukları toplulukların etkisinde kalma seviyesinin yüksek olduğunu öne sürmüşlerdir (Choi, Nisbett & Norenzayan, 1999; Akt. Hortaçsu, 2012).

2.1.2.2. Aktör-Gözlemci Etkisi

Aktör-gözlemci etkisine göre yükleme süreci ilginç bir ikilem içerisindedir. Buna göre; bir davranış, davranışı gözlemleyen kişide yatkınlığa dayalı yüklemeleri tetiklerken, davranışı sergileyen kişide duruma dayalı yüklemeleri harekete geçirir. Aktörlerin kendilerine yönelik yüklemelerinin genelde durumsal faktörleri yansıtmamasının nedeni, aktörlerin davranışlarının bir durumdan bir diğerine nasıl bir farklılık sergilediğinin onları sadece sınırlı bir bağlamda gören birçok gözlemciye göre daha çok farkında olmalarıdır (Aronson, Wilson & Akert, 2012, s. 224-226).

Aktör-gözlemci etkisinde, aktör kendi davranışının ana faktörünün kendi kişisel özelliği olduğunu bilirse ortadan kaldırılabilir. Bunun dışında, aktör davranışla ilgili yüklemelerle ilgili olan gözlemcinin rolünü, gözlemci de aktörün rolünü almaya yönlendirilirse de aktör-gözlemci etkisi tersine çevrilebilir ya da ortadan kaldırılabilir (Monson & Hesley, 1982; Frank & Gilovich, 1989; Akt. Hogg & Vaughan, 2014, s.110).

2.1.2.3. Yanlış Benzerlik Etkisi

İnsanların kendi davranış ve düşüncelerinin başka kişiler tarafından da tercih edilen yaygın fikirler olduğuna yönelik inançlarını abartma eğilimine yanlış benzerlik etkisi adı verilir. Yanlış benzerlik etkisi bazen kişisel özelliklere yönelik de ortaya çıkabilir. Örneğin insanlardan en iyi olduğunu düşündükleri yeteneklerini belirlemeleri ve benzer yetenekte olan akranlarının genel durumlarını da tespit etmeleri istendiğinde, çoğunlukla akranlarının belirtilen yeteneklerdeki durumlarını kendilerine oranla daha az gösterdikleri ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni, kişinin kendini özel ve farklı hissetme, en

azından bazı özelliklere yönelik olarak başkalarından fazlaca iyi olduğuna inanma ihtiyacıdır (Peplau, Taylor & Sears, 2012, s.59).

Yanlış benzerlik etkisine yönelik gerçekleştirilen araştırmalar sonucu kişiler için önem arz eden inançlar açısından yüksek oranda görülen bir yükleme yanlılığı olduğu tespit edilmiştir. Başkalarıyla benzer olma duygusu, dıştan gelen tehditler, olumlu özellikler ve azınlık gruplarının statüsü benzerlik algılarını tetikleyen etkenler olarak görülmüştür (Hogg & Vaughan, 2014, s.111-112).

2.1.2.4. Kendine Hizmet Eden Yüklemeler

İnsanların kendi başarılarını benimseme eğilimlerine karşın, başarısızlıklarını benimsemeyip kendilerinden bağımsız meydana geldiğini ileri sürme eğilimleri vardır. Bu durum kendi öz saygılarını koruma içgüdüsünden ileri gelmektedir. Kendine hizmet eden yüklemeler, genellikle kişi bir konuda başarısız olma yolunda olduğunu hissettiğinde ve bunun düzelemeyeceğini düşündüğünde ortaya çıkar. Bu süreçte kişinin dışsal yüklemelerde bulunması, kendi özsaygısını koruma noktasında etkili bir yoldur. İçsel yüklemelere başvurma eğilimimiz ise, geleceğe dair olan olumlu inançlarımızı besleyen etkiler doğuracaktır (Duval & Silvia, 2001; Akt. Aronson, Wilson & Akert, 2012).

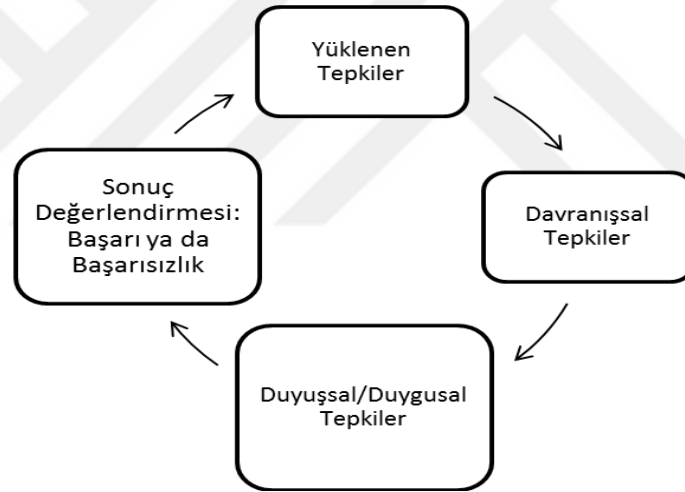
Kendine hizmet eden yüklemeler, kişiler arası sıradan ilişkilerle yakın ilişkiler kıyaslandığında yakın ilişkilerde kolektif bir çalışma söz konusu olduğunda başarının benimsenmesi başarısızlığın diğer kişilere yüklenmesi durumunda gözlemlenmemiş ancak; sıradan ilişkilerde bireyin başarıyı kendine mal edip başarısızlığın sorumluluğunu çevresindekilere yüklenmesi yapılan çalışmalarda fazlaca gözlemlenmiştir. Bu tür bireysel çabalar gelecekteki başarısızlığı engelleme içgüdüsünde kaynaklandığı gibi çaba gibi bireyin içsel unsurlarını da besler niteliktedir (Hogg & Vaughan, 2014).

Yapılan çalışmalar doğrultusunda kendine hizmet eden yükleme yanlılığının temel yükleme hatasında da gözlemlendiği gibi benzer şekilde Batı kültürlerinde daha yaygın olarak görüldüğü saptanmıştır. Bu durum Batı kültürüne sahip bireyci kültürlerde

kişilerin kendilerini beğenmeyi, Doğu kültürüne sahip olan toplulukçu kültürlerde ise kendilerini gerçekleştirme hedeflemeleriyle ilişkilidir (Hortaçsu, 2012, s.182-183).

2.1.3. Eğitim-Öğretimde Yükleme Süreci

Yükleme, insanların herhangi bir durum sonucu neden farklı tepkiler verdiklerinin anlamlandırılmasıdır. Çeşitli olgulara dayanarak değişen rastgele açıklamalar, genellikle kişileri olumsuz duygulara önceden hazır hale getirir ve gelecekte alacakları sorumluluklara yönelme ihtimallerini azaltır. Yükleme süreci ise öğrenme sırasındaki boyutları değerlendirmek üzere geçmiş olaylarla ilgili doğrudan davranışsal bir yol izlemeyen ancak bilişsel yorumlamalarla bazı bağlantılar sağlayarak ortaya çıkan bir yapıdır (Graham & Weiner, 1996; Rudolph vd., 2004; Akt. Bruning, Schraw & Norby, 2014).

Şekil 2.3. Yükleme Süreci
(Gredler, 1992; Akt. Bruning, Schraw & Norby, 2014)

Sonuç değerlendirme; geçmişe dönük yapılan değerlendirmelere bağlı olduğu gibi kişinin karakterine de bağlıdır. Öğrencinin beklentisi, görevin öğrenci için algılanan önemi, başarıya duyulan ihtiyaç ve sonuçta elde edilen verilerin genel değerlendirme yapılır. Örneğin ders sırasında her zaman başarılı olan öğrenciler, ortalama bir sınav sonucunda öğretmen tarafından eleştiriye maruz kalabilirler. Ancak benzer bir sınav notu alan diğer öğrenciler, öğretmenin onlardan beklentisi düşük olduğundan ötürü övülebilirler (Bruning, Schraw & Norby, 2014, s.117-118).

Yüklenen tepkiler; Weiner (1986, 1995) tarafından üç boyutta ele alınmıştır. İlk boyut olan kontrol odağı, boyut itibariyle kişinin sonuçlar ardından karıştıkları duyuşsal tepkilerle oldukça ilişkilidir. Örneğın gurur, yetenek ve uzmanlık bilgisi içsel sebeplerle utangaçlık, kaygı istenmeyen öğretmen desteğı dışsal sebeplerle ilgilidir. İkinci boyut ise istikrardır. Buna göre başarı oldukça kararlı bir niteliğe dayandırılıyorsa, yetenek veya bilgi gibi geçmiş nedenlere dayandırılması ihtimal dâhilindedir. Üçüncü boyut olan kontrol edilebilirlik genellikle öğrencinin ödevi karşı ortaya koyduğu çaba ve dayanıklılık seviyesi olarak ifade edilir (Bruning, Schraw & Norby, 2014, s.118).

Duyuşsal tepkiler; içsel olan gurur, güven ve çaba gibi birey tarafından kontrol edilebilir faktörlere dayandırıldığında oluşan yüklemelerdir. Söz konusu durum, çaba kendi ellerinde olduğu fakat yetenek ve görev zorluğu kendilerinden bağımsız unsurlar olduğundan başarı durumu ortalama olan öğrencilerde sık görülür. Suçluluk gibi duygular, örneğın öğrencinin ödevini zamanında teslim edememesi içsel ve kontrol edilebilir durumlarda ortaya çıkmaktadır (Bruning, Schraw & Norby, 2014, s.119).

Davranışsal tepkiler; bir duruma yönelik getirdiğı yorumların bireyin göstereceğı tepkinin niteliğini belirlemesi bakımından önem taşımaktadır. Öğrenmede sonucun geçici mi kalıcı mı olduğunu belirlemede başvurulmuş nedensel boyutun önem kazandığı durumlarda, yüklemeler daha yüksek başarı beklentilerine, verilen görevler güdü ve performans bakımından olumluya evrilmiş aktif bir katılıma katılıma zemin hazırlamaktadır (Graham, 2005; Schunk, 2008; Akt. Bruning, Schraw & Norby, 2014, s.11).

Öğrencilerin ne tür yüklemeler yaptıklarına çeşitli çalışmalarla ulaşılmıştır. Bulgular içinde en dikkat çekici olan; cinsiyet, öğrencilerin yetenek algısı veya öğretmenlerin verdiği tepki türüne göre farklı öğrencilerin farklı tepkiler verdiğidir (Stipek, 1993; Akt. Bruning, Schraw & Norby, 2014).

2.1.3.1. Müzik Eğitimi ve Yükleme Kuramı

Eğitim genel açıdan topuma kazandırılmak üzere yetişmekte olan çocuklara ve gençlere işlevsel ve sağlıklı şekilde buldukları ortama ayak uydurmalarını sağlamak için gerçekleştirilen uyum sürecidir. Bu süreç bireylerin yetenek, beceri ve ilgileri açısından

son sınıra kadar ulaşmalarını hedeflemektedir. Eğitim bireye bilgi birikimi ve kabiliyet kazandırmanın dışında, toplumsal kùltürü geliştirmek, değerlere bağlı ve bunları korumak ve geliştirmek adına misyonları özümseyen ayrıca eski ve yeni değerler arası bađ kurmak gibi sorumluluklar taşıyan nitelikler vermeyi de amaçlar (Çubukçu, 2011).

Mùzik eğitimindeki toplumsal ve sosyo-ekonomik örüntüyü anlamak için sanatın toplumsal yönünü irdelemek gereklidir. Toplumsal ilişkilerin somut verileri sanat eserleridir. Bu veriler ile sanata yönelik tercih ve beğeriler, toplumsal sınıflar doğrultusunda şekillenecektir. Bununla birlikte estetik yargıların oluşumunda da toplumsal çevrenin ve sınıfların belirleyici rolü vardır (Akkol, 2018).

Kùçüköncü, “İnsan hayatındaki önemini daha önce incelemiş olduğumuz mùzik, hem bir eğitim sahası alanıdır, hem de bir eğitim aracıdır. Bir eğitim sahası/alanı olarak mùzik, çağdaş eğitim anlayışına göre, insanın hem zihinsel (bilişsel), hem ruhsal/duygusal (duyuşsal), hem de kas/psikomotor (devinişsel) yönünden gelişimini sağlar” şeklindeki açıklamalarıyla mùzik eğitiminin genel niteliğini ortaya koymuştur (Kùçüköncü, 2007, s.58).

Bununla birlikte mùzik etkinliklerinde bulunmak, işbirliği, grup çalışması ve sosyal iletişimde bütünsel bakımdan sürekli değişip gelişen bir süreci de beraberinde getirir. Zihinsel aktivitelere yönelik olarak algılama, duygu, bellek, hareket gibi fonksiyonlar üzerinde oldukça etkili olan geniş bir etki boyutuna sahiptir. Müziğin beynin işleyişini artırmaya yönelik oldukça elverişli bir araç olması bu şekilde özetlenebilir (Ayata & Aşkın, 2008).

Mùzik eğitimi, diğer eğitimsel alanlarda olduğu gibi içsel faktörler ve dışsal faktörlerden beslenir. Gözlemlenen durumlar doğrultusunda elde edilen sonuç, öğrencinin konuyla ilgili motivasyonunu, inancını ve beklentilerini somut bir şekilde tespit etmemizi sağlar. Sanat eğitiminde önemli olan süreç ve ürün ilişkisinde eğitim sırasında olumsuz yönde seyreden yüklemelerin öğretmen tarafından fark edilip bu durumu iyileştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

Mùzik eğitimi boyutunda ise öğrencilerin başarı ve başarısızlıklarını hangi nedenlere yüklediklerinin bilinmesi onların derse yönelik güdü ve tutumlarının artırılması,

müzikteki özgüvenlerinin geliştirilmesi ve müzik performanslarının artırılması açısından yararlı görünmektedir. İlköğretim müzik eğitimi, okul öncesinde alınan müzik eğitiminden sonra öğrencilerin müzik ile ilgili temel beceriler kazandığı, müziksel beğeni, yetenek ve yaratıcılıklarının gelişimine sahne olan bir dönemdir (Özmenteş, 2012, s.92).

Yüklemelerin yapısı ve öğrenciler tarafından içsel veya dışsal olarak dayandırdıkları nedenlerin ortaya konması, müzik eğitimi gibi içeriğinde aktif katılım, performans, beceri, işbirliği, kültürel ve teorik birikim barındıran karmaşık bir sürecin yapılanması ve yeniden şekillendirilmesi bakımından önemlidir. Edinilen deneyimlerin sonraki süreçlerde öğrenciler tarafından kalıcı davranışa dönüştürülmesi boyutunda yüklemelerin yeniden yapılanması için öğretmenler ve aile üyeleri işbirliği içinde bir tutum sergilemelidir (Özmenteş, 2012; Saka, 2016).

Müzik dersinde öğrenci kendisine verilen bir görevde başarısızlığını şans, görev zorluğu, öğretmenin tutumu gibi kendisiyle ilgili olmayan çevresel nedenlerden birine yüklüyorsa, bunu başarıya dönüştürebilmenin çalışma ve çaba ile gerçekleşmeyeceğini düşünecektir. Gelecekte benzer bir görev verildiğinde, geçmişte oluşan dışsal yüklemelerden ötürü çalışmaya güdülenmeyecektir. Bununla birlikte, bu tür bir görev karşısında göstermiş olduğu başarısızlığı çaba, özgüven gibi içsel nedenlere yükleyen öğrenci, başarı durumunun kendisiyle ilgili olarak değişeceğine inandığından gelecekte başarısını arttırmak için daha çok çaba gösterecektir (Saka, 2016).

Müzik eğitimine baktığımızda ise çaba, müziksel geçmiş, sınıf ortamı, müziksel yetenek ve müziğe yönelik tutum olarak adlandırılan alana özgü yükleme kaynakları olduğu bilinmektedir (Asmus, 1986a; Akt. Özmenteş, 2012b).

Yükleme kuramıyla ilgili olarak müzik eğitiminde yapılan araştırmalar sonucu elde edilen bulgular, öğrencilerin müzik dersine yönelik yüklemeleri açısından çeşitlilik göstermektedir.

“Stripek (1998), en fazla görülen yüklemelerin yetenek (başardım çünkü yetenekliyim ya da ben iyi bir müzisyenim), çaba (başardım çünkü çok çalıştım) iken daha az görülen yükleme kaynaklarının şans (şanslı bir günümdeydim ya da sınav sırasında şansım vardı), çalışma stratejisi (başardım çünkü çaldığım eseri

küçük bölümlere ayırarak çalıştım ya da hedef belirleyerek bu hedef doğrultusunda çalıştım) ya da görev zorluğu (çaldığım eser çok kolaydı ya da öğretmenimin sınavda çalmam için seçtiği eser beni zorlamadı/ seviyemi aşmıyordu) olduğunu belirtmiştir. Austin ve Vispoel (1998), araştırmalarında ise, öğrencilerin müzik dersindeki başarı ya da başarısızlıklarına ilişkin nedensel yüklemelerinin daha çok onların müzik ile ilgili kavrama ve başarı notlarına bağlı olduğunu ortaya çıkarmışlardır. Bu durumun özellikle öğrenciler başarısızlıkla sonuçlanan bir deneyim yaşadıklarında geçerli olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin müzikteki başarı ve başarısızlıklarını anne-baba ve öğretmenlerine de yüklediklerini tespit etmişlerdir. Benzer biçimde Painsi ve Parncutt (2004) öğrencilerin müzik derslerindeki başarılarını hangi nedenlere yüklediklerini araştırmış ve öğrenci özellikleri ve ders içi öğrenme ortamı ile birlikte aile ve öğretmen etkisi üzerinde de durmuşlardır. (Akt. Burak, 2013, s.144).

Benzer nitelik taşıyan araştırmalarda ise cinsiyet, sınıf düzeyi, okudukları okul veya öğrencilerin yaşadıkları yerin konumunun müzik dersi yüklemelerinde değerlendirilen parametreler olduğu gözlemlenmiştir.

Asmus (1986b)'un ilgili ölçeği uyguladığı araştırmasında, öğrencilerin konu ile ilgili cevaplarını iki boyutlu yükleme kuramı çerçevesinde analiz etmiş ve öğrencilerin başarı ya da başarısızlıklarının nedenlerini %80 olarak içsel nedenlere bağladıklarını saptamıştır. Öğrenciler başarılarını daha çok durağan nedenlere yüklerken başarısızlıklarını dışsal ve değişken nedenlere yüklemektedirler. Cinsiyet değişkeni olarak ele alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla içsel ve durağan nedenler gösterdikleri, içsel ve durağan yüklemelerin yüzdesinin sınıf büyüdükçe yükseldiği, öğrencilerin okudukları okulun onların yükleme nedenlerine etki ettiği belirtilmiştir (Akt. Burak, 2013, s.145).

2.2. Eğitim ve Öğretimde Aile Faktörü

Tarihsel açıdan ilk dönemlerinden bugünlere kadar varlığını sürdüren insan toplumunun en eski, sürekli, güvenli ve en doğal sosyal yapısı ailedir. İnsanın ait olduğu doğal ve sosyal bir kurum olan aile, bireylerin birbirleriyle etkileşimi, örgütsel bağlılık boyutu olan derin ve sürekliliği bulunan ilk eğitim kurumu olma niteliğini de barındırır (Genç, 2016).

Aile; literatür incelendiğinde net bir tanımı bulunmayan ve üyesi olan her bireyin kişisel ve biyolojik birçok özelliğiyle değişime uğrayan bir sistem olarak açıklanabilir. Bu sistemin sağlıklı bir biçimde devamlılığının sağlanması için aile içi dengenin önemi çok büyüktür. Doğal yapıdaki aile sistemi farklı özellikte birçok öge barındırır. Bunlar kendi içinde kolektif bir rol dağılımına sahiptirler. Birlikte yaşamanın beraberinde getirdiği bir anlayışla bireyler aile yapısını dengede tutmak üzere birbirlerinden etkiler de içeren davranış kalıpları geliştirirler. Yaşayan ve değişen dengesi aileyi diğer sosyal yapılardan ayıran en belirgin özelliktir (Genç, 2016).

Ailede tüm bireylerin çocukla kurduğu iletişim, çocuğun aile içindeki yerini belirler. Çocuğa yöneltilen davranış ve tavırlar ilk sosyal deneyimlerin oluşmasını sağlar. Bu dönem edinilen birikim ise özellikle okul öncesi dönemde çocuğun sosyalleşmesi yönünde kendisine tanınan fırsatları değerlendirme şeklini oluşturur. Ayrıca sosyalleşme sürecinde kendisine en küçük detayına kadar taklit edeceği bir model gereksinimi duyar. Kişiliğin oluşumu için gerekli olan bu bağdaştırma, ailedeki yakın üyelerle gerçekleşir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, çocuğun yetiştiği ailenin yapısı, genişliği, sosyoekonomik ve kültürel durumu onun ilk sosyal deneyimlerini, dolayısıyla duygusal ve toplumsal gelişimini etkileyeceği açıkça görülmektedir (Yavuzer, 1999, s.135-136).

Ana babalığa yönelik etnik kuramlar, davranışlar ve değerler toplumsal normların gelişime etkisinin boyutunu anlamamızı sağlar. Ancak, bu çıkarımlar ailenin sadece tek bir yönünü içerir. Genel fikir sahibi olmak aileyi tüm yönleriyle ele almaktan geçer. Önemli olan, aileyi ekonomik, sosyal ve yapısal faktörlerle bağlarını belirleyip ekolojik bir makro sisteme oturtmaktır. Aileyi bulunduğu ortamla birlikte inceleyen bu tür bir

analiz, orta sınıf, kentli, eğitilmiş gruplarla ve düşük sosyoekonomik düzeyli kırsal, marjinal göçmen gruplar arasındaki çocuk yetiştirme farklarını açıklamaya yardımcı olur (Kağıtçıbaşı, 2017, s.145-146).

Ailelerin çocuk yetiştirme konusundaki çeşitliliği bebeklikten çocukluğa geçiş aşaması daha net bir şekilde gözlemlenir. Bunlar, yaşam biçimi, inançlar ve refaha yönelik farklı uyumsal yapılara ihtiyaç duyulan kültürel değerlerle iç içedir. Ana baba tutumları olarak ortaya çıkan bu yapı, gelişim süresince sosyal bağlamda inanç ve değerlerin çocuktaki sonuçlarını birleştirerek aileye ait bir nitelikte nesilden nesile aktarılır (Kağıtçıbaşı, 2017, s.188-189).

Dinamik bir yapıya sahip olan aile kavramı, çocuğa yönelik gösterilen tutum bakımından çeşitlilik gösterir. Kimi aile çocuklarını daha çok sever, baskı yapar, hoşgörü gösterir veya istenmeyen çocuk muamelesi gösterir. Tüm bu tutumlar çocuğun sosyal gelişimini ve kişiliğini şekillendirir.

Çağdaş, (2002) “Bazı anne babaların kendi çocukluk yıllarında baskılı ya da aşırı gevşek bir tutum içinde büyümeleri, parçalanmış ailelerden gelmeleri, eşlerinde aradıkları mutluluğu bulamamış olmaları, genç yaşta, planlamadıkları bir zamanda ya da ekonomik sıkıntı çektikleri bir dönemde anne baba olmaları gibi çeşitli nedenler, çocuklarına karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabilmektedir.” Şeklindeki tespitiyle aile tutumları hakkında psikolojik bir temellendirmede bulunmuştur. Bu açıdan bakıldığında toplumsal bazı yaşanmışlıklar dolaylı yoldan ailelerin çocuk yetiştirme sırasında sergiledikleri tutumları şekillendirmektedir (Çağdaş, 2002).

Ebeveynler, çocuğa yönelik tutumları doğrultusunda çocuğun sosyal davranışını etkileyebildikleri gibi sosyal çevreyi yapılandırış şeklini de biçimlendirmektedirler.

Kearney, (2005) sosyal kaygı ve aile tutumuna paralel olarak oluşturulan ev ortamına yönelik bazı durumları çeşitli araştırmalara dayanarak şu şekilde değerlendirmiştir:

- Çocuğu sosyal aktivitelerden mahrum bırakma,
- Başkalarının fikirlerini ve olumsuz değerlendirmelerini aşırı önemseme,
- Ailenin sosyal ilişkilerinde zayıf olması ve sosyal durumlardan kaçınması,
- Çocuğa aşırı korumacı, sıcaklık ve ilgiden yoksun tutum,

- Çocuğun reddedilmesi,
- Değişkenlik/dengesizlik/istikrarsızlık: yetişkinlerle yakın ilişkilerin yokluğu, ebeveynler arası evlilik çatışması, ebeveynde zihinsel bozukluk öyküsü, sık taşınma, kanunlarla sorun yaşama, evden kaçma, fiziksel ve cinsel istismar, okul başarısızlığı, okulu bırakma, özel eğitim gereksinimi (Yavuzer, 2016, s.228).

2.2.1. Evdeki Müziksel Ortam

Ailenin işlevsel boyutu düşünüldüğünde, çocuğun sosyal yaşantısının inşa edildiği yapı olması açısından ciddi önem arz etmektedir. Çocuk doğduğu andan itibaren içinde bulunduğu aile yapısının bir üyesi olarak anne ve babasını örnek alır, ona yönelik gösterilen tutum ve davranışlar yapının şekillenmesine zemin hazırlar, büyüme ve gelişme süreci boyunca sosyal bir varlık olduğu bilinci tüm bu unsurlar çerçevesinde gelişme gösterir (Aksoy, 2005).

Yaşamın başlangıcından itibaren öğrenmenin gerçekleşmeye başladığı düşünüldüğünde, eğitim, bireyin aktif olarak bir parçası olduğu ev ortamında başlamaktadır. Eğitimin her boyutunda ev ortamının yapısı, ebeveynlerin eğitime olan katkısı, düşünsel olarak çocukta yarattıkları altyapı büyük bir temel oluşturmaktadır. Yürüme, koşma, konuşma gibi becerilerin yanı sıra, şarkı söyleme, sayılar, renkler gibi basit kavramlar ve etkinliklerle de ev ortamında tanışır. Evdeki müziksel ortam, çocuğun müzik eğitimi boyutunda geleceğe dönük tutum, yaratıcılık, özgüven, ilgi ve zevkler gibi niteliklerin şekillenmesinde kalıcı izler yaratır (Brand, 1985).

Müziğin çocuğun hayatındaki yeri ve durumunun hangi faktörler çerçevesinde oluştuğu araştırmacıların incelediği noktalar olmuştur. Müziksel yeteneğin, kalıtım özellikleri ve çevresel yapının etkisiyle oluştuğunu düşünen müzik psikologları, buna yönelik araştırmalar gerçekleştirip çocuğun evdeki müziksel ortamın niteliğinden de etkilendiğini göz ardı etmişlerdir. Daha sonraki yıllarda yapılan araştırmalar sonucu çocuğun müziksel yeteneğinin kalıtım ve aile ortamı ile birlikte aktif etkileşimde bulunduğu saptanmıştır (Gawlick, 2002).

Evdeki müziksel ortam, kavramsal olarak çocuğun evde aile üyelerinden anne, baba, kardeş, bakıcı veya diğer aile üyeleriyle birlikte paylaştığı sosyal ve fiziksel ortamda

bulunan mevcut müziksel etkinlikler bütünüdür. Bu bağlamda, evdeki müziksel ortam kavramı çeşitli alt boyutlar içermektedir. Çocuğun bağlı bulunduğu kültürel yapıda anne-babanın müziğe yönelik tutum ve ilgisi, konser etkinliklerine katılma veya çocukla birlikte şarkı söyleme-dinleme alışkanlıklarının niteliği ve niceliği evdeki müziksel ortamı oluşturan unsurlardandır. Evdeki fiziksel ortamın çocuğa sağladığı koşulların, evde müzik üretme boyutu olarak şarkı söyleme ve çalgı çalma faaliyetlerini gerçekleştirebileceği türden olması ve evde müzik tüketme boyutu da evde müzik dinlemek için uygun teçhizatın bulunması olarak açıklanabilir (Özmenteş, 2012).

Çocuğun müziksel gelişimi ve evdeki müziksel ortam arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmacılar, çeşitli sonuçlara ulaşmışlardır. Kirkpatrick (1962) konuyla ilgili yürüttüğü çalışmada, anne-babası kendini “Benim müziğe karşı yeteneğim yok, şarkı söyleyemiyorum” şeklinde değerlendiren çocukların müziksel gelişimini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Shelton (1965) öğrencilerin müziksel tepkileri ve evdeki müziksel ortamlarını incelediği araştırmasında, öğrencilerin müziğe karşı tepkilerinin, evde çalgı çalınmasına, evde düzenli olarak müzik dinlenme durumuna, anne-babanın çocukla birlikte müzik yapma alışkanlığına, anne-babanın müzikle ilgilenme durumlarına ve müzikle ilgilenen büyük kardeşin olma durumuna göre şekillendiğini ortaya koymuştur.

2.3. İlgili Araştırmalar

Saka (2016), “Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi yüklemeleri ile okul tükenmişliklerinin incelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Antalya ilinin Muratpaşa, Konyaaltı, Kepez ilçelerinden tesadüfen seçilen birer ortaokulda öğrenim görmekte olan 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersi yüklemeleri ile okul tükenmişliklerinin onların demografik özelliklerine göre anlamlı farklılıklar gösterip göstermediğinin ortaya çıkartmayı amaçlamıştır. Araştırmada verileri 577 öğrencinin katılımıyla “Müzik Dersi Yükleme Ölçeği”, “Okul Tükenmişlik Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılarak elde edilmiştir. Sonuçta, müzik dersi yükleme düzeyleri ile okul tükenmişlikleri arasında negatif ve düşük düzeyde ilişkiler olduğu saptanmış, müzik dersi öğrenme ortamının okul tükenmişliği üzerinde anlamlı bir yordayıcı etkisinin olduğu bulunmuştur. Duyarsızlaşma ve düşük kişisel başarı hissini ise müzik dersi yüklemeleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı etkisinin olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, demografik özelliklere bakıldığında ortaokul öğrencilerinin müzik dersi yüklemelerinin, onların cinsiyetlerine, yaşlarına, sınıflarına, müzikten özel ders alıp almamalarına, ders dışında müzik dersine çalışma saatlerine, algıladıkları müzik dersi başarılarına göre farklılaştığı görülmüştür. Okul tükenmişliği üzerinde ise yalnızca yaş, sınıf ve müzik dersi başarı algısı değişkenlerinin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Can (2005), “İlkokul öğretmenlerinin kendi belirttikleri başarı ve başarısızlıklarına ilişkin nedensel yüklemelerinin çözümlenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, araştırmaya katılan İstanbul’un 12 ayrı bölgesinde bulunan 21 ilköğretim okulunda çalışmakta olan 231 öğretmene, kendilerini mesleklerinde ‘en başarılı’ ve ‘en az başarılı’ buldukları alanlar ve bu sonuçların algılanan en önemli nedenleri ile ilgili açık uçlu soruları takiben Russell’in Nedensel Boyut Ölçeği’ni içeren bir anket uygulamıştır. Açık uçlu sorular için içerik analizi yapmıştır. Cinsiyet, mezun olunan yüksek okul türü, kıdem ve algılanan sonucun (başarı veya başarısızlık), öğretmenlerin sonuçla ilgili nedensel yüklemelerine olan etkileri incelenmiş, algılanan başarı ve başarısızlık nedeni kategorileri, nedensellik odağı, değişmezlik ve kontrol edilebilirlik açısından

karşılaştırmıştır. Analizler, başarıyla ilgili nedensel yüklemelerin, başarısızlıkla ilgili nedensel yüklemelere göre daha içsel, değişmez ve kontrol edilebilir olduğunu göstermiştir. Ayrıca, kadın öğretmenlerin başarılarını erkek öğretmenlere göre daha içsel nedenlere bağladıkları; bunun yanında, erkek öğretmenlerin ise başarısızlıklarını kadın öğretmenlere göre daha kontrol edilebilir buldukları nedenlere yükledikleri görülmüştür. Kıdem ve mezun olunan yüksekokul türünün başarı ve başarısızlıkla ilgili nedensel yüklemelere etkisi bulunmamıştır. En fazla sıklıkla belirtilmiş olan mesleki başarı ve başarısızlık alanlarının, eğitimle ilgili politikalar bağlamında ve bu sonuçların algılanan nedenleri doğrultusunda olduğunu vurgulamıştır.

Yördem (2015), “Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin başarı ve başarısızlıklarını değerlendirmedeki atfetme farklılıkları” isimli yüksek lisans tezinde 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi’nde Türkiye’de bulunan 2 üniversite bünyesindeki Türkçe Araştırma ve Öğretim Merkezleri’nde (TÖMER) Türkçe Eğitimi alan 143 yabancı uyruklu öğrenciyle çalışmıştır. İlk olarak 2 öğrenci ve 1 öğretmen grubuyla odak grup görüşmesi yaparak, öğrencilerle başarıları ve başarısızlıkları hakkında konuşmuş, öğrencilerin başarı ve başarısızlık durumlarının arkasında yatan nedensel yüklemeleri kendisiyle paylaşmalarını istemiştir. İkinci aşamada 27 öğrenciye demografik veriler ve iki açık uçlu sorunun bulunduğu bir anket çalışması, üçüncü aşamada ise, görüşmelerden ve açık uçlu anketlerden elde edilen verilerle oluşturulan likert ölçekli anket uygulamıştır. Araştırma sonucunda Türkçe’yi öğrenmede yaklaşık %10’luk gibi küçük bir kesimin kendilerini başarısız gördükleri anlaşılmıştır. Bu konudaki nedensel faktörler çaba, ilgi, strateji gibi faktörler iken, farklılık gösterenler ise aile, çevre, ekonomik durum gibi etkenler olmuştur. Katılımcılardan anadilleri Türkçe ile farklı dil gruplarında yer alan öğrenciler Türkçeyi öğrenmede zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu durum ‘olumlu dil aktarımı’ ve ‘olumsuz dil aktarımı’ kavramlarıyla izah etmiştir. Başarısız olma noktasında olumsuz atıflar geliştiren öğrencilere, öğretmenlerinin yardımcı olup, olumsuz atıflarını yeniden eğitime yöntemiyle olumlu yöne kanalize edebilecekleri gözlemiştir. Bu konuda öğretmenlerin daha özverili davranıp öğrencileri yüreklendirebileceklerini ifade etmiştir.

Kyzy (2016), “Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde öz-yeterlilik, yükleme ve başarı arasındaki ilişki-Türkiye örneği” adlı doktora tezinde, Türkiye’de yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin öz-yeterlilik inançları, yüklemeleri ve akademik başarıları arasındaki ilişkileri incelemiştir. İngilizce hazırlık sınıflarında eğitim gören 141 öğrenciye eğitim öğretim yılının başlangıcında ve sonunda ölçekler uygulamıştır. Bu ölçek sonuçlarını daha sonra onların sınav sonuçları ile karşılaştırarak öz-yeterlilik ile başarı, yükleme stilleri ile başarı arasındaki ilişkiler değerlendirmiştir. Son olarak, bütün değişkenleri regresyon analizine dâhil ederek, her bir değişkenin akademik başarıyı yordama (öngörme) gücüne bakmıştır. Araştırmacı buna ek olarak, rastgele seçilmiş 25 öğrenciye yapılandırılmış açık uçlu sorular sorarak nitel veriler elde etmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin öz-yeterlilik seviyelerinin ilk ölçüme göre yılsonunda düşüş gösterdiği, sınavdaki performanslarını öğrencilerin büyük çoğunluğunun yetenek ve ilgiye, ikinci sırada ise sınav esnasındaki psikolojik durumlarına yükledikleri sonucuna ulaşmıştır.

Legette (2003), “Devlet okulunda okuyan ilköğretim öğrencilerinin algıladıkları müzik başarısının nedensel yüklemeleri” konulu araştırmasında iki farklı devlet okulunda müzik dersi alan üç, dört ve beşinci sınıflarda öğrenim gören toplam 301 öğrenciyle bir çalışma yürütmüştür. Araştırmada ‘Asmus Müzik Yükleme Oryantasyonu Ölçeği’ uygulayarak öğrencilerin müzik dersinde başarı ve başarısızlıklarına yönelik nedensel yüklemelerini incelemiştir. Sonuçta, öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda nedensel yüklemelerinin büyük ölçüde yetenek ve çaba faktörleri çerçevesinde olduğunu saptamıştır. Bununla birlikte, müzik dersine yönelik nedensel yüklemeler ile cinsiyet ve okula devam durumunun anlamlı ilişkisinin bulunduğu, ancak yaşa ve sınıf düzeyine göre anlamlı ilişkinin bulunmadığı saptamıştır.

Kvet & Watkins (1993), “İlköğretim bölümleri tarafından algılanan müzik öğretimindeki başarıya ilişkin yüklemeler” başlıklı araştırmalarında, ilköğretim bölümlerinin müzik öğretimindeki başarı ile ilgili algılarını yükleme teorisi aracılığıyla ortaya koymayı, müzik öğretiminde başarıya katkıda bulunduğu düşünülen faktörleri belirlemeyi, her bir faktörün göreceli gücünü, faktörlerin geleneksel teoriler ve müziksel yükleme teorisi modelleriyle ilişkisini karşılaştırmayı amaçlamışlardır. Bu doğrultuda,

ilköğretim bölümünde öğrenim gören 306 öğrenciye, müzik öğretiminde olumlu yüklemelerin başarıya katkı sağladığına inandıkları özelliklerini derecelendirmek üzere araştırmacılar kendileri tarafından geliştirilen ölçeği uygulamışlardır. Araştırma sonucunda, ‘çocuklarda bireysel farklılıkları anlama ve örgütleme’ ve ‘önleyici (proaktif) kişilik özellikleri’ boyutları arasında öğretmen etkinliğine yönelik anlamlı bir ilişki olduğu saptamışlardır. Buna karşın, ‘müzik becerisi ve müzik için olumlu duygular’ ve ‘müzik öğretimini etkileyen dış faktörler’ boyutları arası geleneksel yükleme modellerine yönelik anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Rosevear (2010), “Başarıya yüklemeler: Lise müzik öğretimi üzerindeki potansiyel etkiyi araştırmak” başlıklı çalışmasında, lise öğrencilerinin okul derslerinde ve diğer faaliyetlerde başarı veya başarısızlıklarının nedenleri hakkındaki inançlarını belirlemek üzere kendisi tarafından yapılmış başka bir kapsamlı çalışma sonucu elde edilen veriler doğrultusunda tasarladığı ‘Müzikal Deneyimler ve Öz Kavramı Anketi’ kullanarak bir araştırma yürütmüştür. Anket, “zevk, yetenek, çaba, aile, görev değeri, görev zorluğu ve maddi sonuç alt boyutlarını içermektedir. Araştırma Adelaide şehrinde bulunan üç lisenin 9. ve 10. sınıftan toplam 282 öğrencinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Sonuçta elde edilen bulgular doğrultusunda ‘keyif’ faktörünün öğrencilerin müzik dersindeki başarıya yönelik yüklemelerinin arasında en önemli unsur olduğu bulgulanmıştır.

Painsi & Parncutt (2004), “Çocukların, öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukların müzikal başarı ve başarısızlıklarına yüklemeleri” konulu araştırmalarında 92 kişilik yaşları 12 ve 14 arası değişen öğrenci grubunun müzik derslerindeki başarı ve başarısızlıklarına ilişkin yüklemelerini ortaya koymuşlardır. Çalışmada veriler ölçek yardımıyla elde edilmiş, öğrencilerin yüklemeleri ebeveyn ve öğretmen etkisiyle, öğrenme ortamının fiziki koşullarıyla, öğrenci özellikleriyle oluşturdukları sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca, öğrencilerin başarı yönünden elde ettikleri sonuçları daha çok çaba, yetenek ve öğretmen etkisine yükledikleri; başarısızlığa ilişkin sonuçları ise daha çok şans, çaba ve görev zorluğuna yükledikleri, cinsiyet faktörünün de yüklemelerde önemli bir etkiye neden olduğunu elde edilen bulgular olarak belirtmişlerdir.

Schatt (2011), “Lise enstrümantal müzik öğrencilerinin uygulamaya ilişkin tutum ve inançları: bir yükleme teorisi uygulaması” başlıklı araştırmasında, lise grubu

öğrencilerinin enstrümantal müzik uygulamalarına ilişkin bakış açılarını inceleyerek, yükleme kuramı paradigması çerçevesinde ortaokul öğrencilerinin uygulamaya yönelik tutumlarını açıklamaya çalışmıştır. Araştırmada ABD Midwestern bölgesinde bulunan 218 lise öğrencisine anket uygulamıştır. Bu doğrultuda; lise bandosu öğrencilerinin uygulamalarını bir büyüme etkinliği olarak görme konusunda veri toplamak, öğrencilerinin müzikal başarı için gerekli pratiğe bakış açısını belirlemek, öğrencilerin müzikte yetenekli ve pratik yapan akranlarının başarısı konusundaki yüklemelerini tespit etmek ve bunların akademik başarıları ile ilişkisini saptamayı amaçlamıştır. Sonuçta, yetenek ve çaba gibi içsel yüklemelerin diğer tüm alt boyutlara göre en yüksek, dışsal yükleme olan görev zorluğu ve şans faktörlerinin ise en düşük düzeyde olduğu saptamıştır. Ayrıca içsel motivasyona yönelik uygulamaların içsel yüklemeleri olumlu yönde etkilediğini ifade etmiş, dış motivasyon boyutunda uzun yıllar alınan özel dersler dışında tüm inanç boyutlarında zayıf korelasyon saptamıştır. Bununla birlikte yüklemelerin cinsiyete göre farklılık gösterdiğini, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha olumlu yüklemelerde bulduklarını saptamıştır.

Özmenteş (2012a), “İlköğretim müzik eğitiminde yükleme kuramı perspektifinde nitel bir inceleme” konulu araştırmasında, ilköğretim öğrencilerinin müzik derslerindeki başarı ve başarısızlıklarının nedenlerine yönelik inançlarını tespit etmeyi ve yükleme kuramı çerçevesinde değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmayı iki farklı ilköğretim okulunda okuyan 163 öğrenciye “Sizce müzik derslerinde başarılı mısınız?” ve “Müzik derslerindeki başarı ve başarısızlığınız hangi nedenlere bağlıdır?” şeklinde 2 açık uçlu soru yönelterek gerçekleştirmiş. Verilerin çözümlenmesi sonucunda öğrencilerin müzik derslerindeki başarılarını sınavlara çalışmaları, müziği ve müzik dersini sevmeleri, öğretmen özellikleri ve müzik dersine yönelik tutumları, yetenek ve çabalarına yüklediklerini, başarısızlıklarını ise yeteneklerinin olmamasına, sınıfta diğer arkadaşlarının olumsuz davranışlarına, dersteki şarkılardan hoşlanmamalarına ve müzik dersi için çalışmamalarına yüklediklerini tespit etmiştir.

Burak (2013), “İlköğretim öğrencilerinin müzik derslerindeki başarı ve başarısızlıklarının nedenlerine yönelik inançları” başlığını taşıyan araştırmasını, ilköğretim 1. ve 2. kademe düzeyindeki öğrencilerin müzik derslerine yönelik başarı ve

başarısızlıklarını hangi nedenlere yüklediklerini belirlemek ve bu nedenlerin onların kişisel özelliklerine göre farklılıklarını tespit etmek amacıyla gerçekleştirmişti. Bu doğrultuda, Antalya ilindeki ilköğretim okullarında toplam 412 öğrenciye kendisinin geliştirmiş olduğu 5 faktörden oluşan (tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam, blok flüt ve yetenek) ‘Müzik Dersi Yükleme Ölçeği’ uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin müzik dersine yönelik başarı ve başarısızlıklarını en çok müzik dersi öğrenme ortamına yüklediklerine, ölçeğin alt boyutları ile öğrencilerin kişisel değişkenleri arasındaki ilişkileri incelediğinde kız öğrencilerin ölçeğin “ders dışı müziksel ortam” alt boyutu haricinde diğer boyutlarından aldıkları puanların erkek öğrencilere göre anlamlı derecede yüksek olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca, öğrencilerin yükleme düzeylerini sınıf bazında değerlendirdiğinde, 5. sınıfta okuyan öğrencilerin ölçeğin alt boyutlarından daha yüksek puanlar aldıklarını belirtmiştir.

Özmenteş (2012b), “İlköğretim öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları, müzik dersine yönelik tutumları ve kişisel değişkenleri arasındaki ilişkiler” isimli araştırmasını Antalya’nın Kepez ilçesinde bulunan Göçerler İlköğretim Okulu ve Mareşal Fevzi Çakmak İlköğretim Okulu’nda okuyan toplam 246 öğrenci üzerinde gerçekleştirmiştir. Araştırmada verileri, Kişisel Bilgi Formu, Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği ve Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği aracılığı ile toplamıştır. Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği 3 boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutları, “Evde Müzik Üretme”, “Evde Müzik Tüketme” ve “Anne ve Babanın Konser Tutumu” olarak adlandırmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen sonuca göre, ilköğretim öğrencilerinin evlerindeki müziksel ortamlarında özellikle müzik tüketme ve üretme boyutları ile müzik dersine yönelik tutumlarının arasında önemli ilişkiler bulmuştur. Ayrıca, araştırma sonuçlarına göre evdeki müziksel ortamın geliştirilmesinin müzik derslerine ilişkin tutumların artırılmasında önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir.

Ümmet (2007), “Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygının cinsiyet rolleri ve aile ortamı bağlamında incelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, katılımcıların sosyal kaygı düzeylerini; aile ortamları, cinsiyet rolleri ve çeşitli bağımsız değişkenler (cinsiyet, yaş, anne-baba eğitim durumu ve kardeş sayısı) açısından incelemiştir. İlişkisel tarama modeli niteliğindeki araştırmanın çalışma grubunu, Marmara Üniversitesi Atatürk

Eğitim Fakóltesi, Teknik Eğitim Fakóltesi, Eczacılık Fakóltesi, Tıp Fakóltesi ve Mühendislik Fakólterinin farklı bölümlerinde öğrenim gören her sınıf düzeyinden 210 kız ve 317 erkek olmak üzere toplam 527 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma elde edilen bulgular doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyleri ile aile ortamları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu ayrıca, üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeylerinin cinsiyet rollerine göre de anlamlı düzeyde farklılaştığını tespit etmiştir. Ayrıca, sosyal kaygının, demografik değişkenlerden yaş, anne ve baba eğitim düzeyi değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, buna karşın cinsiyet ve kardeş sayısı değişkenlerine göre sosyal kaygı düzeylerinin farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Ataman (2008), “Üstün yetenekli çocuklarda aile ortamının bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi: İstanbul Bilesem örneği” isimli yüksek lisans tezini, Bilesem’e devam eden üstün yetenekli çocuk ebeveynlerinin çeşitli sosyo-kültürel ve ekonomik özellikler ile aile ortamlarının yapısı açısından değerlendirmek amacıyla oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem grubunu 2007-2008 öğretim yılında Bilesem’de çocukları öğrenim görmekte olan 100 ebeveyn oluşturmuş, araştırmaya katılmayı kabul eden ebeveynlere araştırmanın amaçları doğrultusunda hazırladığı bir bilgi formu ve Aile Ortamı Ölçeği uygulamıştır. Yapılan araştırma sonucunda; anne ve babaların Aile Ortamı Ölçeğinin hem toplam hem de birlik –beraberlik ve denetim alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı, üstün yetenekli çocukların ailelerindeki çocuk yetiştirme tutumları; anne ve baba arasında benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmacı, üstün yetenekli çocuğun ailesinde üstün yetenekli bir yetişkin bulunduğunda anne ve babanın çocuklarına karşı birlikte uyumlu davranış ortaya koymalarının, ailede üstün yetenekli bir yetişkinin bulunmadığı ailelere göre zorlaştığını tespit etmiştir. Ayrıca, üstün yetenekli çocuğa sahip ebeveynlerin aile içinde birlik ve beraberlik puanların yükseldikçe, buna bağlı olarak denetim puanlarının da yükselmekte olduğunu ifade etmiştir.

Kirkpatrick (1962), “Anaokulu çocuklarında şarkı söyleme yeteneği ve evdeki müzik ortamları arasındaki ilişkiler” başlıklı doktora tezinde çocukların şarkı söyleme yetenekleri ve evdeki müziksel ortamları arasında anlamlı ilişkiler olduğunu tespit

etmiştir. Araştırmayı, Kaliforniya Eyaletinde bulunan Güney Pasadena Bölgesi'nde yaşayan beş yaşındaki 116 çocukla gerçekleştirmiştir. Öğrencileri “mükemmel-iyi, iyi-orta ve zayıf” olmak üzere 3 gruba ayırmıştır. Evde müzikal gelişimde en önemli faktörün, şarkı söyleme süreci ve çocuğun müzikal gelişimine aile katılımı ile ilgili olduğunu buna bağlı olarak mükemmel-iyi olarak belirlediği çocukların; (1) çocukla şarkı söylemek, (2) müzik konusunda yetişkin yardımı sağlamak (özel ders vb.), (3) çocuk şarkıları öğrenirken gerektiğinde ebeveynlerin teşvik, düzeltme ve yardımda bulunması, (4) şarkıdaki konuşmalar ve şarkıların oluşumu, (5) ailenin şarkı söylemeye katılımı, (6) evde bir müzik aleti çalınması (7) ebeveynleri tarafından önceden yapılmış olan müziksel çalışmalar gibi değişkenler açısından olumlu bir yapıda yetiştiğini ifade etmiştir. Evdeki müziksel ortamları iyi-orta olan çocukların ise; (1) ailedeki daha büyük yaştaki çocukların yardımı, (2) şarkı söyleme oyunları oynamak, (3) şarkı söyleme içeren televizyon reklamları gibi boyutlar içeren bir müziksel ortamları olduğunu tespit etmiştir. Evdeki müziksel ortamı zayıf olarak nitelendirilen çocukların ise, müzik hakkında aileleri tarafından neredeyse hiçbir şekilde desteklenmediğini belirtmiştir. Araştırma sonucunda; sosyal sınıf ve evdeki müziksel ortamın karşılaştırılmasında alt sınıf olarak nitelendirilen ailelerin evdeki müzikal ortamlarının zayıf olduğunu, “mükemmel-iyi” olarak değerlendirilen evlerin müziksel ortamları ve şarkı söyleme yeteneğini geliştirme çabaları arasında tutarlılık tespit etmiştir.

Mallett (2000), “Anaokulu öğrencilerinin gelişmekte olan müzikal yetenekleri ile ebeveynlerin/bakıcıların müzik eğitime yönelik tutumları, evdeki doğal müziksel ortam arasındaki ilişkilerin incelenmesi” başlıklı doktora tezinde, okul öncesi çocuklarının müzikal potansiyelleri ile ebeveynlerinin veya bakıcılarının müzge karşı tutumlarını, evdeki müziksel ortamı ve bu değişkenlerin demografik özelliklere göre farklılaşma durumunu incelemiştir. Araştırmayı, erken çocukluk dönemi üzerinde aktif olarak çalışan eğitimci ve personellerin olduğu ve çocuklara basit şarkılarla oyunlar dışında müzik eğitiminin verilmediği gibi kriterlere uygun 22 ana okulunda öğrenim gören üç ve dört yaşlarında toplam 161 okul öncesi çocuk ve ebeveynleri veya bakıcılarıyla gerçekleştirmiştir. Katılımcı okul öncesi müdürlerine, ebeveynler/bakıcılara “Parent/Caregiver Survey Regarding Preschool Music PSRPML (Okul Öncesi Müzige İlişkin Veli/Bakıcı Anketi)” uygulamıştır. Sonuçların,

ebeveynlerin/bakıcıların müzik eğitime yönelik tutumlarının nispeten olumlu olduğunu, evdeki müzik ortam puanları ile ebeveyn/bakıcı tutum puanları arasında korelasyon katsayısına göre ortalama bir pozitif ilişki olduğu ve eşzamanlı çoklu regresyon analizinde kullanılan beş yordayıcı değişkenden çocuğun yaşı ve evdeki müziksel ortamın entelektüel müzikal yetenekler üzerinde yordayıcı etkisi olduğunu ifade etmiştir.

Brand (1986), “İkinci sınıf öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları ve seçilmiş müziksel yüklemeleri arasındaki ilişki” başlıklı araştırmasında; Meksikalı-Amerikalı 116 ikinci sınıf öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları ve seçilmiş müziksel yüklemelerini incelemiştir. Ebeveynlerin çocuklarla müzikal etkinliklere katılımı, müziğe karşı tutumu ve ev ortamının müzikal açıdan sahip olduğu diğer yönler ile çocuğun okulda müzikal başarısı, ton-ritim algısı araştırmada incelenen boyutlardır. Araştırmada kendisi tarafından hazırlanan “Home Music Environment Scale” (HOMES) ebeveynlere uygulanmış, analizler sonucunda ölçekten elde edilen verilerle öğrencilerin tonal ve ritmik yeterlilikleri arası anlamlı bir ilişki ortaya çıkmamasına rağmen, öğrencilerin müzik öğretmenleri tarafından değerlendirilen müzikal başarıları, müziksel yüklemeleri ve kullanılan ölçekten elde edilen puanlar arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

BÖLÜM III: YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada izlenen yol, araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve analizi süresince yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırmada, tarama yöntemi modellerinden ilişkisel tarama modeli esas alınmıştır. İlişkisel tarama modelleri, iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2002).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında Türkiye’de faaliyet gösteren İstanbul’daki Azınlık Okulları’nda öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise, İstanbul ilinde Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Avrupa Yakası’nda bulunan 12 Ermeni Azınlık Okulu’nda öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma, 2018-2019 öğretim yılı içinde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3.1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kız	326	52,6	52,6	52,6
Erkek	294	47,4	47,4	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.1’de görüldüğü üzere, anketi cevaplayan öğrencilerin %52,6’sı kız ve %47,4’ü ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 3.2. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
10 Yaş	85	13,7	13,7	13,7
11 Yaş	159	25,6	25,6	39,3
12 Yaş	138	22,3	22,3	61,6
13 Yaş	238	38,4	38,4	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.2’de görüldüğü üzere, öğrencilerin %13,7’si 10 yaşında , %25,6’sı 11 yaşında, %22,3’ü 12 yaşında ve %38,4’ü ise 13 yaşındadır.

Tablo 3.3. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
5. Sınıf	133	21,5	21,5	21,5
6. Sınıf	143	23,1	23,1	44,5
7. Sınıf	195	31,5	31,5	76,0
8. Sınıf	149	24,0	24,0	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.3’te görüldüğü üzere, öğrencilerin %21,5’i beşinci sınıfta, %23,1’i altıncı sınıfta, %31,5’i yedinci sınıfta ve %24’ü ise sekizinci sınıfta öğrenim görmektedir.

Tablo 3.4. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Özel Bezciyan Ermeni O. O.	86	13,9	13,9	13,9
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	20	3,2	3,2	17,1
Özel Dadyan Ermeni O.O.	104	16,8	16,8	33,9
Özel Esayan Ermeni O. O.	43	6,9	6,9	40,8
Özel Feriköy Ermeni O. O.	56	9,0	9,0	49,8
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	46	7,4	7,4	57,3
Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	23	3,7	3,7	61,0
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	59	9,5	9,5	70,5
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	83	13,4	13,4	83,9
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	23	3,7	3,7	87,6
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	77	12,4	12,4	100,0
Toplam	200	100,0	100,0	

Tablo 3.4'te görüldüğü üzere, öğrencilerin %13,9'u Özel Bezciyan Ermeni Ortaokulu, %3,2'si Özel Bomonti Ermeni Katolik Ortaokulu, %16,8'i Özel Dadyan Ermeni Ortaokulu, %6,9'u Özel Esayan Ermeni Ortaokulu, %9'u Özel Feriköy Ermeni Ortaokulu, %7,4'ü Özel Karagözyan Ermeni Ortaokulu, %3,7'si Özel Kocamustafapaşa Anarat Hıgutyun Ermeni Ortaokulu, %9,5'i Özel Pangaltı Ermeni Ortaokulu, %13,4'ü Özel Sahakyan Nunyan Ermeni Ortaokulu, %3,7'si Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni Ortaokulu ve %12,4'ü ise Özel Yeşilköy Ermeni Ortaokulu'nda öğrenim görmektedir.

Tablo 3.5. Öğrencilerin Aile Yapısına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Geniş Aile	115	18,5	18,5	18,5
Çekirdek Aile	462	74,5	74,5	93,1
Ayrılmış (Boşanmış) Aile	43	6,9	6,9	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.5'te görüldüğü üzere, öğrencilerden %18,5'i geniş aileye, %74,5'i çekirdek aileye sahipken %6,9'u ayrılmış (boşanmış) aileye sahiptir.

Tablo 3.6. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Tek Çocuk	177	28,5	28,5	28,5
2 Kardeş	351	56,6	56,6	85,2
3 Kardeş	79	12,7	12,7	97,9
4 Kardeş	13	2,1	2,1	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.6'da görüldüğü üzere, öğrencilerin %28,5'i tek çocuk %56,6'sı iki kardeş, %12,7'si üç kardeş ve %2,1'i ise dört kardeşdir.

Tablo 3.7. Öğrencilerin Aile Gelir Düzeyine Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Düşük	14	2,3	2,3	2,3
Orta	262	42,3	42,3	44,5
İyi	344	55,3	55,3	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.7’de görüldüğü üzere, öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyi %2,3’ünde düşük, %42,3’ünde orta ve %55,3’ünde ise iyi düzeyden oluşmaktadır.

Tablo 3.8. Öğrencilerin Okul dışında Katıldıkları Müziksel Faaliyet Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
TRT Çocuk Korusu	2	0,3	0,3	0,3
Kilise Korusu	128	20,6	20,6	21,0
Enstrüman Kursu	124	20,0	20,0	41,0
Konservatuvar (Yarı Zamanlı)	6	1,0	1,0	41,9
Diğer	40	6,5	6,5	48,4
Müziksel faaliyetlere katılmıyorum	320	51,6	51,6	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.8’de görüldüğü üzere, öğrencilerin okul dışında katıldıkları müziksel faaliyet TRT çocuk korusu olan %0,3, Kilise korusu olan %20,6, konservatuvar (yarı zamanlı) olan %1, diğer müziksel faaliyetlere katılanlar %6,5 iken müziksel faaliyetlere katılmayan öğrencilerin oranı ise %51,6’dır.

Tablo 3.9. Öğrencilerin Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Haftada 4 Saat	37	6,0	6,0	6,0
Haftada 3 Saat	24	3,9	3,9	9,8
Haftada 2 Saat	112	18,1	18,1	27,9
Haftada 1 veya daha az	169	27,3	27,3	55,2
Hiç	278	44,8	44,8	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.9’da görüldüğü üzere, öğrencilerin okul dışında müzik dersine çalışma saati haftada 4 saat olan öğrencilerin oranı %6, haftada 3 saat olan %3,9, haftada 2 saat olan %18,1, haftada 1 veya daha az olan %27,3 ve hiç çalışmayan öğrencilerin oranı ise %44,8’dir.

Tablo 3.10. Öğrencilerin Aile Üyelerinin Müzik ile İlgilenme Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Müziyen	32	5,2	5,2	5,2
Hobi olarak enstrüman çalıyor	109	17,6	17,6	22,7
Kilise Korosu üyesi	66	10,6	10,6	33,4
Çok İyi Bir Dinleyici	228	36,8	36,8	70,2
Plak, CD vb. koleksiyonu var	53	8,5	8,5	78,7
Müzikle ilgilenen yok	132	21,3	21,3	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.10’da görüldüğü üzere, öğrencilerinin aile üyelerinden müziyen olan öğrencilerin oranı %5,2, aile üyelerinden hobi olarak enstrüman çalan öğrencilerin oranı %17,6, aile üyelerinde kilise korosu üyesi olan öğrencilerin oranı %10,6, aile üyelerinde çok iyi dinleyici olan öğrencilerin oranı %36,8, aile üyelerinden plak, CD vb. koleksiyonu olan öğrencilerin oranı %8,5 ve aile üyelerinde müzikle ilgilenen kimse olmayan öğrencilerin oranı ise %21,3’tür.

Tablo 3.11. Öğrencilerin Ailecek Düzenli Olarak Müzik Dinlenen Zaman Dilimi Bulunma Durumuna Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	251	40,5	40,5	40,5
Hayır	369	59,5	59,5	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.11’de görüldüğü üzere, öğrencilerin ailecek düzenli olarak müzik dinlenen belirli bir zaman dilimi olup olmadığı sorulmuş ve öğrencilerin %40,5’i evet cevabını verirken %59,5’i hayır cevabını vermiştir.

Tablo 3.12. Öğrencilerin Müzik Dersinde Kendilerini Başarılı Bulma Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Hiç	41	6,6	6,6	6,6
Biraz	62	10,0	10,0	16,6
Kısmen	152	24,5	24,5	41,1
Oldukça	181	29,2	29,2	70,3
Tamamen	184	29,7	29,7	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.12’de görüldüğü üzere, müzik dersinde kendilerini başarılı bulma durumlarını öğrencilerden %6,6’sı hiç, %10,0’ı biraz, %24,5’i kısmen, %29,2’si oldukça, %29,7’si tamamen olarak değerlendirmiştir.

Tablo 3.13. Öğrencilerin Okulda Müzik Odası Bulunma Durumuna Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	321	51,8	51,8	51,8
Hayır	299	48,2	48,2	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.13’te görüldüğü üzere, öğrencilerin %51,8’inin okulunda müzik odası bulunurken %48,2’sinin okulunda müzik odası bulunmamaktadır.

Tablo 3.14. Öğrencilerin Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Haftada 1	26	4,2	4,2	4,2
Ayda 1	61	9,8	9,8	14,0
6 Ayda 1	116	18,7	18,7	32,7
Yılda 1	188	30,3	30,3	63,1
Hiç	229	36,9	36,9	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Tablo 3.14’te görüldüğü üzere, öğrencilerin %4,2’si hafta bir kez, %9,8’i ayda bir kez, %18,7’si altı ayda bir kez, %30,3’ü yılda bir kez konsere gidebilirken, %36,9’u hiç konsere gidememektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçlarının belirlenmesi aşamasında öncelikle konuyla ilgili ulusal ve uluslar arası literatür incelenmiş, bu doğrultuda konunun temeli, belirlenen amaçlar ve elde edilen bilgiler ışığında hangi veri toplama araçlarının kullanılacağı, kuramsal, kavramsal, işlevsel boyutuna karar verilmiştir.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi formu, araştırmacı tarafından hazırlanmış, Evdeki Müziksel Ortam ve Müzik Dersi Yüklemeleri ile ilişkilendirilecek bilgileri elde etmeye yarayan kapalı uçlu toplam 14 sorudan oluşmaktadır. Kişisel Bilgi Forumu'ndaki sorular, araştırmacı tarafından araştırmaya katılan öğrencilerin belirlenen özelliklerini (cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, okudukları okul, aile yapıları, kardeş sayıları, algıladıkları aile gelir düzeyi, okul müzik dersleri dışında katıldıkları müziksel faaliyetler, ders dışında müzik dersine çalışma saatleri, aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumları, ailecek düzenli olarak müzik dinleme durumları, algıladıkları müzik dersi başarıları, okullarında müzik odası bulunup bulunmaması, konser etkinliklerine katılma sıklıkları) tanımaya yönelik hazırlanmıştır.

3.3.2. Müzik Dersi Yükleme Ölçeği (MDYÖ)

Araştırmada Burak (2013) tarafından geliştirilen “Müzik Dersi Yükleme Ölçeği” araştırmacıdan gerekli izinler alınarak kullanılmıştır. Ölçek, ilköğretim 1. ve 2. kademe öğrencilerinin müzik derslerindeki başarı ve başarısızlıklarını hangi nedenlere yüklediklerini ortaya çıkarmaya yönelik olarak geliştirilmiştir. Müzik Dersi Yükleme Ölçeği (MDYÖ) 44 maddeden oluşmaktadır. 5’li Likert tipinde hazırlanan ölçek maddelerinde yanıtlar “Kesinlikle Katılıyorum (5)”, “Katılıyorum (4)”, “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum (3)”, “Katılmıyorum (2)” ve “Kesinlikle Katılmıyorum (1)” olarak derecelendirilmiştir. Toplamda beş boyuttan oluşan bu ölçekte 14 madde “tutum” alt boyutunu, 13 madde “müzik dersi öğrenme ortamı” (MDÖO) alt boyutunu, 7 madde “ders dışı müziksel ortam” (DDMO) alt boyutunu, 4 madde “blokflüt” alt boyutunu ve 6 madde “yetenek” alt boyutunu ölçmektedir. Ölçeğin geçerlik ve

güvenirlik çalışmaları toplam 412 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin geçerliliği yapı ve içerik geçerliliği olarak iki alanda da sağlanmıştır. Yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen faktör analizi aşamasında dik döndürme tekniklerinden biri olan varimax uygulanmıştır. Ölçeğe ilişkin KMO katsayısı .937 ve Bartlett testi anlamlı bulunmuştur. Ölçekte öz değeri (eigen value) 1'den büyük olan 5 faktör bulunduğu, ölçeğin toplam varyansının (cumulative) % 52,351 olduğu anlaşılmıştır. Faktörlerin her birinin özdeğerlerinin dağılımı 1.faktör (tutum) 17,429, 2. faktör (müzik dersi öğrenme ortamı) 3,331, 3.faktör (ders dışı müziksel ortam) 2,72, 4.(blokflüt) faktör 1,900, 5. faktör (yetenek), 1,843'tür. Ölçeğin faktör yükleri birinci faktörde 0,38–0,73, ikinci faktörde 0,35-0,73, üçüncü faktörde 0,52-0,67, dördüncü faktörde 0,64-0,77, beşinci faktörde 0,470,64 olarak değişmektedir. Ölçeğin madde toplam korelasyonlarının .377 ile .733 arasında değiştiği görülmüştür. Ayrıca ölçeğin iç tutarlık katsayısı ve Cronbach Alpha katsayısı hesaplanarak elde edilen genel sonuç 957 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlar bazında güvenilirlik katsayıları şu şekildedir: Faktör 1 (tutum): $\alpha=.927$, Faktör 2 (Müzik dersi öğrenme ortamı): $\alpha=.912$, Faktör 3 (Ders dışı müziksel ortam): $\alpha=.816$, Faktör 4 (Blokflüt): $\alpha=.834$, Faktör 5: (Yetenek): $\alpha=.77$ (Burak, 2013, s. 147,148).

3.3.3. Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği (EMO)

Araştırmada Özmenteş (2012) tarafından geliştirilen “Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği” araştırmacıdan gerekli izinler alınarak kullanılmıştır. Ölçeğin amacı, öğrencinin kendisi ve ailesi tarafından biçimlenen evdeki müziksel ortamını ölçmektir. Bu aşamada öncelikle ölçmeye konu olan “Evdeki Müziksel Ortam” değişkenin sınırları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra ilgili literatür taranmış, evdeki müziksel ortam ve müzik eğitimi araştırmalarında kullanılan söz konusu kavram ile ilgili çeşitli değişkenler araştırılmıştır. Ayrıca, Brand (1985) tarafından geliştirilen ve güvenilirliği $\alpha=.86$ olarak bulunmuş olan Home Music Environment Scale (HOMES) adlı ölçek incelenmiştir. Ölçekte öğrencilerin evde müzik dinleme, şarkı söyleme ya da anne babalarının konsere gitme, vb. gibi davranışlarının sıklık derecesinin ölçülmesi hedeflenmiştir. 13 maddeden oluşan ve beşli dereceleme kategorisine sahip olan bu ölçekteki maddeler; Her zaman =5 puan, Çoğu zaman= 4 puan, Ara sıra= 3 puan, Nadiren= 2 puan, Hiçbir zaman= 1

puan şeklinde puanlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi ile incelenmiştir. Ölçeğe ilişkin KMO değeri, 835 ve Bartlett testi değeri (1100,319) anlamlı bulunmuştur ($p < 0,01$). Ölçekte özdeğeri (eigen value) 1'den büyük olan 3 faktör bulunduğu anlaşılmıştır. Faktörlerin özdeğerlerinin dağılımı şu şekildedir: Birinci faktör 4.879, ikinci faktör 1.573 ve üçüncü faktör 1.361'dir. Ölçeğin toplam varyansının (cumulative) % 60.107 olduğu anlaşılmıştır. Birinci faktördeki 6 maddenin faktör yüklerinin 0.77 ile 0.66, ikinci faktördeki 5 maddenin faktör yüklerinin 0.79 ile 0.50, üçüncü faktördeki 2 maddenin faktör yüklerinin ise 0.90 ile 0.91 arasında değiştiği saptanmıştır (Özmenteş, 2012, s. 59).

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinden (Kişisel Bilgi Formu, Müzik Dersi Yükleme Ölçeği ve Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği) elde edilen verilerin tümü SPSS paket programı ile analize tabi tutulmuştur. Araştırmanın amacına uygun olarak, verilerle şu analizler yapılmıştır:

1. Örnekleme oluşturan öğrencilerin demografik özelliklerini özetlemek açısından değişkenlerin frekans (f) ve yüzdeleri (%) hesaplanmıştır.
2. Örnekleme oluşturan öğrencilerin demografik özellikleri ile Müzik Dersi Yükleme düzeyleri arasındaki farkın saptanması için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır.
3. Örnekleme oluşturan öğrencilerin demografik özellikleri ile Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Alt Boyutlarının (tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam, blokflüt, yetenek) her biri arasındaki farkın saptanması için, varyans homojenliği Levene testi ile incelenip, homojenliğe göre Scheffe, Tukey, LSD ve Tamhane's T2 testi kullanılmıştır.
4. Örnekleme oluşturan öğrencilerin demografik özellikleri ile Evdeki Müziksel Ortam düzeyleri arasındaki farkın saptanması için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır.
5. Örnekleme oluşturan öğrencilerin demografik özellikleri ile Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Alt Boyutlarının (anne baba konser tutumu, evde müzik üretme,

evde mzk tüketme) her biri arasındaki farkın saptanması için, varyans homojenliği Levene testi ile incelenip, homojenliğe göre Scheffe, Tukey, LSD ve Tamhane's T2 testi kullanılmıştır.

6. Örnekleme oluşturan öğrencilerin mzk dersi yüklemeleri ile evdeki müziksel ortamları arasındaki ilişkiyi saptamak için Pearson Korelasyon Katsayısı testi uygulanmıştır.

BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, Azınlık Ortaokulları öğrencilerinin müzik dersi yüklemelerine ilişkin verilerin demografik özellikleri ile olan ilişkisinin incelenmesi; Azınlık Ortaokulları öğrencilerinin evdeki müziksel ortamlarına ilişkin verilerinin demografik özellikleri ile ilişkisinin incelenmesi amacıyla yapılan istatistikî analizlere yer verilmiştir.

4.1. Müzik Dersi Yükleme Ölçeğine İlişkin Bulgular

Tablo 4.1. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

MDYÖ	Gruplar	n	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	sd	P
Tutum	Kız	326	54,41	12,42	5,039	600,62	0,000
	Erkek	294	49,20	13,28			
MDÖÖ	Kız	326	53,44	10,31	4,607	575,79	0,000
	Erkek	294	49,23	12,23			
DDMO	Kız	326	21,58	7,54	3,533	595,00	0,000
	Erkek	294	19,32	8,28			
Blok Flüt	Kız	326	9,60	5,21	-0,180	618	0,857
	Erkek	294	9,68	5,28			
Yetenek	Kız	326	22,64	6,03	5,208	585,52	0,000
	Erkek	294	19,92	6,89			
Toplam	Kız	326	162,62	29,78	5,151	569,39	0,000
	Erkek	294	148,83	36,13			

Tablo 4.1’de görüldüğü üzere, kız öğrencilerin sayısı 326 erkek öğrencilerin sayısı 294’tür. Müzik dersi yükleme ölçeği 5 alt boyuttan oluşup cinsiyetin her bir alt boyuta etkisi ve genel olarak etkisi bağımsız t testi sonucuna göre incelenmiştir. Buna göre, tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam ve yetenek alt boyutunda cinsiyet değişkenine göre fark varken ($p < 0,05$), blok flüt alt boyutunda cinsiyet değişkenine göre fark yoktur ($p > 0,05$). Genel olarak ise öğrencilerin müzik dersi

yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.2. Öğrencilerin Müzik Dersi Yüklemeye Ölçeğinden Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	2532,805	616	844,268	5,028	0,002
	Gruplar içi	103440,134	619	167,922		
	Toplam	105972,938				
MDÖO	Gruplar arası	2121,701	3	707,204	5,515	0,001
	Gruplar içi	78988,787	616	128,229		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	671,610	3	223,870	3,563	0,014
	Gruplar içi	38705,551	616	62,834		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	271,982	3	90,661	3,345	0,019
	Gruplar içi	16694,495	616	27,101		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	192,289	3	64,096	1,480	0,219
	Gruplar içi	26677,380	616	43,307		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	17972,321	3	5990,774	5,409	0,001
	Gruplar içi	682301,976	616	1107,633		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.2’de görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yüklemeye ölçeğinden aldıkları puanlar ve müzik dersi yüklemeye ölçeğinin alt boyutları ile yaşları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Buna göre, öğrencilerin alt boyutlardan tutum, MDÖO, DDMO ve blok flüt için puanları ile yaşları arasında anlamlı fark varken ($p<0,05$), yetenek alt boyutundan aldıkları puan ile yaşları arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$). Genelde ise yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yüklemeye ölçeğinden aldıkları puan ile yaşları arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.3. Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
10 Yaş	11 yaş	2,813	0,456
	12 Yaş	4,374	0,113
	13 Yaş	5,976	0,004
11 Yaş	10 Yaş	-2,813	0,456
	12 Yaş	1,561	0,784
	13 Yaş	3,163	0,129
12 Yaş	10 Yaş	-4,374	0,113
	11 Yaş	-1,561	0,784
	13 Yaş	1,602	0,721
13 Yaş	10 Yaş	-5,976	0,004
	11 Yaş	-3,163	0,129
	12 Yaş	-1,602	0,721

Tablo 4.3'te görüldüğü üzere, tutum alt boyutu puanlarının hangi yaş düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 13 yaş ile 10 yaş arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.4. Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
10 Yaş	11 yaş	0,967	0,984
	12 Yaş	1,430	0,915
	13 Yaş	4,625	0,011
11 Yaş	10 Yaş	-0,967	0,984
	12 Yaş	0,463	0,999
	13 Yaş	3,657	0,009
12 Yaş	10 Yaş	-1,430	0,915
	11 Yaş	-0,463	0,999
	13 Yaş	3,194	0,050
13 Yaş	10 Yaş	-4,625	0,011
	11 Yaş	-3,657	0,009
	12 Yaş	-3,194	0,050

Tablo 4.4'te görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutu puanlarının hangi yaş düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi

yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 13 yaş ile 10 yaş arasında, 13 yaş ile 11 yaş arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.5. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
10 Yaş	11 Yaş	-0,713	0,930
	12 Yaş	0,885	0,884
	13 Yaş	1,838	0,339
11 Yaş	10 Yaş	0,713	0,930
	12 Yaş	1,597	0,392
	13 Yaş	2,551	0,020
12 Yaş	10 Yaş	-0,885	0,881
	11 Yaş	-1,597	0,392
	13 Yaş	0,953	0,738
13 Yaş	10 Yaş	-1,838	0,339
	11 Yaş	-2,551	0,020
	12 Yaş	-0,953	0,738

Tablo 4.5'te görüldüğü üzere, ders dışı müziksel ortamı alt boyutu puanlarının hangi yaş düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 13 yaş ile 11 yaş arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.6. Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
10 Yaş	11 Yaş	-0,216	1,000
	12 Yaş	0,598	0,966
	13 Yaş	1,002	0,590
11 Yaş	10 Yaş	0,216	1,000
	12 Yaş	-0,382	0,991
	13 Yaş	1,218	0,120
12 Yaş	10 Yaş	0,598	0,966
	11 Yaş	0,382	0,991
	13 Yaş	1,600	0,029
13 Yaş	10 Yaş	-1,002	0,590
	11 Yaş	-1,218	0,120
	12 Yaş	-1,600	0,029

Tablo 4.6’da görüldüğü üzere, blok flüt alt boyutu puanlarının hangi yaş düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane’s T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 13 yaş ile 12 yaş arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.7. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
10 Yaş	11 yaş	2,492	0,958
	12 Yaş	5,882	0,650
	13 Yaş	13,618	0,015
11 Yaş	10 Yaş	-2,492	0,958
	12 Yaş	3,389	0,857
	13 Yaş	11,125	0,014
12 Yaş	10 Yaş	-5,882	0,650
	11 Yaş	-3,389	0,587
	13 Yaş	7,735	0,195
13 Yaş	10 Yaş	-13,618	0,015
	11 Yaş	-11,125	0,014
	12 Yaş	-7,735	0,195

Tablo 4.7’de görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeği puanlarının hangi yaş düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 13 yaş ile 10 yaş arasında ve 13 yaş ile 11 yaş arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.8. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	2653,205	3	844,402	5,273	0,001
	Gruplar içi	103319,733	616	167,727		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖO	Gruplar arası	2403,050	3	801,017	6,269	0,000
	Gruplar içi	78707,439	616	127,772		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	525,235	3	175,078	2,776	0,041
	Gruplar içi	38851,926	616	63,071		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	250,773	3	83,591	3,080	0,027
	Gruplar içi	16715,704	616	27,136		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	212,320	3	70,773	1,635	0,180
	Gruplar içi	26657,348	616	43,275		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	19489,344	3	6496,448	5,878	0,001
	Gruplar içi	680784,953	616	1107,170		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.8’de görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile okudukları sınıflar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinin tutum, MDÖO, DDMO ve blok flüt alt boyutlarından aldıkları puan ile okudukları sınıf arasında anlamlı bir fark varken yetenek ve okudukları sınıf arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$). Genel olarak ise öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ve sınıfları arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.9. Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	1,471	0,903
	7. Sınıf	3,860	0,023
	8. Sınıf	5,571	0,003
6. Sınıf	5. Sınıf	-1,471	0,903
	7. Sınıf	2,388	0,437
	8. Sınıf	4,100	0,073
7. Sınıf	5. Sınıf	-3,859	0,023
	6. Sınıf	-2,388	0,437
	8. Sınıf	1,712	0,826
8. Sınıf	5. Sınıf	-5,771	0,003
	6. Sınıf	-4,100	0,073
	7. Sınıf	-1,712	0,826

Tablo 4.9'da görüldüğü üzere, tutum alt boyutu puanlarının hangi sınıf düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 5. sınıf ile 7. sınıf, 5. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.10. Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	-1,143	0,923
	7. Sınıf	2,272	0,361
	8. Sınıf	4,079	0,038
6. Sınıf	5. Sınıf	1,143	0,923
	7. Sınıf	3,415	0,009
	8. Sınıf	5,223	0,001
7. Sınıf	5. Sınıf	-2,272	0,361
	6. Sınıf	-3,415	0,009
	8. Sınıf	1,807	0,714
8. Sınıf	5. Sınıf	-4,079	0,038
	6. Sınıf	-5,223	0,001
	7. Sınıf	-1,807	0,714

Tablo 4.10’da görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutu puanlarının hangi sınıf düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane’s T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 5. sınıf ile 8. sınıf, 6. sınıf ile 7. sınıf, 6. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.11. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	-0,254	0,993
	7. Sınıf	0,893	0,750
	8. Sınıf	2,174	0,100
6. Sınıf	5. Sınıf	0,254	0,993
	7. Sınıf	1,146	0,556
	8. Sınıf	2,428	0,045
7. Sınıf	5. Sınıf	-0,893	0,750
	6. Sınıf	-1,146	0,556
	8. Sınıf	1,282	0,448
8. Sınıf	5. Sınıf	-2,174	0,100
	6. Sınıf	-2,428	0,045
	7. Sınıf	-1,282	0,448

Tablo 4.11’de görüldüğü üzere, ders dışı müziksel ortam alt boyutu puanlarının hangi sınıf düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Turkey testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 5. sınıf ile 8. sınıf, 6. sınıf ile 7. sınıf, 6. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.12. Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	-0,881	0,578
	7. Sınıf	0,249	0,981
	8. Sınıf	0,949	0,507
6. Sınıf	5. Sınıf	0,881	0,578
	7. Sınıf	1,130	0,275
	8. Sınıf	1,830	0,030
7. Sınıf	5. Sınıf	-0,249	0,981
	6. Sınıf	-1,130	0,275
	8. Sınıf	0,700	0,676
8. Sınıf	5. Sınıf	-0,949	0,507
	6. Sınıf	-1,830	0,030
	7. Sınıf	-0,700	0,676

Tablo 4.12’de görüldüğü üzere, blok flüt alt boyutu puanlarının hangi sınıf düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda, 6. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.13. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane’s T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	-1,182	1,000
	7. Sınıf	6,929	0,276
	8. Sınıf	13,182	0,009
6. Sınıf	5. Sınıf	1,182	1,000
	7. Sınıf	6,929	0,110
	8. Sınıf	14,364	0,003
7. Sınıf	5. Sınıf	-6,929	0,650
	6. Sınıf	-8,112	0,587
	8. Sınıf	6,252	0,195
8. Sınıf	5. Sınıf	-13,182	0,009
	6. Sınıf	-14,364	0,003
	7. Sınıf	-6,252	0,507

Tablo 4.13’te görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeği puanlarının hangi sınıf düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane’s T2 testi yapılmıştır.

Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda, 5. sınıf ile 8. sınıf, 6. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.14. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okudukları Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p
Tutum	Gruplar arası	5352,520	10	535,252	3,240	,000
	Gruplar içi	100620,418	609	165,222		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖÖ	Gruplar arası	4008,734	10	400,873	3,166	,001
	Gruplar içi	77101,755	609	126,604		
	Toplam	81110,489	619			
DDÖÖ	Gruplar arası	1326,521	10	132,652	2,123	,021
	Gruplar içi	38050,640	609	62,481		
	Toplam	39377,161	619			
Blokflüt	Gruplar arası	2514,245	10	251,425	10,595	,000
	Gruplar içi	14452,232	609	23,731		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	978,891	10	97,889	2,303	,012
	Gruplar içi	25890,777	609	42,514		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	31966,638	10	3196,664	2,913	,001
	Gruplar içi	668307,659	609	1097,385		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.14'te görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile okudukları okullar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile okudukları okullar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.15. Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Grup (i)	Grup (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Özel Bezciyan Ermeni O. O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-7,344	,688
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-2,309	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-6,092	,171
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,043	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	0,981	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	4,416	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,570	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	3,597	,994
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,253	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,001	1,000
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	7,344	,688
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	5,035	,996
	Özel Esayan Ermeni O. O.	1,251	1,000
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	7,300	,797
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	8,324	,549
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	11,760	,501
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	7,914	,601
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	10,941	,074
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	4,091	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	9,345	,245
Özel Dadyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,309	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-5,035	,996
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-3,783	,933
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	2,265	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	3,289	,999
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	6,725	,993
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	2,879	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	5,906	,158
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-0,944	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	4,310	,764
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	6,092	,171
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-1,251	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	3,783	,933
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	6,049	,427
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	7,073	,179
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	10,508	,474
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	6,662	,170
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	9,689	,002
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	2,839	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	8,093	,018

Tablo 4.15'in devamı

Grup (i)	Grup (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	0,043	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-7,300	,797
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-2,265	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-6,049	,427
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	1,024	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	4,460	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,614	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	3,641	,999
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,209	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,044	1,000
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,981	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-8,324	,549
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-3,289	,999
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-7,073	,179
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,024	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	3,436	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-0,410	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	2,617	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-4,233	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,020	1,000
Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-4,416	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-11,760	,501
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-6,725	,993
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-10,508	,474
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-4,460	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,436	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-3,846	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-0,819	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-7,669	,997
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-2,415	1,000
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,570	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-7,914	,601
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-2,879	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-6,662	,170
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,614	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	0,410	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	3,846	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	3,027	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,823	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,431	1,000

Tablo 4.15'in devamı

Grup (i)	Grup (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-3,597	,994
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-10,941	,074
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-5,906	,158
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-9,689	,002
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-3,641	,999
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,617	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	0,819	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-3,027	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-6,850	,894
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-1,596	1,000
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	3,253	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-4,091	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	0,944	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-2,839	1,000
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	3,209	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	4,233	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	7,669	,997
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	3,823	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	6,850	,894
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	5,254	,998
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-2,001	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-9,345	,245
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-4,310	,764
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-8,093	,018
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-2,044	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,020	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	2,415	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-1,431	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,596	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-5,254	,998

Tablo 4.15'te görüldüğü üzere, tutum alt boyutu puanlarının hangi okullarda anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanlarda, Özel Yeşilköy Ermeni O.O. ile Özel Esayan Ermeni O.O. arasında, Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Özel Esayan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.16. Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Sheffe Testi Sonuçları

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Bezciyan Ermeni O. O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-3,831	,997
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-0,140	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-4,817	,873
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,813	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	4,382	,919
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	1,519	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,485	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	4,345	,789
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	0,001	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,077	,980
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	3,831	,997
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	3,690	,998
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-0,986	1,000
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	5,643	,959
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	8,213	,684
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	5,350	,992
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	4,316	,994
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	8,176	,580
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	3,832	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	6,908	,816
Özel Dadyan Ermeni O.O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	0,140	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-3,690	,998
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-4,677	,873
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,953	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	4,523	,880
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	1,659	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,625	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	4,486	,693
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	0,141	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,217	,962
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	4,817	,873
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	0,986	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,677	,873
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	6,630	,586
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	9,200	,141
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	6,336	,906
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	5,302	,853
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	9,162	,045
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	4,818	,987
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	7,894	,196

Tablo 4.16'nın devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-1,813	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-5,643	,959
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-1,953	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-6,630	,586
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	2,570	,999
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	-0,294	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-1,328	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	2,533	,998
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,812	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,265	1,000
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-4,382	,919
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-8,213	,684
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-4,523	,880
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-9,200	,141
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-2,570	,999
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	-2,864	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-3,898	,979
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-0,037	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-4,381	,993
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-1,305	1,000
Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-1,519	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-5,350	,992
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-1,659	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-6,336	,906
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	0,294	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	2,864	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-1,034	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	2,827	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,518	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,558	1,000
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,485	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-4,316	,994
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-0,625	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-5,302	,853
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,328	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	3,898	,979
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,034	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	3,860	,944
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-0,484	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,592	,998

Tablo 4.16'nın devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-4,345	,789
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-8,176	,580
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-4,486	,693
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-9,162	,045
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-2,533	,998
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	0,037	1,000
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	-2,827	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-3,860	,944
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-4,344	,988
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-1,268	1,000
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,001	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-3,832	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-0,141	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-4,818	,987
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,812	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	4,381	,993
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,518	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,484	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	4,344	,988
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,076	,999
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-3,077	,980
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-6,908	,816
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-3,217	,962
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-7,894	,196
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,265	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	1,305	1,000
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	-1,558	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-2,592	,998
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,268	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,076	,999

Tablo 4.16'da görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutu puanlarının hangi okullarda anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanlarda, Özel Esayan Ermeni O.O. ile Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.17. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan LSD Testi Sonuçları

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Bezcıyan Ermeni O. O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-1,510	,442
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,774	,124
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,057	,474
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	0,562	,679
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,717	,060
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	3,528	,058
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,825	,537
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-0,563	,644
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,526	,174
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	0,950	,444
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	Özel Bezcıyan Ermeni O. O.	1,510	,442
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	3,284	,089
	Özel Esayan Ermeni O. O.	0,453	,832
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	2,072	,315
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,207	,569
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	5,039	,037
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	2,336	,254
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	0,947	,631
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,016	,674
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,460	,215
Özel Dadyan Ermeni O.O.	Özel Bezcıyan Ermeni O. O.	-1,774	,124
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-3,284	,089
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-2,831	,049
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,212	,355
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-4,491	,001
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	1,754	,336
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-0,949	,462
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-2,337	,045
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-4,300	,019
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-0,825	,488
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezcıyan Ermeni O. O.	1,057	,474
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-0,453	,832
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	2,831	,049
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,619	,313
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,660	,323
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	4,585	,025
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,882	,235
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	0,494	,740
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,469	,472
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,007	,183

Tablo 4.17'nin devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,562	,679
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,072	,315
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,212	,355
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,619	,313
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,279	,038
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	2,967	,130
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,264	,858
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,125	,411
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,088	,115
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	0,388	,780
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,717	,060
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,207	,569
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,491	,001
	Özel Esayan Ermeni O. O.	1,660	,323
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	3,279	,038
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	6,245	,002
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	3,542	,023
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	2,154	,139
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	0,191	,925
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,667	,013
Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-3,528	,058
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-5,039	,037
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-1,754	,336
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-4,585	,025
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-2,967	,130
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-6,245	,002
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-2,703	,165
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-4,092	,028
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-6,054	,010
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-2,579	,170
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,825	,537
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,336	,254
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	0,949	,462
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,882	,235
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,264	,858
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,542	,023
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	2,703	,165
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,389	,303
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,351	,085
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	0,124	,928

Tablo 4.17'nin devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	0,563	,644
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-0,947	,631
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	2,337	,045
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-0,494	,740
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,125	,411
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,154	,139
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	4,092	,028
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,389	,303
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,963	,292
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,513	,227
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,526	,174
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,016	,674
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,300	,019
	Özel Esayan Ermeni O. O.	1,469	,472
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	3,088	,115
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-0,191	,925
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	6,054	,010
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	3,351	,085
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,963	,292
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,475	,065	
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,950	,444
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,460	,215
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	0,825	,488
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-2,007	,183
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,388	,780
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,667	,013
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	2,579	,170
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-0,124	,928
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,513	,227
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,475	,065

Tablo 4.17'de görüldüğü üzere, ders dışı müziksel ortam alt boyutu puanlarının hangi okullarda anlamlı fark gösterdiğini incelemek için LSD testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanlarda, Özel Yeşilköy Ermeni O.O. ile Özel Karagözyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O.O., Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O.O., Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Pangaltı Ermeni O.O ile Özel Karagözyan Ermeni O.O., Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O.O. ile Özel Karagözyan Ermeni O.O., Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni

O.O. ile Özel Bomonti Ermeni O.O., Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O.O. ile Özel Esasyan Ermeni O.O., Özel Karagözyen Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Karagözyen Ermeni O.O. ile Özel Feriköy Ermeni O.O., Özel Esasyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.18. Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Bezciyan Ermeni O. O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-,827	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	3,706	,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	1,713	,993
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	3,351	,008
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,454	1,000
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	2,763	,750
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	4,019	,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	2,046	,488
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,846	,572
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-,962	1,000
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,827	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,533	,023
	Özel Esayan Ermeni O. O.	2,540	,963
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	4,178	,079
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	,373	1,000
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	3,591	,633
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	4,846	,015
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	2,873	,674
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,018	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-,135	1,000
Özel Dadyan Ermeni O.O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-3,706	,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-4,533	,023
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,993	,757
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,355	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-4,160	,001
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	-,943	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	,313	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,660	,487
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-6,552	,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-4,668	,000

Tablo 4.18'in devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-1,713	,993
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,540	,963
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,993	,757
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,638	,997
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,167	,969
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	1,051	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	2,306	,614
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	,333	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-4,558	,028
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-2,675	,384
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-3,351	,008
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-4,178	,079
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,355	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,638	,997
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,805	,020
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	-,588	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	,668	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,305	,998
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-6,196	,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-4,313	,000
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,454	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-,373	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,160	,001
	Özel Esayan Ermeni O. O.	2,167	,969
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	3,805	,020
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	3,217	,629
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	4,473	,001
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	2,500	,517
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,391	,972
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-,508	1,000
Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-2,763	,750
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-3,591	,633
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,943	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,051	1,000
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	,588	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,217	,629
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,256	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,717	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-5,609	,012
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-3,726	,166

Tablo 4.18'in devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	p
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-4,019	,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-4,846	,015
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-,313	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-2,306	,614
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,668	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-4,473	,001
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	-1,256	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,973	,416
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-6,864	,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-4,981	,000
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-2,046	,488
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,873	,674
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,660	,487
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,333	1,000
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,305	,998
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,500	,517
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	,717	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,973	,416
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-4,892	,004
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-3,008	,017
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,846	,572
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	2,018	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	6,552	,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	4,558	,028
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	6,196	,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	2,391	,972
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	5,609	,012
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	6,864	,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	4,892	,004
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,883	,998
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,962	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,135	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,668	,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	2,675	,384
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	4,313	,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	,508	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	3,726	,166
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	4,981	,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	3,008	,017
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,883	,998

Tablo 4.18'de görüldüğü üzere, blokflüt alt boyutu puanlarının hangi okullarda anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, Özel

Yeşilköy Ermeni O.O. ile Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O., Özel Yeşilköy Ermeni O.O. ile Özel Pangaltı Ermeni O.O., Özel Yeşilköy Ermeni O.O. ile Özel Ferköy Ermeni O.O., Özel Yeşilköy Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Esasyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Feriköy Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Pangaltı Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Pangaltı Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., Özel Pangaltı Ermeni O.O. ile Özel Bomonti Ermeni Katolik O.O., Özel Pangaltı Ermeni O.O. ile Özel Karagözyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Karagözyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Karagözyan Ermeni O.O. ile Özel Feriköy Ermeni O.O., Özel Feriköy Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., Özel Dadyan Ermeni O.O. ile Özel Bomonti Ermeni Katolik O.O., Özel Dadyan Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Tablo 4.19. Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	P
Özel Bezciyan Ermeni O. O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,53	0,90
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	0,633	1,00
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-0,945	1,00
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,379	1,00
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,3	0,99
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	3,961	0,26
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-0,227	1,00
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	0,594	1,00
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,3	1,00
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,92	0,73
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,53	0,90
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	3,163	0,66
	Özel Esayan Ermeni O. O.	1,585	1,00
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	2,151	0,97
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	1,23	1,00
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	6,491	0,049
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	2,303	0,96
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	3,124	0,70
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	1,23	1,00
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	4,451	0,19
Özel Dadyan Ermeni O.O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,633	1,00
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-3,163	0,66
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,578	0,96
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,012	1,00
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,932	0,85
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	3,328	0,50
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-0,86	1,00
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-0,039	1,00
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,932	0,97
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,288	0,97
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	0,945	1,00
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-1,585	1,00
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,578	0,96
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	0,566	1,00
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-0,355	1,00
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	4,906	0,12
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,718	1,00
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,539	0,98
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-0,355	1,00
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,866	0,43

Tablo 4.19'un devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	P
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	0,379	1,00
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,151	0,97
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,012	1,00
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-0,566	1,00
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-0,921	1,00
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	4,34	0,21
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,152	1,00
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	0,973	1,00
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-0,921	1,00
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,299	0,64
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	1,3	0,99
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-1,23	1,00
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,932	0,85
	Özel Esayan Ermeni O. O.	0,355	1,00
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	0,921	1,00
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	5,261	0,06
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,073	1,00
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,894	0,89
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	0	1,00
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,22	0,23
Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-3,961	0,26
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-6,491	0,049
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-3,328	0,50
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-4,906	0,12
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-4,34	0,21
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-5,261	0,06
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-4,188	0,24
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-3,367	0,51
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-5,261	0,19
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-2,041	0,97
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	0,227	1,00
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,303	0,96
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	0,86	1,00
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-0,718	1,00
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,152	1,00
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,073	1,00
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	4,188	0,24
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	0,821	1,00
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,073	1,00
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,147	0,72

Tablo 4.19'un devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	P
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,594	1,00
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-3,124	0,70
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	0,039	1,00
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,539	0,98
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,973	1,00
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,894	0,89
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	3,367	0,51
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-0,821	1,00
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,894	0,98
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,327	0,97
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	1,3	1,00
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-1,23	1,00
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,932	0,97
	Özel Esayan Ermeni O. O.	0,355	1,00
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	0,921	1,00
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	0	1,00
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	5,261	0,19
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,073	1,00
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,894	0,98
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,22	0,59	
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-1,92	0,73
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-4,451	0,19
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-1,288	0,97
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-2,866	0,43
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-2,299	0,64
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,22	0,23
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	2,041	0,97
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-2,147	0,72
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,327	0,97
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,22	0,59

Tablo 4.19'da görüldüğü üzere, yetenek alt boyutu puanlarının hangi okullarda anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tukey testi yapılmıştır. Buna göre, Özel K.M Hığutyun Ermeni O.O. ile Özel Bomonti Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.20. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okudukları Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Grup (i)	Grup (j)	Sütun1	p
Özel Bezciyan Ermeni O. O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-17,291	,576
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,051	,999
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-10,536	,834
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	4,819	,999
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	1,505	1,000
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	16,366	,574
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	5,700	,995
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	10,878	,553
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-8,701	,990
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	7,919	,912
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	17,291	,576
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	21,342	,231
	Özel Esayan Ermeni O. O.	6,755	1,000
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	22,110	,271
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	18,796	,564
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	33,657	,038
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	22,991	,210
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	28,169	,028
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	8,590	,999
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	25,210	,088
Özel Dadyan Ermeni O.O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-4,051	,999
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-21,342	,231
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-14,587	,350
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	0,768	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,546	1,000
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	12,315	,876
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,649	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	6,827	,948
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-12,752	,850
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,868	1,000
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	10,536	,834
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-6,755	1,000
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	14,587	,350
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	15,355	,445
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	12,041	,828
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	26,902	,065
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	16,236	,340
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	21,414	,026
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	1,835	1,000
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	18,455	,117

Tablo 4.20'nin devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun1	p
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-4,819	,999
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-22,110	,271
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-0,768	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-15,355	,445
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,314	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	11,547	,946
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	0,881	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	6,059	,993
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-13,520	,861
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	3,100	1,000
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-1,505	1,000
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-18,796	,564
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	2,546	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-12,041	,828
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	3,314	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	14,861	,805
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	4,195	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	9,373	,906
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-10,206	,982
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	6,414	,994
Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-16,366	,574
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-33,657	,038
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-12,315	,876
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-26,902	,065
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-11,547	,946
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-14,861	,805
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-10,666	,967
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-5,488	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-25,067	,269
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-8,447	,993
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-5,700	,995
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-22,991	,210
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-1,649	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-16,236	,340
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,881	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-4,195	1,000
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	10,666	,967
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	5,178	,998
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-14,401	,798
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,219	1,000

Tablo 4.20'nin devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun1	p
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-10,878	,553
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-28,169	,028
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-6,827	,948
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-21,414	,026
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-6,059	,993
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-9,373	,906
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	5,488	1,000
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-5,178	,998
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-19,579	,302
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-2,959	1,000
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	8,701	,990
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-8,590	,999
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	12,752	,850
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,835	1,000
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	13,520	,861
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	10,206	,982
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	25,067	,269
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	14,401	,798
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	19,579	,302
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	16,620	,570	
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-7,919	,912
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-25,210	,088
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-3,868	1,000
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-18,455	,117
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-3,100	1,000
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-6,414	,994
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	8,447	,993
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-2,219	1,000
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	2,959	1,000
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-16,620	,570

Tablo 4.20'de görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeği puanlarının hangi okullarda anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tukey testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanlarda, Ö. Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Ö. Bomonti Ermeni Katolik O.O. arasında, Ö. Esayan Ermeni O.O. ile Ö. Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. arasında anlamlı fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.21. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Yapısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	79,993	2	39,996	0,233	0,792
	Gruplar içi	105892,946	617	171,626		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖÖ	Gruplar arası	257,025	2	128,513	0,981	0,376
	Gruplar içi	80853,463	617	131,043		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	32,256	2	16,128	0,253	0,777
	Gruplar içi	39344,905	617	63,768		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	77,947	2	38,974	1,424	0,242
	Gruplar içi	16888,530	617	27,372		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	64,483	2	32,242	0,742	0,477
	Gruplar içi	26805,186	617	43,444		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	986,561	2	493,281	0,435	0,647
	Gruplar içi	699287,735	617	1133,367		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.21’de görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile aile yapısı arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinin alt boyutlarından ve genel ölçekten aldıkları puan ile aile yapıları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 4.22. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Kardeş Sayısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	1228,298	3	409,433	2,408	0,066
	Gruplar içi	104744,641	616	170,040		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖO	Gruplar arası	631,131	3	210,377	1,610	0,186
	Gruplar içi	80479,357	616	130,648		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	332,798	3	110,933	1,750	0,156
	Gruplar içi	39044,363	616	63,384		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	46,074	3	15,358	0,559	0,642
	Gruplar içi	16920,403	616	27,468		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	147,856	3	49,285	1,136	0,334
	Gruplar içi	26721,813	616	43,380		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	6803,499	3	2267,833	2,014	0,111
	Gruplar içi	693470,798	616	1125,764		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.22’de görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ve alt boyutlarından aldıkları puan ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 4.23. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	131,801	2	65,900	0,384	0,681
	Gruplar içi	105841,137	617	171,542		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖO	Gruplar arası	100,014	2	50,007	0,381	0,683
	Gruplar içi	81010,474	617	131,297		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	600,773	2	300,386	4,780	0,009
	Gruplar içi	38776,388	617	62,847		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	140,034	2	70,017	2,567	0,078
	Gruplar içi	16826,443	617	27,271		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	119,475	2	59,738	1,378	0,253
	Gruplar içi	26750,193	617	43,355		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	3557,020	2	1778,510	1,575	0,208
	Gruplar içi	696717,277	617	1129,201		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.23'te görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile ailelerinin gelir düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile ailelerinin gelir düzeyi arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Alt boyutlardan sadece ders dışı müziksel ortam alt boyutu puanı ve aile geliri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.24. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Düşük	Orta	-1,123	0,860
	İyi	-3,019	0,191
Orta	Düşük	1,123	0,860
	İyi	-1,896	0,011
İyi	Düşük	3,019	0,191
	Orta	1,896	0,011

Tablo 4.24'te görüldüğü üzere, ders dışı müziksel ortam alt boyutu puanlarının hangi gelir düzeylerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda iyi ve orta gelir düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.25. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	6144,081	5	1228,816	7,558	0,000
	Gruplar içi	99828,858	614	162,588		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖO	Gruplar arası	4394,122	5	878,824	7,034	0,000
	Gruplar içi	76716,366	614	124,945		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	600,773	2	300,386	4,780	0,009
	Gruplar içi	38776,388	617	62,847		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	140,034	2	70,017	2,567	0,078
	Gruplar içi	16826,443	617	27,271		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	119,475	2	59,738	1,378	0,253
	Gruplar içi	26750,193	617	43,355		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	3557,020	5	15899,202	15,726	0,000
	Gruplar içi	696717,277	614	1011,040		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.25'te görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile okul dışında ilgilenmekte oldukları müziksel faaliyetler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile okul dışında ilgilenmekte oldukları müziksel faaliyetler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlardan ise tutum, MDÖO ve DDMO alt boyutları arasında anlamlı fark varken yetenek ve blok flüt arasında anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 4.26. Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
TRT Çocuk Korusu	Kilise Korusu	7,959	0,930
	Enstrüman Kursu	8,660	0,905
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	5,000	0,984
	Diğer	10,086	0,685
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	13,526	0,781
Kilise Korusu	TRT Çocuk Korusu	-7,959	0,930
	Enstrüman Kursu	0,701	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-2,959	0,993
	Diğer	2,127	0,989
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	5,567	0,000
Enstrüman Kursu	TRT Çocuk Korusu	-8,660	0,905
	Kilise Korusu	-0,701	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-3,660	0,960
	Diğer	1,427	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	4,866	0,000
Konservatuvar (yarı zamanlı)	TRT Çocuk Korusu	-5,000	0,984
	Kilise Korusu	2,959	0,993
	Enstrüman Kursu	3,660	0,960
	Diğer	5,086	0,817
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	8,526	0,188
Diğer	TRT Çocuk Korusu	-10,086	0,685
	Kilise Korusu	-2,127	0,989
	Enstrüman Kursu	-1,427	1,000
	Konservatuvar	-5,086	0,817
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	3,439	0,622
Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	TRT Çocuk Korusu	-13,526	0,781
	Kilise Korusu	-5,567	0,000
	Enstrüman Kursu	-4,866	0,000
	Konservatuvar	-8,526	0,188
	Diğer	-3,439	0,622

Tablo 4.26'da görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutu puanlarının hangi ders dışı faaliyette anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile kilise korosuna gidenler, müziksel faaliyetlerle ilgilenmeyenlerle enstrüman kursuna gidenler, arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.27. Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
TRT Çocuk Korosu	Kilise Korosu	8,354	0,995
	Enstrüman Kursu	8,820	0,993
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	1,544	1,000
	Diğer	9,296	0,986
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	14,531	0,950
Kilise Korosu	TRT Çocuk Korosu	-8,354	0,995
	Enstrüman Kursu	0,466	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-6,810	0,071
	Diğer	0,942	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	6,177	0,000
Enstrüman Kursu	TRT Çocuk Korosu	-8,820	0,993
	Kilise Korosu	-0,466	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-7,275	0,048
	Diğer	0,476	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	5,711	0,001
Konservatuvar (yarı zamanlı)	TRT Çocuk Korosu	-1,544	1,000
	Kilise Korosu	6,810	0,071
	Enstrüman Kursu	7,275	0,048
	Diğer	7,752	0,061
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	12,987	0,002
Diğer	TRT Çocuk Korosu	-9,296	0,986
	Kilise Korosu	-0,942	1,000
	Enstrüman Kursu	-0,476	1,000
	Konservatuvar	-7,752	0,061
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	5,235	0,148
Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	TRT Çocuk Korosu	-14,531	0,950
	Kilise Korosu	-6,177	0,000
	Enstrüman Kursu	-5,711	0,001
	Konservatuvar	-12,987	0,002
	Diğer	-5,235	0,148

Tablo 4.27'de görüldüğü üzere, tutum alt boyutu puanlarının hangi ders dışı faaliyette anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile kilise korosuna gidenler, müziksel faaliyetlerle ilgilenmeyenler ile enstrüman kursuna gidenler ve müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile konservatuvara gidenler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.28. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
TRT Çocuk Korusu	Kilise Korusu	-1,009	1,000
	Enstrüman Kursu	-5,214	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-7,167	1,000
	Diğer	0,325	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	3,474	1,000
Kilise Korusu	TRT Çocuk Korusu	1,009	1,000
	Enstrüman Kursu	-4,205	0,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-6,157	0,163
	Diğer	1,334	0,990
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	4,483	0,000
Enstrüman Kursu	TRT Çocuk Korusu	5,214	1,000
	Kilise Korusu	4,205	0,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-1,952	0,996
	Diğer	5,539	0,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	8,688	0,000
Konservatuvar (yarı zamanlı)	TRT Çocuk Korusu	7,167	1,000
	Kilise Korusu	6,157	0,163
	Enstrüman Kursu	1,952	0,996
	Diğer	5,086	0,054
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	10,640	0,015
Diğer	TRT Çocuk Korusu	-0,325	1,000
	Kilise Korusu	-1,334	0,990
	Enstrüman Kursu	-8,688	0,000
	Konservatuvar	-10,640	0,054
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	3,149	0,089
Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	TRT Çocuk Korusu	-3,474	1,000
	Kilise Korusu	-4,483	0,000
	Enstrüman Kursu	-4,866	0,000
	Konservatuvar	-8,526	0,015
	Diğer	-3,149	0,089

Tablo 4.28'de görüldüğü üzere, ders dışı müziksel ortam alt boyutu puanlarının hangi ders dışı faaliyette anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile kilise korosuna gidenler, müziksel faaliyetlerle ilgilenmeyenler ile enstrüman kursuna gidenler, müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile konservatuvara gidenler, diğer

faaliyetlere katılanlar ile enstrüman kursuna gidenler, enstrüman kursuna gidenler ile kilise korosuna gidenler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.29. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetlerle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
TRT Çocuk Korusu	Kilise Korusu	12,711	1,000
	Enstrüman Kursu	8,144	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-5,122	1,000
	Diğer	18,655	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	33,032	0,998
Kilise Korusu	TRT Çocuk Korusu	-12,711	1,000
	Enstrüman Kursu	-4,567	0,971
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-17,833	0,426
	Diğer	5,943	0,985
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	20,321	0,000
Enstrüman Kursu	TRT Çocuk Korusu	-8,144	1,000
	Kilise Korusu	4,567	0,971
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-13,266	0,779
	Diğer	10,5100	0,485
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	24,888	0,000
Konservatuvar (yarı zamanlı)	TRT Çocuk Korusu	5,122	1,000
	Kilise Korusu	17,833	0,426
	Enstrüman Kursu	13,266	0,779
	Diğer	23,777	0,151
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	38,154	0,018
Diğer	TRT Çocuk Korusu	-18,655	1,000
	Kilise Korusu	-5,943	0,985
	Enstrüman Kursu	-10,510	0,485
	Konservatuvar	-23,776	0,151
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	14,377	0,059
Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	Trt Çocuk Korusu	-33,032	0,998
	Kilise Korusu	-20,321	0,000
	Enstrüman Kursu	-24,888	0,000
	Konservatuvar	-38,154	0,018
	Diğer	-14,377	0,059

Tablo 4.29'da görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeği puanlarının hangi ders dışı faaliyette anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile kilise

korosuna gidenler, müziksel faaliyetlerle ilgilenmeyenler ile enstrüman kursuna gidenler, müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile konservatuvara gidenler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.30. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapıl Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	8333,840	4	2083,460	13,123	0,000
	Gruplar içi	97639,099	615	158,763		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖO	Gruplar arası	4334,216	4	1083,554	8,680	0,000
	Gruplar içi	76776,273	615	124,839		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	9303,167	4	2325,792	47,561	0,000
	Gruplar içi	30073,994	615	48,901		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	487,483	4	121,871	4,548	0,001
	Gruplar içi	16478,995	615	26,795		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	3846,414	4	961,603	25,686	0,000
	Gruplar içi	23023,255	615	37,436		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	105432,104	4	15899,202	15,726	0,000
	Gruplar içi	594842,192	615	1011,040		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.30'da görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile okul dışında müzik dersine çalışma süreleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile okul dışında müzik dersine çalışma süreleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Alt boyutlardan da öğrencilerin aldığı puanlar ile okul dışında müzik dersine çalışma süreleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.31. Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	8,016	0,236
	Haftada 2 saat	6,893	0,001
	Haftada 1 veya daha az	8,062	0,000
	Hiç	13,222	0,000
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	-8,016	0,236
	Haftada 2 saat	-1,123	1,000
	Haftada 1 veya daha az	0,046	1,000
	Hiç	5,206	0,753
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	-6,893	0,001
	Haftada 3 saat	1,123	1,000
	Haftada 1 veya daha az	1,169	0,997
	Hiç	6,329	0,000
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-8,062	0,000
	Haftada 3 saat	-0,046	1,000
	Haftada 2 saat	-1,169	0,997
	Hiç	5,160	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-13,222	0,000
	Haftada 3 saat	-0,046	0,753
	Haftada 2 saat	-1,169	0,000
	Haftada 1 veya daha az	5,160	0,000

Tablo 4.31'de görüldüğü üzere, tutum alt boyutu puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda haftada hiç çalışmayan ile haftada 1 veya daha az çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 2 saat çalışanlar, hiç çalışmayan ile haftada 4 saat çalışan, haftada 1 veya daha az çalışan ile haftada 4 saat çalışan, haftada 2 saat çalışan ile haftada 4 saat çalışan arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.32. Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	4,367	0,838
	Haftada 2 saat	3,180	0,374
	Haftada 1 veya daha az	3,553	0,166
	Hiç	8,150	0,000
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	-4,367	0,838
	Haftada 2 saat	-1,187	1,000
	Haftada 1 veya daha az	-0,815	1,000
	Hiç	3,782	0,901
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	-3,180	0,374
	Haftada 3 saat	1,187	1,000
	Haftada 1 veya daha az	0,372	1,000
	Hiç	4,969	0,001
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-3,553	0,166
	Haftada 3 saat	0,815	1,000
	Haftada 2 saat	-0,372	1,000
	Hiç	4,597	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-8,150	0,000
	Haftada 3 saat	-3,782	0,901
	Haftada 2 saat	-4,969	0,001
	Haftada 1 veya daha az	-4,597	0,000

Tablo 4.32’de görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutu puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane’s T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda haftada hiç çalışmayan ile haftada 1 veya daha az çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 2 saat çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 4 saat çalışan arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.33. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	3,409	0,323
	Haftada 2 saat	3,073	0,031
	Haftada 1 veya daha az	6,683	0,000
	Hiç	11,538	0,000
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	-3,409	0,323
	Haftada 2 saat	-0,336	1,000
	Haftada 1 veya daha az	3,274	0,297
	Hiç	8,129	0,000
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	-3,073	0,031
	Haftada 3 saat	0,336	1,000
	Haftada 1 veya daha az	3,610	0,000
	Hiç	8,465	0,000
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-6,683	0,000
	Haftada 3 saat	-3,274	0,297
	Haftada 2 saat	-3,610	0,000
	Hiç	4,855	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-11,538	0,000
	Haftada 3 saat	-8,129	0,000
	Haftada 2 saat	-8,465	0,000
	Haftada 1 veya daha az	-4,855	0,000

Tablo 4.33'te görüldüğü üzere, ders dışı müziksel ortam alt boyutu puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda haftada hiç çalışmayan ile haftada 1 veya daha az çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 2 saat çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 4 saat çalışan ve hiç çalışmayan ile haftada 3 saat çalışan, haftada 1 veya daha az çalışan ile 2 saat, haftada 1 veya daha az çalışan ile 4 saat çalışan, haftada 2 saat ile haftada 4 saat çalışan öğrencilerin aldıkları puan arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.34. Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	0,456	1,000
	Haftada 2 saat	0,100	1,000
	Haftada 1 veya daha az	1,448	0,876
	Hiç	2,259	0,322
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	-0,456	1,000
	Haftada 2 saat	-0,356	1,000
	Haftada 1 veya daha az	0,992	0,995
	Hiç	1,802	0,746
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	-0,100	1,000
	Haftada 3 saat	0,356	1,000
	Haftada 1 veya daha az	1,348	0,322
	Hiç	2,159	0,003
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-1,448	0,876
	Haftada 3 saat	-0,992	0,995
	Haftada 2 saat	-1,348	0,322
	Hiç	0,811	0,653
Hiç	Haftada 4 saat	-2,259	0,322
	Haftada 3 saat	-1,802	0,746
	Haftada 2 saat	-2,159	0,003
	Haftada 1 veya daha az	-0,811	0,653

Tablo 4.34'te görüldüğü üzere, blok flüt alt boyutu puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda haftada hiç çalışmayan ile haftada 1 veya daha az çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 2 saat çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 2 saat çalışan arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.35. Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	1,138	0,982
	Haftada 2 saat	2,915	0,006
	Haftada 1 veya daha az	4,232	0,000
	Hiç	7,678	0,000
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	1,138	0,982
	Haftada 2 saat	1,777	0,667
	Haftada 1 veya daha az	3,093	0,057
	Hiç	6,540	0,000
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	-2,915	0,006
	Haftada 3 saat	-1,777	0,667
	Haftada 1 veya daha az	1,317	0,380
	Hiç	4,763	0,000
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-4,232	0,000
	Haftada 3 saat	-3,093	0,057
	Haftada 2 saat	-1,317	0,380
	Hiç	3,446	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-7,678	0,000
	Haftada 3 saat	-6,540	0,000
	Haftada 2 saat	-4,763	0,000
	Haftada 1 veya daha az	-3,446	0,000

Tablo 4.35'te görüldüğü üzere, yetenek alt boyutu puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda haftada hiç çalışmayan ile haftada 1 veya daha az çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 2 saat çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 4 saat çalışan ve hiç çalışmayan ile haftada 3 saat çalışan, haftada 1 veya daha az çalışan ile 4 saat çalışan, haftada 2 saat çalışan ile haftada 4 saat çalışan öğrencilerin aldıkları puan arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.36. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	17,075	0,296
	Haftada 2 saat	16,007	0,002
	Haftada 1 veya daha az	23,690	0,000
	Hiç	42,036	0,000
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	-17,075	0,296
	Haftada 2 saat	-1,069	1,000
	Haftada 1 veya daha az	6,614	0,992
	Hiç	24,960	0,021
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	-16,007	0,002
	Haftada 3 saat	1,069	1,000
	Haftada 1 veya daha az	7,683	0,274
	Hiç	26,029	0,000
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-23,690	0,000
	Haftada 3 saat	-6,614	0,992
	Haftada 2 saat	-7,683	0,274
	Hiç	18,346	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-42,036	0,000
	Haftada 3 saat	-24,960	0,021
	Haftada 2 saat	-26,029	0,000
	Haftada 1 veya daha az	-18,346	0,000

Tablo 4.36'da görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeği okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda haftada hiç çalışmayan ile haftada 1 veya daha az, hiç çalışmayan ile haftada 2 saat çalışan, hiç çalışmayan ile haftada 4 saat çalışan arasında anlamlı fark vardır ve haftada 1 veya daha az çalışan ile 4 saat, haftada 2 saat ile haftada 4 saat çalışan öğrencilerin aldıkları puan arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.37. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle ilgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	4510,015	5	902,003	5,458	0,000
	Gruplar içi	101462,924	614	165,249		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖO	Gruplar arası	3097,570	5	619,514	4,876	0,000
	Gruplar içi	78012,918	614	127,057		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	4949,847	5	989,969	17,656	0,000
	Gruplar içi	34427,314	614	56,071		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	120,409	5	24,082	0,878	0,496
	Gruplar içi	16846,068	614	27,437		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	2390,109	5	478,022	11,990	0,000
	Gruplar içi	24479,560	614	39,869		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	57930,977	5	11586,195	11,075	0,000
	Gruplar içi	642343,320	614	1046,162		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.37’de görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumu arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlardan ise tutum, MDÖO, DDMO, ve yetenek puanları ile aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumu arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Blok flüt alt boyutunda ise anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 4.38. Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzişyen	Hobi olarak enstrüman çalıyor	2,901	0,909
	Kilise Koro Üyesi	4,486	0,524
	Çok İyi Bir Dinleyici	4,025	0,383
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	6,671	0,127
	Müzikle İlgilenen Yok	9,649	0,000
Hobi olarak enstrüman çalıyor	Müzişyen	-2,901	0,909
	Kilise Koro Üyesi	1,585	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	1,123	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	3,770	0,769
	Müzikle İlgilenen Yok	6,747	0,001
Kilise Koro Üyesi	Müzişyen	-4,486	0,524
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-1,585	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	-0,462	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	2,184	0,999
	Müzikle İlgilenen Yok	5,162	0,142
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzişyen	-4,024	0,383
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-1,123	1,000
	Kilise koro üyesi	0,462	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	2,647	0,969
	Müzikle İlgilenen Yok	5,624	0,003
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzişyen	-6,671	0,127
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-3,770	0,769
	Kilise Koro Üyesi	-2,185	0,999
	Çok İyi Bir Dinleyici	-2,647	0,969
	Müzikle İlgilenen Yok	2,977	0,959
Müzikle ilgilenen yok	Müzişyen	-9,649	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-6,747	0,001
	Kilise Koro Üyesi	-5,162	0,142
	Çok İyi Bir Dinleyici	-5,624	0,003
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-2,977	0,959

Tablo 4.38'de görüldüğü üzere, tutum alt boyutu puanlarının aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, müzikle ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile müzişyenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.39. Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzişyen	Hobi olarak enstrüman çalıyor	1,499	1,000
	Kilise Koro Üyesi	0,712	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	1,084	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	5,004	0,517
	Müzikle İlgilenen Yok	6,180	0,040
Hobi olarak enstrüman çalıyor	Müzişyen	-1,499	1,000
	Kilise Koro Üyesi	-0,787	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	-0,416	1,000
	Plak,CD vb. koleksiyonu var	3,504	0,806
	Müzikle İlgilenen Yok	4,681	0,031
Kilise Koro Üyesi	Müzişyen	-0,712	1,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	0,787	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	0,372	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	4,292	0,566
	Müzikle İlgilenen Yok	5,468	0,012
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzişyen	-1,084	1,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	0,416	1,000
	Kilise koro üyesi	-0,372	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	3,920	0,571
	Müzikle İlgilenen Yok	5,097	0,002
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzişyen	-5,004	0,517
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-3,504	0,806
	Kilise Koro Üyesi	-4,292	0,566
	Çok İyi Bir Dinleyici	-3,920	0,571
	Müzikle İlgilenen Yok	1,176	1,000
Müzikle ilgilenen yok	Müzişyen	-6,180	0,040
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-4,681	0,031
	Kilise Koro Üyesi	-5,468	0,012
	Çok İyi Bir Dinleyici	-5,097	0,002
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-1,176	1,000

Tablo 4.39'da görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutu puanlarının aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, müzikle ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile müzişyenler ve müzikle ilgilenmeyenler ile kilise koro üyesi olanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.40. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzişyen	Hobi olarak enstrüman çalıyor	3,671	0,024
	Kilise Koro Üyesi	5,240	0,001
	Çok İyi Bir Dinleyici	7,041	0,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	9,114	0,000
	Müzikle İlgilenen Yok	10,640	0,000
Hobi olarak enstrüman çalıyor	Müzişyen	-3,671	0,024
	Kilise Koro Üyesi	1,569	0,920
	Çok İyi Bir Dinleyici	3,369	0,003
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	5,443	0,002
	Müzikle İlgilenen Yok	6,969	0,000
Kilise Koro Üyesi	Müzişyen	-5,240	0,001
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-1,569	0,920
	Çok İyi Bir Dinleyici	1,800	0,643
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	3,874	0,107
	Müzikle İlgilenen Yok	5,400	0,000
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzişyen	-7,041	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-3,369	0,003
	Kilise koro üyesi	-1,800	0,643
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	2,073	0,808
	Müzikle İlgilenen Yok	3,599	0,000
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzişyen	-9,114	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-5,443	0,002
	Kilise Koro Üyesi	-3,874	0,107
	Çok İyi Bir Dinleyici	-2,073	0,808
	Müzikle İlgilenen Yok	1,526	0,988
Müzikle ilgilenen yok	Müzişyen	-10,640	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-6,969	0,000
	Kilise Koro Üyesi	-5,400	0,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	-3,599	0,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-1,526	0,988

Tablo 4.40'ta görüldüğü üzere, ders dışı müziksel ortam alt boyutu puanlarının aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, müzikle ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile müzişyenler ve müzikle ilgilenmeyenler ile kilise koro üyesi olanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.41. Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzişyen	Hobi olarak enstrüman çalıyor	2,654	0,127
	Kilise Koro Üyesi	2,603	0,190
	Çok İyi Bir Dinleyici	3,863	0,001
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	4,206	0,009
	Müzikle İlgilenen Yok	7,429	0,000
Hobi olarak enstrüman çalıyor	Müzişyen	-2,653	0,127
	Kilise Koro Üyesi	-0,050	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	1,209	0,790
	Plak,CD vb. koleksiyonu var	1,553	0,905
	Müzi kle İlgilenen Yok	4,775	0,000
Kilise Koro Üyesi	Müzişyen	-2,603	0,190
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	0,050	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	1,260	0,836
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	1,603	0,910
	Müzikle İlgilenen Yok	4,826	0,000
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzişyen	-3,863	0,001
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-1,209	0,790
	Kilise koro üyesi	-1,260	0,836
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,343	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	3,566	0,000
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzişyen	-4,206	0,009
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-1,553	0,905
	Kilise Koro Üyesi	-1,603	0,910
	Çok İyi Bir Dinleyici	-0,343	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	3,222	0,047
Müzikle ilgilenen yok	Müzişyen	-7,429	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-4,775	0,000
	Kilise Koro Üyesi	-4,826	0,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	-3,566	0,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-3,222	0,047

Tablo 4.51'de görüldüğü üzere, yetenek alt boyutu puanlarının aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, müzikle ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile müzişyenler, müzikle ilgilenmeyenler ile kilise koro üyesi olanlar ve müzikle ilgilenmeyenler ile plak, CD vb. koleksiyonu olanlar arasında anlamlı bir fark

vardır ($p<0,05$). Ayrıca plak, CD vb. koleksiyonu olanlar ile müzisyenler arasında, çok iyi bir dinleyici olanlar ile müzisyenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.42. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzisyen	Hobi olarak enstrüman çalıyor	10,656	0,382
	Kilise Koro Üyesi	13,248	0,154
	Çok İyi Bir Dinleyici	16,499	0,007
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	25,662	0,002
	Müzikle İlgilenen Yok	34,771	0,000
Hobi olarak enstrüman çalıyor	Müzisyen	-10,656	0,382
	Kilise Koro Üyesi	2,592	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	5,843	0,827
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	15,006	0,175
	Müzikle İlgilenen Yok	24,115	0,000
Kilise Koro Üyesi	Müzisyen	-13,248	0,154
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-2,592	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	3,251	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	12,414	0,494
	Müzikle İlgilenen Yok	21,523	0,000
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzisyen	-16,499	0,007
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-5,843	0,827
	Kilise koro üyesi	-3,251	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	9,162	0,803
	Müzikle İlgilenen Yok	18,271	0,000
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzisyen	-25,661	0,002
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-15,006	0,175
	Kilise Koro Üyesi	-12,414	0,494
	Çok İyi Bir Dinleyici	-9,162	0,803
	Müzikle İlgilenen Yok	9,109	0,880
Müzikle ilgilenen yok	Müzisyen	-34,771	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-24,115	0,000
	Kilise Koro Üyesi	-21,523	0,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	-18,271	0,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-9,109	0,880

Tablo 4.42'de görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeğinin puanlarının aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, müzikle

ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile müzisyenler, müzikle ilgilenmeyenler ile kilise koro üyesi olanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Ayrıca müzisyen ile çok iyi bir dinleyici olanlar, müzisyen ile plak, CD vb. koleksiyonu olanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.43. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Ailecek Dinlenen Belirli Bir Müzik Zamanı Olup Olmaması Durumuna Göre Farklaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

MDYÖ	Gruplar	n	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	sd	p
Tutum	Evet	251	54,04	12,74	3,317	618	0,001
	Hayır	369	50,51	13,14			
MDÖO	Evet	251	52,87	10,79	2,573	618	0,010
	Hayır	369	50,47	11,79			
DDMO	Evet	251	22,66	7,87	5,698	618	0,000
	Hayır	369	19,04	7,72			
Blok Flüt	Evet	251	10,34	5,32	2,789	618	0,005
	Hayır	369	9,16	5,13			
Yetenek	Evet	251	22,31	6,62	3,302	618	0,003
	Hayır	369	20,69	6,49			
Toplam	Evet	251	163,00	33,48	4,280	618	0,000
	Hayır	369	151,39	32,97			

Tablo 4.43'te görüldüğü üzere, öğrencilerden ailecek dinlenen belirli müzik saati olan öğrencilerin sayısı 251 olup müzik dersi yükleme ölçeğinden 33,48 sapma ile ortalama 163,00 puan alırken, ailecek dinlenen belirli bir müzik saati olmayan öğrenci sayısı 369 olup 32,97 sapma ile ortalama 151,38 puan almışlardır. Yapılan bağımsız t testi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile ailecek dinlenen belirli bir zaman olması arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Ayrıca tüm alt boyutlarda da ailecek dinlenen belirli müzik saatinin olmasının anlamlı bir fark gösterdiği görülmektedir ($p<0,05$).

Tablo 4.44. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	18128,484	4	4532,121	31,729	0,000
	Gruplar içi	87844,454	615	142,836		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖO	Gruplar arası	14176,518	5	3544,129	32,564	0,000
	Gruplar içi	66933,971	614	108,836		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	5043,319	4	1260,830	22,584	0,000
	Gruplar içi	34333,842	615	55,827		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	597,739	4	149,435	5,615	0,000
	Gruplar içi	16368,738	615	26,616		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	7323,115	4	1830,779	57,602	0,000
	Gruplar içi	19546,554	615	31,783		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	195759,919	4	48939,980	59,658	0,000
	Gruplar içi	504514,377	615	820,349		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.44'te görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile algıladıkları müzik dersi başarı durumu arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile algıladıkları müzik dersi başarı durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Ayrıca tüm alt boyutlardan alınan puan ile algıladıkları müzik dersi başarı durumu arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.45. Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-6,185	0,244
	Kısmen	-10,926	0,000
	Oldukça	-15,826	0,000
	Tamamen	-18,894	0,000
Biraz	Hiç	6,185	0,244
	Kısmen	-4,741	0,117
	Oldukça	-9,641	0,000
	Tamamen	-12,708	0,000
Kısmen	Hiç	10,926	0,000
	Biraz	4,741	0,117
	Oldukça	-4,900	0,001
	Tamamen	-7,967	0,000
Oldukça	Hiç	15,826	0,000
	Biraz	9,641	0,000
	Kısmen	4,900	0,001
	Tamamen	-3,067	0,101
Tamamen	Hiç	18,893	0,000
	Biraz	12,708	0,000
	Kısmen	7,967	0,000
	Oldukça	3,067	0,101

Tablo 4.45'da görüldüğü üzere, tutum alt boyutunun puanlarının algıladıkları müzik dersi başarı durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, tamamen ile hiç, tamamen ile biraz ve tamamen ile kısmen arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça ile biraz, oldukça ile kısmen, oldukça ile hiç ve kısmen ile hiç arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.46. Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-7,331	0,076
	Kısmen	-11,576	0,000
	Oldukça	-15,590	0,000
	Tamamen	-10,213	0,000
Biraz	Hiç	7,331	0,076
	Kısmen	-4,245	0,157
	Oldukça	-8,259	0,000
	Tamamen	-10,213	0,000
Kısmen	Hiç	11,576	0,000
	Biraz	4,245	0,157
	Oldukça	-4,014	0,003
	Tamamen	-5,968	0,000
Oldukça	Hiç	15,590	0,000
	Biraz	8,259	0,000
	Kısmen	4,014	0,003
	Tamamen	-1,955	0,394
Tamamen	Hiç	17,544	0,000
	Biraz	10,213	0,000
	Kısmen	5,968	0,000
	Oldukça	1,955	0,394

Tablo 4.46'da görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme alt boyutunun puanlarının öğrencilerin algıladıkları müzik dersi başarı durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, tamamen ile hiç, tamamen ile biraz ve tamamen ile kısmen arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça ile biraz, oldukça ile kısmen, oldukça ile hiç ve kısmen ile hiç arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.47. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-1,314	0,991
	Kısmen	-3,510	0,102
	Oldukça	-6,492	0,000
	Tamamen	-8,744	0,000
Biraz	Hiç	1,314	0,991
	Kısmen	-2,196	0,328
	Oldukça	-5,178	0,000
	Tamamen	-7,430	0,000
Kısmen	Hiç	3,510	0,102
	Biraz	2,196	0,328
	Oldukça	-2,982	0,002
	Tamamen	-5,234	0,000
Oldukça	Hiç	6,492	0,000
	Biraz	5,178	0,000
	Kısmen	2,982	0,002
	Tamamen	-2,252	0,050
Tamamen	Hiç	8,744	0,000
	Biraz	7,430	0,000
	Kısmen	5,234	0,000
	Oldukça	2,252	0,050

Tablo 4.47'de görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme alt boyutu puanlarının öğrencilerin algıladıkları müzik dersi başarı durumlarından hangilerinde anlamlı bir fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, tamamen ile hiç, tamamen ile biraz ve tamamen ile kısmen arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça ile biraz, oldukça ile kısmen, oldukça ile hiç arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.48. Öğrencilerin Blok Flüt Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	0,102	1,000
	Kısmen	-1,712	0,314
	Oldukça	-2,501	0,021
	Tamamen	-2,748	0,010
Biraz	Hiç	-0,102	1,000
	Kısmen	-1,814	0,049
	Oldukça	-2,603	0,000
	Tamamen	-2,850	0,000
Kısmen	Hiç	1,712	0,314
	Biraz	1,814	0,049
	Oldukça	-0,789	0,839
	Tamamen	-1,036	0,586
Oldukça	Hiç	2,501	0,021
	Biraz	2,603	0,000
	Kısmen	0,789	0,839
	Tamamen	-0,247	1,000
Tamamen	Hiç	2,748	0,010
	Biraz	2,850	0,000
	Kısmen	1,036	0,586
	Oldukça	0,247	1,000

Tablo 4.48'de görüldüğü üzere, blok flüt alt boyutunun puanlarının öğrencilerin algıladıkları müzik dersi başarı durumlarından hangilerinde anlamlı bir fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, tamamen ile hiç, tamamen ile biraz arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça ile biraz, oldukça ile hiç ve kısmen ile biraz arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.49. Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-2,694	0,406
	Kısmen	-5,507	0,000
	Oldukça	-8,654	0,000
	Tamamen	-11,359	0,000
Biraz	Hiç	2,694	0,406
	Kısmen	-2,813	0,046
	Oldukça	-5,960	0,000
	Tamamen	-8,665	0,000
Kısmen	Hiç	5,507	0,000
	Biraz	2,813	0,046
	Oldukça	-3,147	0,000
	Tamamen	-5,852	0,000
Oldukça	Hiç	8,654	0,000
	Biraz	5,960	0,000
	Kısmen	3,147	0,000
	Tamamen	-2,705	0,000
Tamamen	Hiç	11,359	0,000
	Biraz	8,665	0,000
	Kısmen	5,852	0,000
	Oldukça	2,705	0,000

Tablo 4.49'da görüldüğü üzere, yetenek alt boyutu puanlarının öğrencilerin algıladıkları müzik dersi başarı durumlarından hangilerinde anlamlı bir fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, tamamen ile hiç, tamamen ile biraz, tamamen ile kısmen ve tamamen ile oldukça arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça ile biraz, oldukça ile hiç, oldukça ile kısmen, kısmen ile hiç ve kısmen ile biraz, arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.50. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-17,265	0,142
	Kısmen	-33,620	0,000
	Oldukça	-49,813	0,000
	Tamamen	-60,642	0,000
Biraz	Hiç	17,265	0,142
	Kısmen	-16,355	0,004
	Oldukça	-32,548	0,000
	Tamamen	-43,376	0,000
Kısmen	Hiç	33,620	0,000
	Biraz	16,355	0,004
	Oldukça	-16,193	0,000
	Tamamen	-27,021	0,000
Oldukça	Hiç	49,813	0,000
	Biraz	32,56	0,000
	Kısmen	16,193	0,000
	Tamamen	-10,829	0,001
Tamamen	Hiç	60,642	0,000
	Biraz	43,376	0,000
	Kısmen	27,021	0,000
	Oldukça	10829	0,001

Tablo 4.50'de görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeğinin puanlarının öğrencilerin algıladıkları müzik dersi başarı durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, tamamen ile hiç, tamamen ile biraz, tamamen ile kısmen ve tamamen ile oldukça arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça ile biraz, oldukça ile hiç, oldukça ile kısmen, kısmen ile hiç ve kısmen ile biraz, arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.51. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okulda Müzik Odası Bulunma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

MDYÖ	Gruplar	n	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	sd	p
Tutum	Evet	321	52,64	12,35	1,371	598,20	0,171
	Hayır	299	51,19	13,81			
MDÖO	Evet	321	52,01	11,15	1,284	618	0,200
	Hayır	299	50,83	11,74			
DDMO	Evet	321	20,31	7,94	-0,640	618	0,523
	Hayır	299	20,72	8,03			
Blok Flüt	Evet	321	8,63	4,85	-5,061	598,07	0,000
	Hayır	299	10,72	5,42			
Yetenek	Evet	321	21,80	6,44	1,802	618	0,072
	Hayır	299	20,85	6,71			
Toplam	Evet	321	156,96	32,48	0,670	618	0,503
	Hayır	299	155,15	34,83			

Tablo 4.51’de görüldüğü üzere, öğrencilerden okulunda müzik odası bulunanlarının sayısı 321 olup müzik dersi yükleme ölçeğinden 32,48 sapma ile ortalama 156,96 puan alırken, okulunda müzik odası olmayan öğrenci sayısı 299 olup 34,86 sapma ile ortalama 155,15 puan almışlardır. Yapılan bağımsız t testi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile okullarında müzik odası bulundurma durumu arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$). Alt boyutlardan sadece blok flüt ile okulda müzik odası bulunma durumu arasında anlamlı bir fark görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.52. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

MDYÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Tutum	Gruplar arası	4651,517	4	1162,879	7,058	0,000
	Gruplar içi	101321,421	615	164,750		
	Toplam	105972,938	619			
MDÖÖ	Gruplar arası	2669,461	4	667,365	5,232	0,000
	Gruplar içi	78441,027	615	127,546		
	Toplam	81110,489	619			
DDMO	Gruplar arası	4965,828	4	1241,457	22,187	0,000
	Gruplar içi	34411,333	615	55,953		
	Toplam	39377,161	619			
Blok Flüt	Gruplar arası	131,816	4	32,954	1,204	0,308
	Gruplar içi	16834,661	615	27,373		
	Toplam	16966,477	619			
Yetenek	Gruplar arası	1922,854	4	480,714	11,851	0,000
	Gruplar içi	24946,814	615	40,564		
	Toplam	26869,669	619			
Toplam	Gruplar arası	45557,558	4	11389,389	10,698	0,000
	Gruplar içi	654716,739	615	1064,580		
	Toplam	700274,297	619			

Tablo 4.52’de görüldüğü üzere, öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar ile konsere gitme sıklıkları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan ile konsere gitme sıklıkları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlardan ise blok flüt hariç tüm alt boyutlar ile öğrencilerin konsere gitme sıklıkları arasında anlamlı bir fark görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.53. Öğrencilerin Tutum Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	1,979	0,996
	6 Ayda 1	3,645	0,666
	Yılda 1	5,954	0,079
	Hiç	9,018	0,001
Ayda 1	Haftada 1	-1,979	0,996
	6 Ayda 1	1,665	0,990
	Yılda 1	3,974	0,249
	Hiç	7,038	0,001
6 Ayda 1	Haftada 1	-3,644	0,666
	Ayda 1	-1,665	0,990
	Yılda 1	2,309	0,662
	Hiç	5,373	0,002
Yılda 1	Haftada 1	-5,954	0,079
	Ayda 1	-3,974	0,249
	6 Ayda 1	-2,309	0,662
	Hiç	3,064	0,185
Hiç	Haftada 1	-9,018	0,001
	Ayda 1	-7,038	0,001
	6 Ayda 1	-5,373	0,002
	Yılda 1	-3,064	0,185

Tablo 4.53'de görüldüğü üzere, tutum alt boyutunun puanlarının öğrencilerin konsere gitme sıklıklarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, hiç gitmeyen ile haftada bir, hiç gitmeyen ile ayda 1, hiç gitmeyen ile 6 ayda 1 sıklıkla konsere giden öğrenciler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.54. Öğrencilerin Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	1,334	1,000
	6 Ayda 1	2,011	0,980
	Yılda 1	3,955	0,453
	Hiç	6,442	0,029
Ayda 1	Haftada 1	-1,334	1,000
	6 Ayda 1	0,677	1,000
	Yılda 1	2,621	0,675
	Hiç	5,107	0,019
6 Ayda 1	Haftada 1	-2,011	0,980
	Ayda 1	-0,677	1,000
	Yılda 1	1,944	0,640
	Hiç	4,431	0,002
Yılda 1	Haftada 1	-3,955	0,453
	Ayda 1	-2,621	0,675
	6 Ayda 1	-1,944	0,640
	Hiç	2,486	0,303
Hiç	Haftada 1	-6,442	0,029
	Ayda 1	-5,107	0,019
	6 Ayda 1	-4,431	0,002
	Yılda 1	-2,486	0,303

Tablo 4.54'te görüldüğü üzere, müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutunun puanlarının öğrencilerin konsere gitme sıklıklarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, hiç gitmeyen ile haftada bir, hiç gitmeyen ile ayda 1, hiç gitmeyen ile 6 ayda 1 sıklıkla konsere giden öğrenciler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.55. Öğrencilerin Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	1,479	0,950
	6 Ayda 1	2,097	0,796
	Yılda 1	5,961	0,006
	Hiç	8,314	0,000
Ayda 1	Haftada 1	-1,479	0,950
	6 Ayda 1	0,618	0,991
	Yılda 1	4,482	0,003
	Hiç	6,836	0,000
6 Ayda 1	Haftada 1	-2,097	0,796
	Ayda 1	-0,618	0,991
	Yılda 1	3,864	0,001
	Hiç	6,217	0,000
Yılda 1	Haftada 1	-5,961	0,006
	Ayda 1	-4,482	0,003
	6 Ayda 1	-3,864	0,001
	Hiç	2,353	0,038
Hiç	Haftada 1	-8,314	0,000
	Ayda 1	-6,836	0,000
	6 Ayda 1	-6,217	0,000
	Yılda 1	-2,353	0,038

Tablo 4.55'te görüldüğü üzere, ders dışı müziksel ortam alt boyutunun puanlarının öğrencilerin konsere gitme sıklıklarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, hiç gitmeyen ile haftada bir, hiç gitmeyen ile ayda 1, hiç gitmeyen ile 6 ayda 1 ve hiç gitmeyen ile yılda 1 sıklıkla konsere giden öğrenciler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca yılda 1 giden ile haftada 1, yılda 1 giden ile ayda 1 yılda 1 giden ile 6 ayda 1 sıklıkla konsere giden öğrenciler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.56. Öğrencilerin Yetenek Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	0,779	1,000
	6 Ayda 1	2,140	1,000
	Yılda 1	3,084	0,087
	Hiç	6,442	0,000
Ayda 1	Haftada 1	-0,779	1,000
	6 Ayda 1	1,361	0,803
	Yılda 1	2,305	0,121
	Hiç	4,712	0,000
6 Ayda 1	Haftada 1	-2,140	1,000
	Ayda 1	-1,361	0,803
	Yılda 1	0,944	0,831
	Hiç	3,351	0,000
Yılda 1	Haftada 1	-3,084	0,087
	Ayda 1	-2,305	0,121
	6 Ayda 1	-0,944	0,831
	Hiç	2,407	0,002
Hiç	Haftada 1	-5,491	0,000
	Ayda 1	-4,712	0,000
	6 Ayda 1	-3,351	0,000
	Yılda 1	-2,407	0,002

Tablo 4.56'da görüldüğü üzere, yetenek alt boyutunun puanlarının öğrencilerin konsere gitme sıklıklarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, hiç gitmeyen ile haftada bir, hiç gitmeyen ile ayda 1, hiç gitmeyen ile 6 ayda 1 ve hiç gitmeyen ile yılda 1 sıklıkla konsere giden öğrenciler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.57. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	3,348	1,000
	6 Ayda 1	7,578	0,928
	Yılda 1	15,721	0,142
	Hiç	25,553	0,002
Ayda 1	Haftada 1	-3,348	1,000
	6 Ayda 1	4,231	0,985
	Yılda 1	12,373	0,051
	Hiç	22,205	0,000
6 Ayda 1	Haftada 1	-7,758	0,928
	Ayda 1	-4,231	0,985
	Yılda 1	8,142	0,180
	Hiç	17,974	0,000
Yılda 1	Haftada 1	-15,721	0,142
	Ayda 1	-12,373	0,051
	6 Ayda 1	-8,142	0,180
	Hiç	9,832	0,037
Hiç	Haftada 1	-25,553	0,002
	Ayda 1	-22,205	0,000
	6 Ayda 1	-17,974	0,000
	Yılda 1	-9,832	0,037

Tablo 4.57'de görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeğinin puanlarının öğrencilerin konsere gitme sıklıklarında hangilerinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, hiç gitmeyen ile haftada bir, hiç gitmeyen ile ayda 1, hiç gitmeyen ile 6 ayda 1 ve hiç gitmeyen ile yılda 1 sıklıkla konsere giden öğrenciler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

4.2. Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğine İlişkin Bulgular

Tablo 4.58. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Gruplar	n	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	sd	p
ABKT	Kız	326	5,21	2,08	4,735	618	0,000
	Erkek	294	4,42	2,07			
EMÜ	Kız	326	17,67	6,23	4,755	618	0,000
	Erkek	294	15,36	5,83			
EMT	Kız	326	19,82	4,02	8,492	618	0,000
	Erkek	294	17,00	4,25			
Toplam	Kız	326	60,17	9,77	6,967	618	0,000
	Erkek	294	54,79	9,39			

Tablo 4.58’de görüldüğü üzere, kız öğrencilerin sayısı 326 olup evdeki müziksel ortam ölçeğinden 9,77 sapma ile ortalama 60,17 puan alırken, erkek öğrenci sayısı 294 olup 9,39 sapma ile ortalama 54,80 puan almışlardır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Alt boyutlardan alınan puanlar ile cinsiyet arasında da anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.59. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	26,195	3	8,732	1,972	0,117
	Gruplar içi	2726,997	616	4,427		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	564,446	3	188,149	5,076	0,002
	Gruplar içi	22834,601	616	37,069		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	600,773	2	105,491	5,670	0,001
	Gruplar içi	38776,388	617	18,606		
	Toplam	39377,161	619			
Toplam	Gruplar arası	1163,061	3	554,354	5,720	0,001
	Gruplar içi	59701,487	616	96,918		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.59’da görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile yaşları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile yaşları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlardan alınan puanlar ve yaşlar karşılaştırıldığında ise evde müzik üretme alt boyutu ile yaş arasında ve evde müzik tüketme alt boyutu ile yaş arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$). Anne baba konser tutumu ile yaş arasında anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 4.60. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
10 Yaş	11 yaş	0,879	0,840
	12 Yaş	2,665	0,005
	13 Yaş	2,291	0,018
11 Yaş	10 Yaş	-0,879	0,840
	12 Yaş	1,786	0,046
	13 Yaş	1,412	0,147
12 Yaş	10 Yaş	-2,665	0,005
	11 Yaş	-1,786	0,046
	13 Yaş	-0,373	0,993
13 Yaş	10 Yaş	-2,291	0,018
	11 Yaş	-1,412	0,147
	12 Yaş	0,373	0,993

Tablo 4.60'ta görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik üretme alt boyutundan aldıkları puanının yaşlarına göre farkını incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 13 yaş ile 10 yaş, 12 yaş ile 10 yaş ve 12 yaş ile 11 yaş arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.61. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
10 Yaş	11 yaş	1,244	0,204
	12 Yaş	2,428	0,001
	13 Yaş	1,403	0,086
11 Yaş	10 Yaş	-1,244	0,204
	12 Yaş	1,185	0,135
	13 Yaş	0,160	0,988
12 Yaş	10 Yaş	-2,428	0,001
	11 Yaş	-1,184	0,135
	13 Yaş	-1,025	0,178
13 Yaş	10 Yaş	-1,403	0,086
	11 Yaş	-0,160	0,988
	12 Yaş	1,025	0,178

Tablo 4.61’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik tüketme alt boyutundan aldıkları puanının yaşlarına göre farkını incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 12 yaş ile 10 yaş arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.62. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Yaşa Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
10 Yaş	11 yaş	2,387	0,293
	12 Yaş	5,250	0,000
	13 Yaş	3,883	0,010
11 Yaş	10 Yaş	-2,387	0,293
	12 Yaş	2,862	0,057
	13 Yaş	1,496	0,580
12 Yaş	10 Yaş	-5,249	0,000
	11 Yaş	-2,862	0,057
	13 Yaş	-1,367	0,743
13 Yaş	10 Yaş	-3,883	0,010
	11 Yaş	-1,496	0,580
	12 Yaş	1,367	0,743

Tablo 4.62’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanının yaşlarına göre farkını incelemek için Tamhane’s T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 13 yaş ile 10 yaş arasında, 12 yaş ile 10 yaş arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.63. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	28,689	3	9,563	2,162	0,091
	Gruplar içi	2724,503	616	4,423		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	486,574	3	162,191	4,361	0,005
	Gruplar içi	22912,473	616	37,196		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	198,123	3	66,041	3,513	0,015
	Gruplar içi	11579,593	616	18,798		
	Toplam	11777,593	619			
Toplam	Gruplar arası	1309,449	3	436,483	4,477	0,004
	Gruplar içi	60055,098	616	97,492		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.63'te görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile sınıfları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile sınıfları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlardan alınan puanlar ve sınıflar karşılaştırıldığında ise evde müzik üretme alt boyutu ile sınıf arasında ve evde müzik tüketme alt boyutu ile sınıf arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$). Anne baba konser tutumu ile sınıf arasında ise anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 4.64. Öğrencilerin Evdeki Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	1,036	0,560
	7. Sınıf	2,149	0,006
	8. Sınıf	2,215	0,013
6. Sınıf	5. Sınıf	-1,036	0,560
	7. Sınıf	1,113	0,452
	8. Sınıf	1,179	0,496
7. Sınıf	5.Sınıf	-2,149	0,006
	6. Sınıf	-1,113	0,452
	8. Sınıf	0,066	1,000
8. Sınıf	5. Sınıf	-2,215	0,013
	6. Sınıf	-1,179	0,496
	7. Sınıf	-0,066	1,000

Tablo 4.64'te görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik üretme alt boyutundan aldıkları puanının sınıflarına göre farkını incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 8.sınıf ile 5. sınıf arasında, 7. sınıf ile 5. sınıf arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.65. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	1,471	0,903
	7. Sınıf	3,860	0,023
	8. Sınıf	5,571	0,003
6. Sınıf	5. Sınıf	-1,471	0,903
	7. Sınıf	2,388	0,437
	8. Sınıf	4,100	0,073
7. Sınıf	5.Sınıf	-3,859	0,023
	6. Sınıf	-2,388	0,437
	8. Sınıf	1,712	0,826
8. Sınıf	5. Sınıf	-5,771	0,003
	6. Sınıf	-4,100	0,073
	7. Sınıf	-1,712	0,826

Tablo 4.65'te görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik tüketme alt boyutundan aldıkları puanının sınıflarına göre farkını incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 8. sınıf ile 5. sınıf arasında, 7. sınıf ile 5. sınıf arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.66. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	0,673	0,646
	7. Sınıf	1,556	0,006
	8. Sınıf	0,903	0,333
6. Sınıf	5. Sınıf	-0,673	0,646
	7. Sınıf	0,883	0,355
	8. Sınıf	0,230	0,998
7. Sınıf	5. Sınıf	-1,556	0,006
	6. Sınıf	-0,883	0,355
	8. Sınıf	-0,653	0,718
8. Sınıf	5. Sınıf	-0,903	0,333
	6. Sınıf	-0,230	0,998
	7. Sınıf	0,653	0,718

Tablo 4.66'da görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanının sınıflarına göre farkını incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda 7. sınıf ile 5. sınıf arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.67. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okudukları Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	96,502	10	9,650	2,212	0,016
	Gruplar içi	2656,690	609	4,362		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	613,847	10	61,385	1,641	0,091
	Gruplar içi	22785,200	609	37,414		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	482,428	10	48,243	2,601	0,004
	Gruplar içi	11295,288	609	18,547		
	Toplam	11777,715	619			
Toplam	Gruplar arası	2575,564	10	257,556	2,668	0,003
	Gruplar içi	58788,983	609	96,534		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.67’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile okudukları okul arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile okudukları okullar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.68. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan LSD Testi Sonuçları

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	P
Özel Bezciyan Ermeni O. O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,572	,270
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,574	,060
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,430	,271
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,021	,954
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,411	,282
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,003	,041
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,484	,171
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,188	,558
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	,046	,925
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,093	,777
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-,572	,270
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,002	,997
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,002	,077
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,593	,276
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,983	,080
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	,430	,501
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-1,056	,051
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,760	,144
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-,526	,410
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-,479	,361
Özel Dadyan Ermeni O.O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-,574	,060
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-,002	,997
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,004	,008
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,595	,086
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,985	,008
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	,429	,374
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-1,058	,002
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,762	,013
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-,528	,273
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-,481	,126
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,430	,271
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,002	,077
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,004	,008
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	,409	,334
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	,020	,965
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,433	,008
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,054	,898
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	,242	,538
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	,476	,378
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,523	,189

Tablo 4.68'in devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	P
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,021	,954
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,593	,276
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,595	,086
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,409	,334
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,390	,349
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,023	,048
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,463	,235
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,167	,643
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	,067	,897
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,114	,757
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,411	,282
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,983	,080
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,985	,008
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,020	,965
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	,390	,349
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,413	,008
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,073	,858
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	,222	,563
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	,457	,392
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,503	,196
Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-1,003	,041
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-,430	,501
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	-,429	,374
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,433	,008
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,023	,048
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,413	,008
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-1,486	,004
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,191	,016
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-,957	,121
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-,910	,067
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,484	,171
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,056	,051
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,058	,002
	Özel Esayan Ermeni O. O.	,054	,898
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	,463	,235
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	,073	,858
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,486	,004
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	,296	,406
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	,530	,302
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,577	,111

Tablo 4.68'in devamı

Grup (i)	Grup (j)	Sütun3	P
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,188	,558
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,760	,144
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,762	,013
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,242	,538
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	,167	,643
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,222	,563
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,191	,016
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,296	,406
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	,234	,634
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,281	,395
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-,046	,925
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,526	,410
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,528	,273
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,476	,378
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,067	,897
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,457	,392
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	,957	,121
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,530	,302
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,234	,634
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,047	,925
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-,093	,777
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,479	,361
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,481	,126
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,523	,189
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,114	,757
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,503	,196
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	,910	,067
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,577	,111
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,281	,395
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-,047	,925

Tablo 4.68'de görüldüğü üzere, öğrencilerin anne baba konser tutumu alt boyutundan aldıkları puanın okullara göre farklılaşma durumunun hangi düzeyler arasında anlamlı olduğunu LDS testi ile incelenmiştir. Buna göre, Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Pangaltı Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Pangaltı Ermeni O.O. ile Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O.O. ile Özel

Esayan Ermeni O.O., K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O.O. ile Özel Feriköy Ermeni O.O., K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O.O. ile Özel Karagözyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Karagözyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Esayan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır (p<0,05).

Tablo 4.69. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan LSD Testi Sonuçları

Grup(i)	Grup(j)	Sütun3	p
Özel Bezciyan Ermeni O.O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O.O.	-,741	,489
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,382	,543
	Özel Esayan Ermeni O.O.	-2,081	,010
	Özel Feriköy Ermeni O.O.	-1,576	,033
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,921	,015
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	,310	,759
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,155	,831
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,050	,114
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,160	,033
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-1,304	,054
Özel Bomonti Ermeni Katolik O.O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,741	,489
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,123	,286
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,341	,251
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,836	,457
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,180	,307
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,050	,425
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	,586	,599
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,309	,773
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,420	,281
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-,563	,603
Özel Dadyan Ermeni O.O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-,382	,543
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-1,123	,286
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-2,464	,002
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,959	,006
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,304	,003
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	-,073	,942
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,537	,444
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,432	,024
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,543	,011
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-1,686	,009

Tablo 4.69'un devamı

Grup(i)	Grup(j)	Sütun3	p
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,081	,010
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,341	,251
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	2,464	,002
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	,505	,563
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	,160	,861
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	2,391	,032
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,926	,026
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,032	,203
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-,079	,944
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,778	,343
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	1,576	,033
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,836	,457
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,959	,006
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,505	,563
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,345	,688
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,886	,077
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,421	,077
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	,527	,480
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-,584	,584
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,273	,719
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	1,921	,015
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,180	,307
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	2,304	,003
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,160	,861
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	,345	,688
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	2,231	,043
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,766	,038
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	,871	,271
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-,239	,828
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,617	,442
Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-,310	,759
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-1,050	,425
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,073	,942
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-2,391	,032
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,886	,077
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,231	,043
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-,465	,661
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,360	,181
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,470	,052
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-1,613	,115

Tablo 4.69'un devamı

Grup(i)	Grup(j)	Sütun3	p
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	,155	,831
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-,586	,599
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	,537	,444
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,926	,026
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,421	,077
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,766	,038
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	,465	,661
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-,895	,223
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,005	,059
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-1,149	,124
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	1,050	,114
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,309	,773
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,432	,024
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,032	,203
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,527	,480
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,871	,271
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	1,360	,181
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	,895	,223
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,111	,274
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-,254	,710
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,160	,033
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,420	,281
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	2,543	,011
	Özel Esayan Ermeni O. O.	,079	,944
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	,584	,584
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	,239	,828
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	2,470	,052
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	2,005	,059
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,111	,274
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	,857	,403
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	1,304	,054
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	,563	,603
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	1,686	,009
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-,778	,343
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-,273	,719
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-,617	,442
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	1,613	,115
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,149	,124
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	,254	,710
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-,857	,403

Tablo 4.69'da görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik tüketme alt boyutundan aldıkları puanın okullara göre farklılaşma durumu arasındaki anlamlı farkın hangi

düzeyler arasında anlamlı olduğunu LDS testi ile incelenmiştir. Buna göre, Özel Yeşilköy Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Pangaltı Ermeni O. O. ile Özel Esasyan Ermeni O.O., Özel Pangaltı Ermeni O.O. ile Özel Karagözyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O.O. ile Özel Esasyan Ermeni O.O., K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O.O. ile Özel Karagözyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Karagözyan Ermeni O. O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Karagözyan Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Feriköy Ermeni O.O ile Özel Bezciyan Ermeni O.O, Özel Feriköy Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Esayan Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., Özel Esayan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.70. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okula Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan LSD Testi Sonuçları

Grup(i)	Grup(j)	Sütun3	p
Özel Bezciyan Ermeni O. O.	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,156	,377
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	0,603	,674
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-3,922	,033
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-3,380	,046
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-5,072	,005
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	-1,633	,479
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-0,202	,903
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-3,778	,013
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-5,717	,013
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-2,856	,064
Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,156	,377
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	2,759	,251
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,765	,507
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,223	,633
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,916	,268
	Özel K.M. Anarat Hığutyun Ermeni O. O.	0,524	,862
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,955	,442
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-1,622	,508
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-3,561	,236
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-0,699	,777

Tablo 4.70'in devamı

Grup(i)	Grup(j)	Sütun3	p
Özel Dadyan Ermeni O.O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	-0,603	,674
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-2,759	,251
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-4,524	,011
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-3,982	,015
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-5,675	,001
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	-2,235	,324
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	-0,805	,616
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-4,381	,003
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-6,320	,005
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-3,458	,020
Özel Esayan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	3,922	,033
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,765	,507
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,524	,011
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	0,542	,786
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,150	,581
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	2,289	,367
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	3,720	,059
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	0,143	,938
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,796	,480
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	1,066	,569
Özel Feriköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	3,380	,046
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,223	,633
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	3,982	,015
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-0,542	,786
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,692	,387
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,747	,473
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	3,178	,083
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-0,399	,815
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,338	,337
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	0,524	,762
Özel Karagözyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	5,072	,005
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	2,916	,268
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	5,675	,001
	Özel Esayan Ermeni O. O.	1,150	,581
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	1,692	,387
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	3,439	,171
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	4,870	,012
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,294	,474
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-0,645	,797
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,216	,227

Tablo 4.70'in devamı

Grup(i)	Grup(j)	Sütun3	p
Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	1,633	,479
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-0,524	,862
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	2,235	,324
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-2,289	,367
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-1,747	,473
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-3,439	,171
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	1,431	,554
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-2,146	,354
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-4,085	,159
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-1,223	,600
Özel Pangaltı Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	0,202	,903
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	-1,955	,442
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	0,805	,616
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-3,720	,059
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-3,178	,083
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-4,870	,012
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	-1,431	,554
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-3,576	,033
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-5,515	,023
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	-2,654	,119
Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	3,778	,013
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	1,622	,508
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	4,381	,003
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-0,143	,938
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	0,399	,815
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-1,294	,474
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	2,146	,354
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	3,576	,033
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-1,939	,403
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	0,923	,553
Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	5,717	,013
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	3,561	,236
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	6,320	,005
	Özel Esayan Ermeni O. O.	1,796	,480
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	2,338	,337
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	0,645	,797
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	4,085	,159
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	5,515	,023
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	1,939	,403
	Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	2,861	,221

Tablo 4.70'in devamı

Grup(i)	Grup(j)	Sütun3	p
Özel Yeşilköy Ermeni O. O.	Özel Bezciyan Ermeni O. O.	2,856	,064
	Özel Bomonti Ermeni Katolik O. O.	0,699	,777
	Özel Dadyan Ermeni O.O.	3,458	,020
	Özel Esayan Ermeni O. O.	-1,066	,569
	Özel Feriköy Ermeni O. O.	-0,524	,762
	Özel Karagözyan Ermeni O. O.	-2,216	,227
	Özel K.M. Anarat Hıgutyun Ermeni O. O.	1,223	,600
	Özel Pangaltı Ermeni O. O.	2,654	,119
	Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O.	-0,923	,553
	Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O. O.	-2,861	,221

Tablo 4.70'de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeceğinden aldıkları puanın okullara göre farklılaşma durumunun hangi düzeyler arasında anlamlı olduğunu LDS testi ile incelenmiştir. Buna göre, Özel Yeşilköy Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Topkapı Levon Vartuhyan Ermeni O.O. ile Özel Pangaltı Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., Özel Sahakyan Nunyan Ermeni O. O. ile Özel Pangaltı Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Pangaltı Ermeni O.O. ile Özel Karagözyan Ermeni O.O., Özel Karagözyan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Karagözyan Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır. Özel Feriköy Ermeni O.O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., Özel Feriköy Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O., Özel Esayan Ermeni O. O. ile Özel Bezciyan Ermeni O.O., Özel Esayan Ermeni O.O. ile Özel Dadyan Ermeni O.O. arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Tablo 4.71. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Yapısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	0,947	2	0,474	0,106	0,899
	Gruplar içi	2752,245	617	4,461		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	29,204	2	14,602	0,386	0,680
	Gruplar içi	23369,843	617	37,877		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	7,251	2	3,626	0,190	0,827
	Gruplar içi	11770,464	617	19,077		
	Toplam	11777,593	619			
Toplam	Gruplar arası	89,930	2	44,965	4,453	0,636
	Gruplar içi	61274,617	617	99,311		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.71’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile aile yapıları (çekirdek, geniş, boşanmış) arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile aile yapıları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Alt boyutlar için incelendiğinde ise yine aile yapısı ve alt boyutlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.72. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Kardeş Sayısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	50,779	3	16,926	3,858	0,009
	Gruplar içi	2702,413	616	4,387		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	240,237	3	80,079	2,130	0,095
	Gruplar içi	23158,810	616	37,595		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	92,655	3	30,885	1,628	0,182
	Gruplar içi	11685,061	616	18,969		
	Toplam	11777,593	619			
Toplam	Gruplar arası	676,981	3	225,660	2,291	0,077
	Gruplar içi	60687,566	616	98,519		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.72’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Alt boyutlar için incelendiğinde ise sadece anne baba konser tutumu ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.73. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Kardeş Sayısına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	P
Tek Çocuk	İki Kardeş	0,359	0,849
	Üç Kardeş	1,146	0,287
	Dört Kardeş	1,637	0,635
İki Kardeş	Tek Çocuk	-0,359	0,646
	Üç Kardeş	0,787	0,355
	Dört Kardeş	1,278	0,998
Üç Kardeş	Tek Çocuk	-1,146	0,006
	İki Kardeş	-0,787	0,355
	Dört Kardeş	0,491	0,718
Dört Kardeş	Tek Çocuk	-1,637	0,333
	İki Kardeş	-1,278	0,998
	Üç Kardeş	-0,491	0,718

Tablo 4.73'te görüldüğü üzere, öğrencilerin anne baba konser tutumu alt boyutundan aldıkları puanlar ile kardeş sayısı arasındaki ilişkiyi incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, üç kardeş ile tek çocuk olanlar arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.74. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	159,207	2	79,603	18,934	0,000
	Gruplar içi	2702,413	617	4,204		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	606,376	2	303,188	8,207	0,000
	Gruplar içi	22792,670	617	36,941		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	124,327	2	62,163	3,291	0,038
	Gruplar içi	11653,389	617	18,887		
	Toplam	11777,715	619			
Toplam	Gruplar arası	1845,265	2	922,633	9,564	0,000
	Gruplar içi	59519,282	617	96,466		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.74'te görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile ailelerinin gelir düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile ailelerinin gelir düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlar için incelendiğinde ise yine tüm alt boyutlarda alınan puanlar ile gelir düzeyinde anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.75. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Düşük	Orta	-1,231	0,092
	İyi	-2,122	0,001
Orta	Düşük	1,231	0,092
	İyi	-0,890	0,000
İyi	Düşük	2,122	0,001
	Orta	0,890	0,000

Tablo 4.75'te görüldüğü üzere, öğrencilerin anne baba konser tutumu alt boyutundan aldıkları puanının ailelerinin gelir düzeyine göre farkını incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda gelir düzeyi iyi olanlar ile düşük olanlar, iyi olanlar ile orta olanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.76. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Boyutu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Düşük	Orta	-1,266	0,749
	İyi	-3,157	0,164
Orta	Düşük	1,266	0,749
	İyi	-1,890	0,001
İyi	Düşük	3,157	0,164
	Orta	1,890	0,001

Tablo 4.76'da görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik üretme alt ölçeğinden aldıkları puanının ailelerinin gelir düzeyine göre farkını incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda gelir düzeyi iyi olanlar ile orta olanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.77. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Düşük	Orta	-0,363	0,955
	İyi	-1,239	0,579
Orta	Düşük	1,231	0,955
	İyi	-0,890	0,049
İyi	Düşük	2,122	0,579
	Orta	0,890	0,049

Tablo 4.77’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik tüketme alt boyutundan aldıkları puanının ailelerinin gelir düzeyine göre farkını incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda gelir düzeyi iyi olanlar ile orta olanlar arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.78. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Düşük	Orta	-2,116	0,735
	İyi	-5,424	0,129
Orta	Düşük	2,116	0,735
	İyi	-3,307	0,000
İyi	Düşük	5,424	0,129
	Orta	3,307	0,000

Tablo 4.78’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanının ailelerinin gelir düzeyine göre farkını incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda gelir düzeyi iyi olanlar ile orta olanlar arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.79. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	159,207	2	79,603	18,934	0,000
	Gruplar içi	2702,413	617	4,204		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	606,376	2	303,188	8,207	0,000
	Gruplar içi	22792,670	617	36,941		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	124,327	2	62,163	3,291	0,038
	Gruplar içi	11653,389	617	18,887		
	Toplam	11777,715	619			
Toplam	Gruplar arası	1845,265	2	922,633	9,564	0,000
	Gruplar içi	59519,282	617	96,466		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.79’da görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile okul dışı müziksel faaliyetle ilgilenme durumları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile okul dışı müziksel faaliyetle ilgilenme durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlar için incelendiğinde ise yine tüm alt boyutlardan alınan puanlar ile okul dışı müziksel faaliyetle ilgilenme durumu arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.80. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
TRT Çocuk Korusu	Kilise Korusu	0,758	0,998
	Enstrüman Kursu	0,379	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-0,833	0,998
	Diğer	0,750	0,998
	Müzikle ilgilenmiyorum	1,719	0,921
Kilise Korusu	TRT Çocuk Korusu	-0,758	0,998
	Enstrüman Kursu	-0,379	0,821
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-1,591	0,619
	Diğer	-0,008	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	0,961	0,001
Enstrüman Kursu	TRT Çocuk Korusu	-0,379	1,000
	Kilise Korusu	0,378	0,821
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-1,212	0,842
	Diğer	0,371	0,961
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	1,340	0,000
Konservatuvar (yarı zamanlı)	TRT Çocuk Korusu	0,833	0,998
	Kilise Korusu	1,591	0,619
	Enstrüman Kursu	1,212	0,842
	Diğer	1,583	0,672
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	2,552	0,098
Diğer	TRT Çocuk Korusu	-0,750	0,998
	Kilise Korusu	0,008	1,000
	Enstrüman Kursu	-0,371	0,961
	Konservatuvar	-1,583	0,672
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	0,969	0,152
Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	TRT Çocuk Korusu	-1,718	0,921
	Kilise Korusu	-0,961	0,001
	Enstrüman Kursu	-1,340	0,000
	Konservatuvar	-2,552	0,098
	Diğer	-0,969	0,152

Tablo 4.80’de görüldüğü üzere, anne baba konser tutumu alt boyutu puanlarının hangi ders dışı faaliyette anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile kilise korosuna gidenler, müziksel faaliyetlerle ilgilenmeyenler ile enstrüman kursuna gidenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.81. Öğrencilerin Evdeki Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
TRT Çocuk Korusu	Kilise Korusu	2,698	0,996
	Enstrüman Kursu	3,145	0,991
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-0,833	1,000
	Diğer	2,400	0,998
	Müzikle ilgilenmiyorum	5,027	0,927
Kilise Korusu	TRT Çocuk Korusu	-2,698	0,996
	Enstrüman Kursu	0,447	0,997
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-3,531	0,856
	Diğer	-0,298	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	2,330	0,020
Enstrüman Kursu	TRT Çocuk Korusu	-3,145	0,991
	Kilise Korusu	-0,447	0,997
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-3,978	0,780
	Diğer	-0,745	0,994
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	1,882	0,126
Konservatuvar (yarı zamanlı)	TRT Çocuk Korusu	0,833	1,000
	Kilise Korusu	3,531	0,856
	Enstrüman Kursu	3,978	0,780
	Diğer	3,233	0,914
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	5,861	0,356
Diğer	TRT Çocuk Korusu	-2,400	0,998
	Kilise Korusu	0,298	1,000
	Enstrüman Kursu	0,745	0,994
	Konservatuvar	-3,233	0,914
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	2,627	0,245
Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	TRT Çocuk Korusu	-5,027	0,927
	Kilise Korusu	-2,330	0,020
	Enstrüman Kursu	-1,882	0,126
	Konservatuvar	-5,861	0,356
	Diğer	-2,627	0,245

Tablo 4.81’de görüldüğü üzere, evde müzik üretme alt boyutu puanlarının hangi ders dışı faaliyette anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile kilise korosuna gidenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.82. Öğrencilerin Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
TRT Çocuk Korusu	Kilise Korusu	-0,586	1,000
	Enstrüman Kursu	-0,368	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-2,000	0,999
	Diğer	-1,650	0,730
	Müzikle ilgilenmiyorum	0,651	0,999
Kilise Korusu	TRT Çocuk Korusu	0,586	1,000
	Enstrüman Kursu	0,218	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-1,414	1,000
	Diğer	-1,064	0,891
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	1,237	0,053
Enstrüman Kursu	TRT Çocuk Korusu	0,368	1,000
	Kilise Korusu	-0,218	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-1,632	1,000
	Diğer	-1,282	0,704
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	1,019	0,265
Konservatuvar (yarı zamanlı)	TRT Çocuk Korusu	2,000	0,999
	Kilise Korusu	1,414	1,000
	Enstrüman Kursu	1,632	1,000
	Diğer	0,350	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	2,651	0,981
Diğer	TRT Çocuk Korusu	1,650	0,730
	Kilise Korusu	1,064	0,891
	Enstrüman Kursu	1,282	0,704
	Konservatuvar	-0,350	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	2,301	0,020
Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	TRT Çocuk Korusu	-0,651	0,999
	Kilise Korusu	-1,237	0,053
	Enstrüman Kursu	-1,019	0,265
	Konservatuvar	-2,651	0,981
	Diğer	-2,301	0,020

Tablo 4.82'de görüldüğü üzere, evde müzik tüketme alt boyutu puanlarının hangi ders dışı faaliyette anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile diğer müziksel faaliyetlerde bulunanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.83. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışı Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
TRT Çocuk Korosu	Kilise Korosu	0,758	0,998
	Enstrüman Kursu	0,379	1,000
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-0,833	0,998
	Diğer	0,750	0,998
	Müzikle ilgilenmiyorum	1,719	0,921
Kilise Korosu	TRT Çocuk Korosu	-0,758	0,998
	Enstrüman Kursu	-0,379	0,821
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-1,591	0,619
	Diğer	-0,008	1,000
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	0,961	0,001
Enstrüman Kursu	TRT Çocuk Korosu	-0,379	1,000
	Kilise Korosu	0,378	0,821
	Konservatuvar (yarı zamanlı)	-1,212	0,842
	Diğer	0,371	0,961
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	1,340	0,000
Konservatuvar (yarı zamanlı)	TRT Çocuk Korosu	0,833	0,998
	Kilise Korosu	1,591	0,619
	Enstrüman Kursu	1,212	0,842
	Diğer	1,583	0,672
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	2,552	0,098
Diğer	TRT Çocuk Korosu	-0,750	0,998
	Kilise Korosu	0,008	1,000
	Enstrüman Kursu	-0,371	0,961
	Konservatuvar	-1,583	0,672
	Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	0,969	0,152
Müziksel Faaliyetle İlgilenmiyorum	TRT Çocuk Korosu	-1,718	0,921
	Kilise Korosu	-0,961	0,001
	Enstrüman Kursu	-1,340	0,000
	Konservatuvar	-2,552	0,098
	Diğer	-0,969	0,152

Tablo 4.83’de görüldüğü üzere, evdeki müziksel ortam ölçeği puanlarının hangi ders dışı faaliyette anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile kilise korosuna gidenler ve müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile enstrüman kursuna gidenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.84. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	265,225	4	66,306	16,390	0,000
	Gruplar içi	2487,967	615	4,045		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	1601,082	4	400,270	11,293	0,000
	Gruplar içi	21797,965	615	35,444		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	819,767	4	204,942	11,502	0,000
	Gruplar içi	10957,949	615	17,818		
	Toplam	11777,715	619			
Toplam	Gruplar arası	3778,075	4	944,515	10,87	0,000
	Gruplar içi	57586,472	615	93,637		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.84'te görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile okul dışında müzik dersine çalışma süreleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile okul dışında müzik dersine çalışma süreleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlar için incelendiğinde ise yine tüm alt boyutlardan alınan puanlar ile okul dışında müzik dersine çalışma süreleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.85. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	-0,619	0,847
	Haftada 2 saat	-0,390	0,903
	Haftada 1 veya daha az	0,137	0,998
	Hiç	1,146	0,032
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	0,619	0,847
	Haftada 2 saat	0,229	0,992
	Haftada 1 veya daha az	0,757	0,562
	Hiç	1,765	0,002
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	0,390	0,903
	Haftada 3 saat	-2,229	0,992
	Haftada 1 veya daha az	0,528	0,328
	Hiç	1,536	0,000
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-0,137	0,998
	Haftada 3 saat	-0,757	0,562
	Haftada 2 saat	-0,528	0,328
	Hiç	1,009	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-1,146	0,032
	Haftada 3 saat	-1,765	0,002
	Haftada 2 saat	-1,536	0,000
	Haftada 1 veya daha az	-1,009	0,000

Tablo 4.85'te görüldüğü üzere, anne baba konser tutumu alt boyutu puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangisinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda hiç çalışmayanlar ile haftada 4 saat çalışanlar, hiç çalışmayanlar ile haftada 3 saat çalışanlar, hiç çalışmayanlar ile haftada 2 saat çalışanlar ve hiç çalışmayanlar ile haftada 1 veya daha az çalışanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.86. Öğrencilerin Evdeki Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	-1,354	0,945
	Haftada 2 saat	0,901	0,959
	Haftada 1 veya daha az	1,794	0,879
	Hiç	3,848	0,009
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	1,354	0,945
	Haftada 2 saat	2,254	0,586
	Haftada 1 veya daha az	2,533	0,434
	Hiç	5,202	0,002
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	0,901	0,959
	Haftada 3 saat	-2,254	0,568
	Haftada 1 veya daha az	0,278	0,997
	Hiç	2,947	0,001
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-1,179	0,879
	Haftada 3 saat	-2,553	0,434
	Haftada 2 saat	-2,278	0,997
	Hiç	2,668	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-3,848	0,009
	Haftada 3 saat	-5,202	0,002
	Haftada 2 saat	-2,947	0,001
	Haftada 1 veya daha az	-2,668	0,000

Tablo 4.86’da görüldüğü üzere, evde müzik üretme alt boyutu puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangisinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda hiç çalışmayanlar ile haftada 4 saat çalışanlar, hiç çalışmayanlar ile haftada 3 saat çalışanlar, hiç çalışmayanlar ile haftada 2 saat çalışanlar ve hiç çalışmayanlar ile haftada 1 veya daha az çalışanlar arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.87. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	-1,060	0,955
	Haftada 2 saat	0,694	0,953
	Haftada 1 veya daha az	1,126	0,454
	Hiç	3,108	0,000
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	-1,060	0,955
	Haftada 2 saat	-0,366	1,000
	Haftada 1 veya daha az	0,067	1,000
	Hiç	2,049	0,200
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	-0,694	0,953
	Haftada 3 saat	0,366	1,000
	Haftada 1 veya daha az	0,432	0,989
	Hiç	2,414	0,000
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-1,126	0,998
	Haftada 3 saat	-0,067	0,562
	Haftada 2 saat	-0,432	0,328
	Hiç	1,981	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-3,108	0,000
	Haftada 3 saat	-2,049	0,200
	Haftada 2 saat	-2,414	0,000
	Haftada 1 veya daha az	-1,981	0,000

Tablo 4.87'de görüldüğü üzere, evde müzik tüketme alt boyutu puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangisinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda hiç çalışmayanlar ile haftada 4 saat çalışanlar, hiç çalışmayanlar ile haftada 2 saat çalışanlar ve hiç çalışmayanlar ile haftada 1 veya daha az çalışanlar arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.88. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okul Dışında Müzik Dersine Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 4 saat	Haftada 3 saat	-1,842	0,971
	Haftada 2 saat	0,624	0,998
	Haftada 1 veya daha az	0,925	0,991
	Hiç	5,381	0,040
Haftada 3 saat	Haftada 4 saat	1,842	0,971
	Haftada 2 saat	2,466	0,864
	Haftada 1 veya daha az	2,768	0,781
	Hiç	7,223	0,016
Haftada 2 saat	Haftada 4 saat	-0,624	0,998
	Haftada 3 saat	-2,466	0,864
	Haftada 1 veya daha az	0,301	0,999
	Hiç	4,757	0,001
Haftada 1 veya daha az	Haftada 4 saat	-0,952	0,991
	Haftada 3 saat	-2,768	0,787
	Haftada 2 saat	-0,301	0,999
	Hiç	4,456	0,000
Hiç	Haftada 4 saat	-5,381	0,040
	Haftada 3 saat	-7,223	0,016
	Haftada 2 saat	-4,757	0,001
	Haftada 1 veya daha az	-4,456	0,000

Tablo 4.88’de görüldüğü üzere, evdeki müziksel ortam ölçeği puanlarının okul dışında müzik dersine çalışma sürelerinden hangisinde anlamlı fark gösterdiğini incelemek için Scheffe testi yapılmıştır. Buna göre, öğrencilerin aldıkları puanda hiç çalışmayanlar ile haftada 4 saat çalışanlar, hiç çalışmayanlar ile haftada 3 saat çalışanlar, hiç çalışmayanlar ile haftada 2 saat çalışanlar ve hiç çalışmayanlar ile haftada 1 veya daha az çalışanlar arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.89. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	172,117	5	34,423	8,189	0,000
	Gruplar içi	2581,075	614	4,204		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	2046,338	5	409,268	11,769	0,000
	Gruplar içi	21352,708	614	34,776		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	787,856	5	157,571	8,803	0,000
	Gruplar içi	10989,859	614	17,899		
	Toplam	11777,715	619			
Toplam	Gruplar arası	3834,678	5	766,936	8,185	0,000
	Gruplar içi	57529,869	614	93,697		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.89’da görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile ailelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumuna göre anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evde kimüziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile ailelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlar için incelendiğinde ise yine aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumları ile alt boyutlardan alınan puanlar arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.90. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzişyen	Hobi olarak enstrüman çalıyır	0,919	0,420
	Kilise Koro Üyesi	0,851	0,591
	Çok İyi Bir Dinleyici	1,230	0,074
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	1,530	0,281
	Müzikle İlgilenen Yok	2,116	0,000
Hobi olarak enstrüman çalıyır	Müzişyen	-0,919	0,420
	Kilise Koro Üyesi	-0,068	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	0,310	0,890
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,231	0,994
	Müzikle İlgilenen Yok	1,197	0,001
Kilise Koro Üyesi	Müzişyen	-0,851	0,591
	Hobi olarak enstrüman çalıyır	0,068	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	0,378	0,883
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,299	0,987
	Müzikle İlgilenen Yok	1,265	0,005
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzişyen	-1,230	0,074
	Kilise Koro Üyesi	0,310	0,890
	Hobi olarak enstrüman çalıyır	-0,378	0,883
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-0,079	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	0,887	0,008
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzişyen	-1,150	0,281
	Hobi olarak enstrüman çalıyır	-0,231	0,994
	Kilise Koro Üyesi	-0,299	0,987
	Çok İyi Bir Dinleyici	0,079	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	0,966	0,137
Müzikle ilgilenen yok	Müzişyen	-2,116	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyır	-1,197	0,001
	Kilise Koro Üyesi	-1,265	0,005
	Çok İyi Bir Dinleyici	-0,887	0,008
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-0,966	0,137

Tablo 4.90’da görüldüğü üzere, öğrencilerin anne baba konser tutumu alt boyutundan aldıkları puanların, aile üyelerinin müzikel faaliyetle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiği Scheffe testi ile incelenmiştir. Buna göre, aile üyelerinden müzikle ilgilenmeyenler ile müzişyenler, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile kilise korusu üyesi olanlar ve

müzikle ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanların arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.91. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzişyen	Hobi olarak enstrüman çalıyor	2,942	0,292
	Kilise Koro Üyesi	4,074	0,069
	Çok İyi Bir Dinleyici	4,945	0,002
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	4,985	0,015
	Müzikle İlgilenen Yok	7,400	0,000
Hobi olarak enstrüman çalıyor	Müzişyen	-2,943	0,292
	Kilise Koro Üyesi	1,132	0,911
	Çok İyi Bir Dinleyici	2,003	0,132
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	2,043	0,511
	Müzikle İlgilenen Yok	4,457	0,000
Kilise Koro Üyesi	Müzişyen	-4,074	0,069
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-1,132	0,911
	Çok İyi Bir Dinleyici	0,871	0,952
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,911	0,983
	Müzikle İlgilenen Yok	3,325	0,016
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzişyen	-4,945	0,002
	Kilise Koro Üyesi	-2,003	0,132
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-0,871	0,952
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,040	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	2,454	0,014
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzişyen	-4,985	0,015
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-2,043	0,511
	Kilise Koro Üyesi	-0,911	0,983
	Çok İyi Bir Dinleyici	-0,040	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	2,414	0,276
Müzikle ilgilenen yok	Müzişyen	-7,400	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-4,457	0,000
	Kilise Koro Üyesi	-3,325	0,016
	Çok İyi Bir Dinleyici	-2,454	0,014
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-2,414	0,276

Tablo 4.91’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik üretme alt boyutundan aldıkları puanların, aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiği Scheffe testi ile incelenmiştir. Buna göre, aile

üyelerinden müzikle ilgilenmeyenler ile müzisyenler, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile kilise korusu üyesi olanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanların arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Aile üyelerinden plak, CD vb. koleksiyonu olanlar ile aile üyeleri müzisyen olanlar arasında, çok iyi bir dinleyici ile müzisyen aile üyesine sahip olanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.92. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzisyen	Hobi olarak enstrüman çalıyor	1,893	0,120
	Kilise Koro Üyesi	1,350	0,673
	Çok İyi Bir Dinleyici	1,662	0,149
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	1,355	0,701
	Müzikle İlgilenen Yok	4,108	0,000
Hobi olarak enstrüman çalıyor	Müzisyen	-1,893	0,120
	Kilise Koro Üyesi	-0,542	0,999
	Çok İyi Bir Dinleyici	-0,230	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-0,538	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	2,215	0,004
Kilise Koro Üyesi	Müzisyen	-1,350	0,673
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	0,542	0,999
	Çok İyi Bir Dinleyici	0,312	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,004	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	2,757	0,001
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzisyen	-1,662	0,149
	Kilise Koro Üyesi	0,230	1,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-0,312	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-0,308	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	2,445	0,000
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzisyen	-1,355	0,701
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	0,538	1,000
	Kilise Koro Üyesi	-0,004	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	0,308	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	2,753	0,001
Müzikle ilgilenen yok	Müzisyen	-4,108	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-2,215	0,004
	Kilise Koro Üyesi	-2,757	0,001
	Çok İyi Bir Dinleyici	-2,445	0,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-2,753	0,001

Tablo 4.92’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik tüketme alt boyutundan aldıkları puanların, aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiği Tamhane’s T2 testi ile incelenmiştir. Buna göre aile üyelerinden müzikle ilgilenmeyenler ile müzisyenler, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile kilise korosu üyesi olanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanlar ve plak, CD vb. koleksiyonu olanlar ile müzikle ilgilenmeyenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Aile üyelerinden plak, CD vb. koleksiyonu olanlar ile aile üyeleri müzisyen olanlar arasında, çok iyi bir dinleyici ile müzisyen arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Kısacası evde müzik tüketme alt boyutundan alınan puanlarda öğrencilerin ailesinin müzikle ilgilenip ilgilenmemesi önemli bir faktör olurken, müzikle ilgilenen ailelerde ilgilendiği faaliyete yönelik müzik tüketme ölçeğinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.93. Öğrencilerinin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Aile Üyelerinin Müziksel Faaliyetle İlgilenmelerine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Müzişyen	Hobi olarak enstrüman çalıyor	5,035	0,246
	Kilise Koro Üyesi	4,599	0,434
	Çok İyi Bir Dinleyici	5,468	0,113
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	5,522	0,263
	Müzikle İlgilenen Yok	10,242	0,000
Hobi olarak enstrüman çalıyor	Müzişyen	-5,035	0,246
	Kilise Koro Üyesi	-0,436	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	-0,433	1,000
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,487	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	5,208	0,004
Kilise Koro Üyesi	Müzişyen	-4,599	0,434
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	0,436	1,000
	Çok İyi Bir Dinleyici	0,869	0,995
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,923	0,998
	Müzikle İlgilenen Yok	5,643	0,011
Çok İyi Bir Dinleyici	Müzişyen	-5,468	0,113
	Kilise Koro Üyesi	0,433	1,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-0,869	0,995
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	0,054	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	4,774	0,001
Plak, CD vb. koleksiyonu var	Müzişyen	-5,522	0,263
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-0,487	1,000
	Kilise Koro Üyesi	-0,923	0,998
	Çok İyi Bir Dinleyici	-0,538	1,000
	Müzikle İlgilenen Yok	4,721	0,111
Müzikle ilgilenen yok	Müzişyen	-10,242	0,000
	Hobi olarak enstrüman çalıyor	-5,208	0,004
	Kilise Koro Üyesi	-5,643	0,011
	Çok İyi Bir Dinleyici	-4,774	0,001
	Plak, CD vb. koleksiyonu var	-4,721	0,111

Tablo 4.93’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanların, aile üyelerinin müziksel faaliyetle ilgilenme durumlarından hangilerinde anlamlı fark gösterdiği Scheffe testi ile incelenmiştir. Buna göre, aile üyelerinden müzikle ilgilenmeyenler ile müzişyenler, müzikle ilgilenmeyenler ile hobi olarak enstrüman çalanlar, müzikle ilgilenmeyenler ile kilise korusu üyesi olanlar, müzikle

ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanların arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.94. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Ailecek Müzik Dinlenen Belirli Bir Zamanın Olup Olmaması Durumuna Göre Farklaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız t Testi Sonuçları

EMOÖ	Gruplar	n	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	sd	p
ABKT	Kız	251	5,48	2,28	6,167	462,96	0,000
	Erkek	369	4,41	1,86			
EMÜ	Kız	251	18,88	5,92	8,097	618	0,000
	Erkek	369	15,00	5,80			
EMT	Kız	251	20,04	3,77	7,882	587,16	0,000
	Erkek	369	17,43	4,42			
Toplam	Kız	251	61,58	9,28	8,651	618	0,000
	Erkek	369	54,92	9,50			

Tablo 4.94'te görüldüğü üzere, öğrencilerden ailecek müzik dinlenen belirli bir zamanı olan öğrencilerin sayısı 251 olup, ailecek dinlenilen belirli bir müzik saati olmayan öğrenci sayısı 369'dur. Yapılan bağımsız t testi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile ailecek müzik dinlenilen belirli bir zamanın olması arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Alt boyutlar incelendiğinde de ailecek müzik dinlenilen belirli bir zamanın olması ile anne baba konser tutumu, evde müzik üretme ve evde müzik tüketme arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.95. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	148,356	4	37,089	8,757	0,000
	Gruplar içi	2604,836	615	4,236		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	1415,027	4	353,757	9,896	0,000
	Gruplar içi	21984,020	615	35,746		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	895,312	4	223,828	12,649	0,000
	Gruplar içi	10882,404	615	17,695		
	Toplam	11777,715	619			
Toplam	Gruplar arası	3701,102	4	925,275	9,868	0,000
	Gruplar içi	57663,446	615	93,762		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.95'te görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile algıladıkları müzik dersi başarı durumuna göre anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile algıladıkları müzik dersi başarı durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Alt boyutlar için incelendiğinde yine tüm alt boyutlardan alınan puanlar ile algıladıkları müzik dersi başarı durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 4.96. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-0,681	0,609
	Kısmen	-1,251	0,019
	Oldukça	-1,394	0,004
	Tamamen	-1,841	0,000
Biraz	Hiç	0,681	0,609
	Kısmen	-0,570	0,498
	Oldukça	-0,712	0,238
	Tamamen	-1,160	0,006
Kısmen	Hiç	1,251	0,019
	Biraz	0,570	0,498
	Oldukça	-1,143	0,983
	Tamamen	0,590	0,146
Oldukça	Hiç	1,394	0,004
	Biraz	0,712	0,238
	Kısmen	0,143	0,983
	Tamamen	-0,447	0,367
Tamamen	Hiç	1,841	0,000
	Biraz	1,160	0,006
	Kısmen	0,590	0,146
	Oldukça	0,447	0,367

Tablo 4.96’da öğrencilerin anne baba konser tutumu alt boyutu puanlarının algıladıkları müzik dersi başarı düzeyleri arasından hangilerinde anlamlı olduğu Scheffe testi ile incelenmiştir. Buna göre, öğrencilerden kendilerini tamamen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, tamamen başarılı bulanlar ile biraz başarılı bulanların anne baba konser tutumu alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, kısmen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar arasında, kısmen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar arasında da anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.97. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-1,904	0,702
	Kısmen	-2,955	0,062
	Oldukça	-4,336	0,001
	Tamamen	-5,347	0,000
Biraz	Hiç	1,905	0,702
	Kısmen	-1,050	0,929
	Oldukça	-2,431	0,048
	Tamamen	-3,442	0,002
Kısmen	Hiç	2,955	0,062
	Biraz	1,050	0,929
	Oldukça	-1,381	0,235
	Tamamen	-2,392	0,005
Oldukça	Hiç	4,336	0,001
	Biraz	2,431	0,048
	Kısmen	1,381	0,235
	Tamamen	-1,011	0,699
Tamamen	Hiç	5,347	0,000
	Biraz	3,442	0,002
	Kısmen	2,392	0,005
	Oldukça	1,011	0,699

Tablo 4.97'de görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik üretme alt boyutu puanlarının algıladıkları müzik dersi başarı düzeyleri arasından hangilerinde anlamlı olduğu Tamhane's T2 testi ile incelenmiştir. Buna göre öğrencilerden kendilerini tamamen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, tamamen başarılı bulanlar ile biraz başarılı bulanlar, tamamen başarılı bulanlar ile kısmen başarılı bulanların evde müzik üretme alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, oldukça başarılı bulanlar ile biraz başarılı bulanlar arasında da anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.98. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-1,609	0,462
	Kısmen	-2,397	0,034
	Oldukça	-3,507	0,000
	Tamamen	-4,289	0,000
Biraz	Hiç	1,609	0,462
	Kısmen	-0,787	0,819
	Oldukça	-1,897	0,053
	Tamamen	-2,680	0,001
Kısmen	Hiç	2,397	0,034
	Biraz	0,787	0,819
	Oldukça	-1,110	0,220
	Tamamen	-1,893	0,002
Oldukça	Hiç	3,507	0,000
	Biraz	1,897	0,053
	Kısmen	1,110	0,220
	Tamamen	-0,782	0,532
Tamamen	Hiç	4,289	0,000
	Biraz	2,680	0,001
	Kısmen	1,893	0,002
	Oldukça	0,782	0,532

Tablo 4.98’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik tüketme alt boyutu puanlarının algıladıkları müzik dersi başarı düzeyleri arasından hangilerinde anlamlı olduğu Scheffe testi ile incelenmiştir. Buna göre, öğrencilerden kendilerini tamamen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, tamamen başarılı bulanlar ile biraz başarılı bulanlar, tamamen başarılı bulanlar ile kısmen başarılı bulanların evde müzik tüketme boyutu alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, kısmen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar arasında da anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.99. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Algıladıkları Müzik Dersi Başarılarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Hiç	Biraz	-4,339	0,293
	Kısmen	-5,604	0,030
	Oldukça	-7,34071	0,001
	Tamamen	-9,315	0,000
Biraz	Hiç	4,339	0,293
	Kısmen	-1,265	0,945
	Oldukça	3,001	0,351
	Tamamen	-4,976	0,016
Kısmen	Hiç	5,604	0,030
	Biraz	1,265	0,945
	Oldukça	-1,736	0,617
	Tamamen	-3,711	0,016
Oldukça	Hiç	7,341	0,001
	Biraz	3,001	0,351
	Kısmen	1,736	0,617
	Tamamen	-1,975	0,435
Tamamen	Hiç	9,315	0,000
	Biraz	4,976	0,016
	Kısmen	3,711	0,016
	Oldukça	1,975	0,435

Tablo 4.99’da görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden algıladıkları puanın algıladıkları müzik dersi başarı düzeyleri arasından hangilerinde anlamlı olduğu Scheffe testi ile incelenmiştir. Buna göre, öğrencilerden kendilerini tamamen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, tamamen başarılı bulanlar ile biraz başarılı bulanlar, tamamen başarılı bulanlar ile kısmen başarılı bulanların evde müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Ayrıca oldukça başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, kısmen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar arasında da anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.100. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Okulda Müzik Odası Bulunma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız t Testi Sonuçları

EMOÖ	Gruplar	n	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	sd	p
ABKT	Kız	321	4,72	2,08	-1,478	618	0,140
	Erkek	299	4,97	2,14			
EMÜ	Kız	321	16,32	6,23	-1,058	618	0,291
	Erkek	299	15,36	5,83			
EMT	Kız	321	19,82	4,02	-1,650	618	0,099
	Erkek	299	17,00	4,25			
Toplam	Kız	321	56,80	9,99	-2,117	618	0,035
	Erkek	299	58,49	9,86			

Tablo 4.100'de görüldüğü üzere, öğrencilerden okulunda müzik odası olan öğrencilerin sayısı 321 olup evde müziksel ortam ölçeğinden 9,99 sapma ile ortalama 56,80 puan alırken, okulunda müzik odası olmayan öğrenci sayısı 369 olup 9,86 sapma ile ortalama 58,49 puan almışlardır. Yapılan bağımsız t testi sonucuna göre öğrencilerin evde müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile okulda müzik odası bulunma durumu arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Alt boyutlar incelendiğinde, anne baba konser tutumu, evde müzik üretme ve evde müzik tüketme alt boyutları ile okulunda müzik odası bulunma durumu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 4.101. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

EMOÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
ABKT	Gruplar arası	920,519	4	230,130	77,226	0,000
	Gruplar içi	1832,673	615	2,980		
	Toplam	2753,192	619			
EMÜ	Gruplar arası	2655,923	4	663,981	19,686	0,000
	Gruplar içi	22792,670	615	36,941		
	Toplam	23399,047	619			
EMT	Gruplar arası	1177,612	4	294,403	17,081	0,000
	Gruplar içi	10600,103	615	17,236		
	Toplam	11777,715	619			
Toplam	Gruplar arası	8965,941	4	2241,485	26,308	0,000
	Gruplar içi	52398,607	615	85,20		
	Toplam	61364,547	619			

Tablo 4.101’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar ile konsere gitme sıklıkları durumu arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan ile konsere gitme sıklıkları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Alt boyutlar için incelendiğinde de tüm alt boyutlar ile öğrencilerin konsere gitme sıklıkları arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Tablo 4.102. Öğrencilerin Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	0,075	1,000
	6 Ayda 1	0,705	0,828
	Yılda 1	1,747	0,010
	Hiç	3,307	0,000
Ayda 1	Haftada 1	-0,075	1,000
	6 Ayda 1	0,630	0,377
	Yılda 1	1,672	0,000
	Hiç	3,232	0,000
6 Ayda 1	Haftada 1	-0,705	0,828
	Ayda 1	-0,630	0,377
	Yılda 1	1,042	0,000
	Hiç	2,602	0,000
Yılda 1	Haftada 1	-1,747	0,010
	Ayda 1	-1,672	0,000
	6 Ayda 1	-1,042	0,000
	Hiç	1,560	0,000
Hiç	Haftada 1	-3,307	0,000
	Ayda 1	-3,232	0,000
	6 Ayda 1	-2,602	0,000
	Yılda 1	-1,560	0,000

Tablo 4.102'de görüldüğü üzere, öğrencilerin anne baba konser tutumu alt boyutu puanları ile konsere gitme sıklıkları arasından hangilerinde anlamlı fark olduğu Tamhane's T2 testi ile incelenmiştir. Buna göre, öğrencilerden hiç konsere gitmeyenler ile haftada 1 kez gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile ayda 1 gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile 6 ayda 1 konsere gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile yılda bir konsere gidenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Konsere yılda 1 kez ile haftada 1 kez gidenler arasında, yılda bir kez ile ayda 1 kez , yılda 1 kez ile 6 ayda 1 kez gidenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.103. Öğrencilerin Evde Müzik Üretme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	0,102	1,000
	6 Ayda 1	0,873	0,975
	Yılda 1	2,705	0,293
	Hiç	5,444	0,000
Ayda 1	Haftada 1	-0,102	1,000
	6 Ayda 1	0,772	0,951
	Yılda 1	2,603	0,056
	Hiç	5,343	0,000
6 Ayda 1	Haftada 1	-0,873	0,975
	Ayda 1	-0,772	0,951
	Yılda 1	1,832	0,130
	Hiç	4,571	0,000
Yılda 1	Haftada 1	-2,705	0,293
	Ayda 1	-2,603	0,056
	6 Ayda 1	-1,832	0,130
	Hiç	2,740	0,000
Hiç	Haftada 1	-5,444	0,000
	Ayda 1	-5,343	0,000
	6 Ayda 1	-4,571	0,000
	Yılda 1	-2,740	0,000

Tablo 4.103’de görüldüğü üzere, öğrencilerin ile evde müzik üretme alt boyutu puanları ile konsere gitme sıklıkları arasından hangilerinde anlamlı fark olduğu Scheffe testi ile incelenmiştir. Buna göre öğrencilerden hiç konsere gitmeyenler ile haftada 1 kez gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile ayda 1 gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile 6 ayda 1 konsere gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile yılda bir konsere gidenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.104. Öğrencilerin Evde Müzik Tüketme Alt Boyutundan Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Tamhane's T2 Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	0,319	1,000
	6 Ayda 1	0,557	0,998
	Yılda 1	1,411	0,484
	Hiç	3,620	0,000
Ayda 1	Haftada 1	-0,319	1,000
	6 Ayda 1	0,238	1,000
	Yılda 1	1,092	0,456
	Hiç	3,301	0,000
6 Ayda 1	Haftada 1	-0,557	0,998
	Ayda 1	-0,238	1,000
	Yılda 1	0,854	0,422
	Hiç	3,063	0,000
Yılda 1	Haftada 1	-1,411	0,484
	Ayda 1	-1,092	0,456
	6 Ayda 1	-0,854	0,422
	Hiç	2,208	0,000
Hiç	Haftada 1	-3,620	0,000
	Ayda 1	-3,301	0,000
	6 Ayda 1	-3,063	0,000
	Yılda 1	-2,208	0,000

Tablo 4.104'te görüldüğü üzere, öğrencilerin evde müzik tüketme alt boyutu puanları ile konsere gitme sıklıkları arasında arasından hangilerinde anlamlı fark olduğu Tamhane's T2 testi ile incelenmiştir. Buna göre öğrencilerden hiç konsere gitmeyenler ile haftada 1 kez gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile ayda 1 gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile 6 ayda 1 konsere gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile yılda bir konsere gidenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

Tablo 4.105. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanın Konsere Gitme Sıklığına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	p
Haftada 1	Ayda 1	0,944	0,996
	6 Ayda 1	2,440	0,829
	Yılda 1	5,384	0,102
	Hiç	10,643	0,000
Ayda 1	Haftada 1	-0,944	0,996
	6 Ayda 1	1,496	0,902
	Yılda 1	4,440	0,032
	Hiç	9,699	0,000
6 Ayda 1	Haftada 1	-2,440	0,829
	Ayda 1	-1,496	0,902
	Yılda 1	2,944	0,122
	Hiç	8,203	0,000
Yılda 1	Haftada 1	-5,384	0,102
	Ayda 1	-4,440	0,032
	6 Ayda 1	-2,944	0,122
	Hiç	5,259	0,000
Hiç	Haftada 1	-10,643	0,000
	Ayda 1	-9,699	0,000
	6 Ayda 1	-8,203	0,000
	Yılda 1	-5,259	0,000

Tablo 4.105’de görüldüğü üzere, öğrencilerin evdeki müziksel ortam ölçeği puanları ile konsere gitme sıklıkları arasından hangilerinde anlamlı fark olduğu Scheffe testi ile incelenmiştir. Buna göre öğrencilerden hiç konsere gitmeyenler ile haftada 1 kez gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile ayda 1 gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile 6 ayda 1 konsere gidenler, hiç konsere gitmeyenler ile yılda bir konsere gidenler arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$).

4.3. Evdeki Müziksel Ortam ve Müzik Dersi Yükleme Ölçeklerinin İlişkisi

Tablo 4.106. Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ile Diğer Ölçeklerden Aldıkları Puanlar Arasındaki İlişki ile İlgili Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları

Değişkenler	n	r	P
Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Tutum Alt Boyutu	620 620	0,880	0,000
Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutu	620 620	0,853	0,000
Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutu	620 620	0,731	0,000
Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Blok Flüt Alt Boyutu	620 620	0,475	0,000
Müzik Dersi Dersi Yükleme Ölçeği Yetenek Alt Boyutu	620 620	0,752	0,000
Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği	620 620	0,337	0,000
Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutu	620 620	0,298	0,000
Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Evde Müzik Üretme Alt Boyutu	620 620	0,373	0,000
Müzik Dersi Yükleme Ölçeği Evde Müzik Tüketme Alt Boyutu	620 620	0,368	0,000

Tablo 4.106’da görüldüğü üzere, müzik dersi yükleme ölçeğinden alınan puanlar ile tutum alt boyutundan alınan puanlar, müzik dersi yükleme ölçeği ile müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutu, müzik dersi yükleme ölçeği ile ders dışı müziksel ortam alt boyutu, müzik dersi yükleme ölçeği ile blok flüt alt boyutu, müzik dersi yükleme ölçeği ile yetenek alt boyutu, müzik dersi yükleme ölçeği ile evdeki müziksel ortam ölçeği, müzik dersi yükleme ölçeği ile anne baba konser tutumu alt boyutu, müzik dersi yükleme ölçeği ile evde müzik üretme alt boyutu, müzik dersi yükleme ölçeği ile evde müzik tüketme alt boyutundan alınan puanlar arasında ilişki vardır ($p<0,01$).

Tablo 4.107. Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ile Diğer Ölçeklerden Aldıkları Puanlar Arasındaki İlişki ile İlgili Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları

Değişkenler	n	r	P
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Tutum Alt Boyutu	620 620	0,302	0,000
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Müzik Dersi Öğrenme Ortamı Alt Boyutu	620 620	0,260	0,000
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Ders Dışı Müziksel Ortam Alt Boyutu	620 620	0,393	0,000
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Blok Flüt Alt Boyutu	620 620	0,144	0,000
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Yetenek Alt Boyutu	620 620	0,375	0,000
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Müzik Dersi Yükleme Ölçeği	620 620	0,377	0,000
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Anne Baba Konser Tutumu Alt Boyutu	620 620	0,563	0,000
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Evde Müzik Üretme Alt Boyutu	620 620	0,918	0,000
Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği Evde Müzik Tüketme Alt Boyutu	620 620	0,843	0,000

Tablo 4.107’de görüldüğü üzere, evdeki müziksel ortam ölçeğinden alınan puanlar ile tutum alt boyutundan alınan puanlar, evdeki müziksel ortam ölçeği ile müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutu, evdeki müziksel ortam ölçeği ile ders dışı müziksel ortam alt boyutu evdeki müziksel ortam ölçeği ile blok flüt alt boyutu, evdeki müziksel ortam ölçeği ile yetenek alt boyutu, evdeki müziksel ortam ölçeği ile müzik dersi yükleme ölçeği, evdeki müziksel ortam ölçeği ile anne baba konser tutumu alt boyutu, evdeki müziksel ortam ölçeği ile evdeki müzik üretme alt boyutu, evdeki müziksel ortam ölçeği ile evde müzik tüketme alt boyutundan alınan puanlar arasında ilişki vardır ($p<0,01$).

BÖLÜM V: SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç

5.1.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Müzik Dersi Yükleme Ölçeği'ne İlişkin Analiz Sonuçları

Araştırmaya katılan örneklem grubunun cinsiyet durumu ve müzik dersi yükleme ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, ölçeğin alt boyutlarından tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam ve yetenek alt boyutları ile cinsiyet durumu arasında anlamlı bir fark bulunmuş ancak, blok flüt alt boyutu ile cinsiyet durumu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Genel istatistiksel farka bakıldığında ise, örneklem grubunun cinsiyet durumu ve müzik dersi yükleme ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun yaşları ve müzik dersi yükleme ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, 13 yaş ile 10 yaş arasında ve 13 yaş ile 11 yaş arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Örneklem grubunun ölçeğin tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam ve blok flüt alt boyutlarından aldıkları puanlar ile yaşları arasında da anlamlı bir fark bulunmuş, yetenek alt boyutu puanları ile yaşları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Genel istatistiksel farka bakıldığında ise, örneklem grubunun yaşları ve müzik dersi yükleme ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun sınıf düzeyleri ve müzik dersi yükleme ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, 5. sınıf ile 8. Sınıf, 6.sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Örneklem grubunun ölçeğin tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam ve blok flüt alt boyutlarından aldıkları puanlar ile sınıf düzeyleri arasında da anlamlı bir fark bulunmuş, yetenek alt boyutu puanları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Genel istatistiksel farka bakıldığında ise, örneklem grubunun sınıf düzeyleri ve müzik dersi yükleme ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okudukları okul ve müzik dersi yüklem ölçęęi puanları arasındaki farka bakıldığında, Ö. Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. ile Ö. Bomonti Ermeni Katolik O.O. arasında Ö. Esasyan Ermeni O.O. ile Ö. Sahakyan Nunyan Ermeni O.O. arasında anlamlı fark olduğu görölmüştür. Ayrıca ölçęęin tutum alt boyutunda, müzik dersi öğrenme ortamı alt boyutunda, ders dışı müziksel ortam alt boyutunda, blok flüt alt boyutunda ve yetenek alt boyutunda elde edilen puanlar ile örneklem grubunun okudukları okul arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Genel istatistiksel farka bakıldığında ise, örneklem grubunun okudukları okul ve müzik dersi yüklem ölçęęi puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun aile yapısı ve müzik dersi yüklem ölçęęi puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Örneklem grubunun ölçęęin alt boyutlarından aldıkları puanlar ile aile yapısı arasında da anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun kardeş sayısı ve müzik dersi yüklem ölçęęi puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Örneklem grubunun ölçęęin alt boyutlarından aldıkları puanlar ile kardeş sayısı arasında da anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun ailelerinin gelir düzeyi ve müzik dersi yüklem ölçęęi puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Örneklem grubunun ölçęęin alt boyutlarından aldıkları puanlar ile ailelerinin gelir düzeyi arasında sadece ders dışı müziksel ortam alt boyutu puanlarının iyi ve orta gelir düzeyi ile arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okul dışında ilgilenmekte oldukları müziksel faaliyetler ve müzik dersi yüklem ölçęęi puanları arasındaki farka bakıldığında, müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ile kilise korosuna gidenler, enstrüman kursuna gidenler, konservatuvara gidenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçęęin tutum, müzik dersi öğrenme ortamı ve ders dışı müziksel ortam alt boyutlarından aldıkları puanlar ile okul dışında ilgilenmekte oldukları müziksel faaliyetler arasında da anlamlı bir fark bulunmuş, yetenek ve blok

flüt alt boyutu puanları ile okul dışında ilgilenmekte oldukları müziksel faaliyetler arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okul dışında müzik dersine çalışma saatleri ve müzik dersi yükleme ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin tüm alt boyutları puanları ile okul dışında müzik dersine çalışma saatleri arasında da anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumu ve müzik dersi yükleme ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında müzikle ilgilenmeyenler ile çok iyi bir dinleyici olanlar, hobi olarak enstrüman çalanlar, müzisyenler, kilise koro üyesi olanlar arasında ve müzisyen ile çok iyi bir dinleyici, plak, CD vb. koleksiyonu olanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından ise tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam ve yetenek puanları ile aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumu arasında anlamlı bir fark varken, blok flüt alt boyutu ile anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun ailecek düzenli olarak müzik dinlenen belirli bir zaman olma durumu ile müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puan arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arası anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca örneklem grubunun ölçeğin tüm alt boyutlarından aldıkları puanlar ile ailecek düzenli olarak müzik dinlenen belirli bir zaman olma durumu arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun algıladıkları müzik dersi başarı durumları ile müzik dersi yükleme ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farka bakıldığında, tamamen ile hiç, tamamen ile biraz, tamamen ile kısmen ve tamamen ile oldukça arasında anlamlı fark vardır. Ayrıca oldukça ile biraz, oldukça ile hiç, oldukça ile kısmen arasında, kısmen ile hiç ve kısmen ile biraz, arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin tüm alt boyutlarından aldıkları puanlar ile algıladıkları müzik dersi başarı durumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okullarında müzik odası bulunma durumu ile müzik dersi yüklemeye ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ayrıca örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanlardan sadece blok flüt alt boyutu ile okullarında müzik odası bulunma durumu arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun konser etkinliklerine katılma sıklığıyla müzik dersi yüklemeye ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farka bakıldığında, hiç ile haftada bir, hiç ile ayda 1, hiç ile 6 ayda 1 gitme sıklıkları ve hiç ile yılda 1 arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam ve yetenek puanları ile konser etkinliklerine katılma sıklıkları arasında anlamlı bir fark bulunurken blok flüt alt boyutu ile istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > 0,05$).

5.1.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği'ne İlişkin Analiz Sonuçları

Araştırmaya katılan örneklem grubunun cinsiyet durumu ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanlarla cinsiyet durumu arasında da anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun yaşları ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, puanda 13 yaş ile 10 yaş arasında, 12 yaş ile 10 yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanlarla yaşlar karşılaştırıldığında ise evde müzik üretme alt boyutu ile yaş arasında ve evde müzik tüketme alt boyutu ile yaş arasında anlamlı fark vardır. Anne baba konser tutumu ile yaş arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun sınıf düzeyiyle ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, 7.sınıf ile 5.sınıf arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından

aldıkları puanlarla sınıfları karşılaştırıldığında ise, evde müzik üretme alt boyutu ve evde müzik tüketme alt boyutu ile arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Anne baba konser tutumu ile sınıf düzeyleri arasında ise anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okudukları okul ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanlar ile okudukları okullar arasında tüm alt boyutlarda değişkenler arası istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun aile yapısı ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanlar ile aile yapısı arasında da anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun kardeş sayısı ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından sadece anne baba konser tutumu ile üç kardeş ve tek çocuk olan öğrencilerin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun ailelerinin gelir düzeyi ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında gelir düzeyi iyi olanlar ile orta olanlarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarının tümü ile ailelerin gelir düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okul dışında ilgilenmekte oldukları müziksel faaliyetler ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, kilise korosuna gidenler ile müziksel faaliyetle ilgilenmeyenler ve enstrüman kursuna gidenler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarının tümü ile okul dışında ilgilenmekte oldukları müziksel faaliyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okul dışında müzik dersine çalışma saatleri ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında hiç çalışmayanlar ile haftada 4 saat, 3 saat, 2 saat, 1 veya daha az çalışanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarının tümü ile okul dışında müzik dersine çalışma saatleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumu ve evdeki müziksel ortam ölçeği puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında, müzikle ilgilenmeyenler ile müzisyenler, hobi olarak enstrüman çalanlar, kilise korosu üyesi olanlar, çok iyi bir dinleyici olanların arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarının tümü ile aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumu arasında da istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun ailecek düzenli olarak müzik dinlenen belirli bir zaman olma durumu ile evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puan arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarının tümü ile ailecek düzenli olarak müzik dinlenen belirli bir zaman olma durumu arasında da istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun algıladıkları müzik dersi başarı durumları ile evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farka bakıldığında, tamamen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, biraz başarılı bulanlar, kısmen başarılı bulanlar ve oldukça başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar, kısmen başarılı bulanlar ile hiç başarılı bulmayanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarının tümü ile algıladıkları müzik dersi başarı durumları arasında da istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okullarında müzik odası bulunma durumu ile evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farka bakıldığında, iki

değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanlar ile okullarında müzik odası bulunma durumu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun konser etkinliklerine katılma sıklığıyla evdeki müziksel ortam ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farka bakıldığında, hiç konsere gitmeyenler ile haftada 1 kez gidenler, ayda 1 kez gidenler, 6 ayda 1 kez gidenler, yılda bir kez gidenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Örneklem grubunun ölçeğin alt boyutlarının tümü ile konser etkinliklerine katılma sıklığı arasında da istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

5.1.3. Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği ve Müzik Dersi Yükleme Ölçeğine ilişkin Analiz Sonuçları

Araştırmaya katılan örneklem grubunun Müzik Dersi Yükleme Ölçeği'nden aldıkları puanlar ile ilgili ölçeğin alt boyutları olan tutum, müzik dersi öğrenme ortamı, ders dışı müziksel ortam, blok flüt ve yetenek alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun Müzik Dersi Yükleme Ölçeği'nden aldıkları puanlar ile Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği'nden aldıkları puanlar ile ilgili ölçeğin alt boyutları olan anne baba konser tutumu, evde müzik üretme ve evde müzik tüketme alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği'nden aldıkları puanlar ile Müzik Dersi Yükleme Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

5.2. Öneriler

Elde edile veriler ışığında şu saptamalara varılmıştır;

- Müzik eğitiminin hedef ve kazanımlarından hareketle, sınıf bazında ulaşılan sonuçlar göz önünde bulundurularak öğrencilerin müzik dersi yüklemeleri öğretmenler tarafından çeşitli ölçme araçlarıyla belirli aralıklarla ölçüp dersin akışı bu doğrultuda planlanan etkinliklerle oluşturulabilir.
- Araştırma sonucunda öğrencilerin müzik dersi yüklemelerinde aile yapısı, kardeş sayısı ve ailenin gelir düzeyinin etkili olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle öğrencilerin dışsal yüklemelerde bulunmadıkları sonucuna varıldığından, okul yöneticileri ve öğretmenler işbirliğiyle ailenin çocuğun müziğe yönelik tutumu üzerinde olumlu yönde rol oynamasına teşvik edici seminerler düzenlenebilir.
- Öğrencilerin müzik dersi yüklemelerinde ölçeğin yetenek alt boyutunda cinsiyet, yaş ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı ilişki bulunamamıştır. Buradan hareketle öğrencilerin müzik dersi yüklemelerinin yetenek gibi içsel bir yüklemeye dayandırmadıkları, öğrenme ortamı ve fiziki koşullar gibi dışsal yüklemelerde buldukları tespit edilmiş olup, bu koşulların eğitim öğretim açısından iyileştirilmesi için okul yöneticileri, öğretmenleri ve yetkililer tarafından çalışmalar yapılabilir.
- Okul dışı müziksel faaliyette bulunma durumunun öğrencilerin müzik dersi yüklemeleri üzerinde olumlu etkisi olduğu saptanmış ancak, ölçeğin blok flüt alt boyutunda olumlu etki bulunamamıştır. Buradan hareketle, enstrüman kursu, kilise korusu gibi ders dışı faaliyetlerin çocukların sosyal gelişimi ve özgüveni artırıcı etkisi bulunduğu ve ailelerin öğrencileri imkanları dahilinde bu tür etkinliklere yönlendirmesi konusunda okul rehberlik servisi ve müzik öğretmenleri tarafından tavsiyeler verilmelidir. Ayrıca blok flüt gibi okul müzik derslerinde çalınan enstrümanların müzik dersi yüklemeleri üzerinde etkisinin bulunmaması konusunda da müzik öğretmenlerinin uyguladıkları yöntem,

teknik, materyal ve öğrenme ortamının genel işleyişi bakımından yapıyı revize etmeye yönelik çalışmalar yapması önerilebilir.

- Araştırma sonucunda ailenin müzikle ilgilenme durumu ve ailecek müzik dinleme alışkanlığının öğrencilerin müzik dersi yüklemeleri üzerinde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Buna yönelik olarak öğretmenler öğrencilerin müziksel gelişimleri için uygun ortam sunmaları konusunda aileleri bilinçlendirmelidir.
- Araştırma sonucunda öğrencilerin konser etkinliklerine katılma sıklığının müzik dersi yüklemeleri ve evdeki müziksel ortamla ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Okullarda gerçekleştirilen kültürel aktivitelerin, konser veya müzik kültürüne yönelik yapılan temsillerin düzenlenmesinin öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları üzerinde olumlu etki yaratacağı söylenebilir. Ayrıca bu tarz etkinliklere katılımın ödev veya proje bazında verilmesi aile katılımıyla gerçekleştirilecek müziksel etkinliklere zemin hazırlaması bakımından da oldukça etkili olacaktır.
- Araştırmada elde edilen verilerden yola çıkarak, öğrencilerin içinde buldukları kültürel yapının özelliklerini barındıran müziksel etkinliklerde görev almalarının müzik dersi yüklemeleri üzerinde olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir. Bundan hareketle, okullarda farklı etnik yapılara mensup öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilen müziksel projelerle okullar arası etkileşim artırılarak, kültürel alışveriş ve öğrenciler için sosyal bir paylaşım ortamı oluşturulabilir.
- Araştırmada evdeki müziksel ortamın öğrencilerin okul dışında ilgilendikleri müziksel faaliyet, okul dışı müzik dersine çalışma süresi, aile üyelerinin müzikle ilgilenme durumu ve ailecek müzik dinleme alışkanlığı gibi değişkenlere etkisi saptanmıştır. Bu sonuçlardan hareketle, aile içinde müziğe değer verilen bir ortamda yetişen çocuğun müziğe bakış açısının olumlu yönde şekillendiği ortaya çıkmaktadır. Bu yönde öğretmenler tarafından ailelere bilinçlendirici tavsiyeler verilip, çocukları istediği zaman makul şekilde belirlenen zaman diliminde müziksel etkinliklerle uğraşmalarına imkan tanımaları, çocuklarıyla şarkı söylemeleri, enstrüman temin etmeleri ve birlikte müzik dinleme alışkanlığı edinmeleri konusunda önerilerde bulunmalarının yararı öngörülmektedir.

- Araştırma sonucunda öğrencilerin algıladıkları müzik dersi başarı durumlarının da müzik dersi yüklemeleri ve evdeki müziksel ortamları üzerinde etkili olduğu saptanmıştır. Aileler tarafından sergilenen sınav odaklı başarı teşviki öğrenciyi müzik ve benzeri performansa dayalı derslere duyarsız hale getirebilmektedir. Bu doğrultuda okul müzik derslerinde verilen ödev ve sorumlulukların değeri ve önemi aile tarafından da çocuğa aşılmalı, diğer dersler gibi müzik dersinin de işlevi ve müziğin insan yaşamındaki önemi çocuğa hissettirilmelidir. Ailelerin müzik öğretmenleriyle işbirliği ve ortak tutumda bulunması bu konuda okul yönetiminin de destek vermesi müzik derslerinin niteliği ve değerliliğinin öğrenci tarafından idrak edilmesini sağlayacaktır.
- Müzik dersi yüklemelerine ilişkin öğretmenler üzerinde benzer bir araştırma yürütülerek, öğretmenlerin kendi mesleki yaşantılarında deneyimledikleri durumların olumlu ve olumsuz yönlerinin tespiti yapıp beklenti ve izlenimleri ortaya konarak, uygulanan eğitim programının işleyiş biçimini yeniden şekillendirilmesi yarar sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 343-361.
- Akkol, M.L. (2018). Türkiye'deki müzik eğitiminde toplumsal ve ekonomik statüye dayalı eşitsizlikler. *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1).
- Aksoy, A.B. (2005). Farklı kültürlerde ebeveynlik. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 2(13), 333-338.
- Aronson, E., Wilson, T.D., & Akert, R.M. (2012). *Sosyal psikoloji*. (O. Gündüz, Çev.) İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Asmus, E. P. (1986a). Factors students believe to be the causes of success or failure in music. *Paper Presented At the National Biennial in-Service Conference of Music Educators National Conference*. Anaheim, CA.
- Asmus, E. P. (1986b). Student beliefs about the causes of success or failure in music: A study of achievement motivation. *Journal of Research in Music Education*, 86, 71-85.
- Ataman, A.B. (2008). *Üstün yetenekli çocuklarda aile ortamının bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi: İstanbul BİLSEM örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Austin, J. R., & Vispoel, W. P. (1998). How American adolescents interpret success and failure in music: relationships among attributional beliefs, self concept and achievement. *Psychology of Music*, 26(1), 26-45.
- Ayata, E. ve Aşkın, C. (2008). Müziğin beynin bilişsel fonksiyonlarına olan etkisi. *İtü Dergisi Sosyal Bilimler*, 5(2), 13-22.
- Aydoğan, Y. (2006). Ev ortamının çocuğun gelişimine göre düzenlenmesi. *Aile ve Toplum Eğitim, Kültür ve Araştırma Dergisi*, 8(3), 27-33.
- Brand, M. (1985). Development and validation of home musical environment scale for use at the elementary level. *Psychology of Music*, 13(1), 40-48.
- Brand, M. (1986). Relationship between home musical environment and selected musical attributes second-grade Children. *Journal of Research in Music Education*, 34(2), 111-120.

- Brewer, M.B., & Crano, W.D. (1994). *Social psychology*. New York: Mac Graw Hill.
- Bruning, R.H., Schraw, G.J., & Norby, M.M. (2014). *Bilişsel psikoloji ve öğretim* (5. Basım b.). (Z. N. Ersözlü, & R. Ülker, Çev.) Ankara: Nobel.
- Burak, S. (2012). İlköğretim müzik eğitiminde yüklem kuramı perspektifinde nitel bir inceleme. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 1(2), 91-101.
- Burak, S. (2013). İlköğretim öğrencilerinin müzik derslerindeki başarı ve başarısızlıklarının nedenlerine yönelik inançları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 139-156.
- Burak, S., ve Saka, D. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretimindeki başarı ve başarısızlıklarına yönelik yüklemeleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 340-353.
- Burak, S., ve Saka, D. (2018). Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi yüklemeleri ile okul tükenmişlikleri arasındaki ilişkiler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 36-51.
- Can, B. (2005). *İlkokul öğretmenlerinin kendi belirttikleri başarı ve başarısızlıklarına ilişkin nedensel yüklemelerinin çözümlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Choi, I., Nisbett, R. E., & Norenzayan, A. (1999). Causal attribution across cultures: variation and universality. *Psychological Bulletin*, (125), 47-63.
- Cüceloğlu, D. (2017). *İnsan ve davranışı* (35. Baskı b.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çağdaş, A. (2002). *Anne-baba-çocuk iletişimi*. Ankara: Nobel.
- Çubukçu, Z. (2011). Eğitim programı tasarımı ve geliştirilmesi. B. Duman içinde, *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (2. Baskı b., s. 58-106). Ankara: Anı.
- Dizdar, B. (2005). *Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Duman, B. (2004). Attribution theory (katkı=anlam yüklem teorisinin) öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin öğrenilmiş çaresizliği üzerindeki etkisi. *13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı* (s. 129-131). Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Duval, T. S., & Silvia, P. J. (2001). *Self awareness and causal attributions: a dual-systems theory*. Boston: Kluwer Academic.

- Forsterling, F., & Rudolph, U. (1988). Situations, attributions and the evaluations. *Journal Of Personality and Social Psychology*, (54), 225-32.
- Frank, M. G., & Gilovich, T. (1989). Effects of memory perspective on retrospective causal attributions. *Journal of Personality and Social Psychology*(57), 399-403.
- Gawlick, B. (2002). *Early childhood music education in four preschool settings: the influence of classroom musical environment, music instruction and home musical environment on young childrens developmental music aptitude and music performance competence*. MA: New England Conservatory of Music Boston, Unpublished Doctoral Dissertation,.
- Genç, S.Z. (2016). *Eğitim sürecinde aile okul ve toplum*. Ankara: Pegem.
- Graham, S. (2005). Attributions and peer harassment. *Interaction Studies*, (6), 119-130.
- Graham, S., & Weiner, B. (1996). *Theories and principles of motivation*. In D. C. Berliner & R. C. Calfee (Eds.). New York: Macmillan.
- Gredler, M. E. (1992). *Learning and instruction* (2 nd ed b.). Upper Saddle River, NJ: Merrill.
- Heider, F. (1958). *The psikology of interpersonal relations*. New York: Wiley.
- Hilton, D.J., Smith, R.H., & Kim, S.H. (1995). Progresses of causal explanation and dispositional attribution. *Journal of Personality and Social Psychology*(68), 377-378.
- Hogg, M.A., & Vaughan, G.M. (2014). *Sosyal psikoloji, yedinci edisyon* (Yedinci Edisyon b.). İ. Yıldız ve A. Gelmez, (Çev.) Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Hortaçsu, N. (2012). *En güzel psikoloji sosyal psikoloji*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Jones, E.E., & Davis, K.E. (1965). From acts to dispositions: the attribution process in person perception. (L. Berkowitz, Dü.) *Advances in Experimental Social Psychology*, (2), 219-266.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2017). *Benlik, aile ve insan gelişimi* (4. Baskı b.). Koç Üniversitesi Yayınları.
- Kağıtçıbaşı, P.D., & Cemalcılar, D.Z. (2017). *Dünden bugüne insan ve insanlar* (20. Baskı b.). İstanbul: EvrimYayınevi.

- Kalay, A. (2013). *Ritme dayalı müzik öğretim programının öğrencilerin akış deneyimleri müzik dersi başarıları ve müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Kanazawa, S. (1992). Outcome and expectancy? antecedent of spontaneous casual attribution. *Personality and Social Psychology Bulletin*, (18), 659-668.
- Kantarcıoğlu, J. (2016). *Örgüt kültürü ve örgütsel sinizm ilişkisi: ermeni azınlık okulları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kearney, C.A. (2005). *Social anxiety and social phobia in youth*. New York: Springer.
- Kelley, H.H. (1967). Attribution Theory in Social psychology. In D. Levine (ed.). *Nebraska Symposium on Motivation*, (15), 192-238.
- Kelley, H.H. (1972). Attribution in social interaction. In E.E. Jones et al. (Eds.), *Attribution: Perceiving the Causes of Behavior*. Morristown, NJ: General Learning Press.
- Kelley, H.H. (1973). The Process of Causal Attribution. *American Psychologist*(28), 107-128.
- Kirkpatrick, W.C. (1962). *The relationships between the singing ability of prekindergarten children and their home musical environment*. L.A.: University Of Southern California (Unpublished doctoral dissertation).
- Krull, D.S., & Dill, J.C. (1998). Do Smiles elicit more inferences than do frowns? the effect of emotional valence on the production of spontaneous inferences. *Personality and Social Psychology Bulletin*(24), pp. 289-300.
- Küçüköncü, H.Y. (2007). *Müzik eğitimi ve öğretimi*. Ankara: İlke.
- Kvet, E.J., & Watkins, R.C. (1993). Success attributes in teaching music as perceived by elementary education majors. *Journal of Research in Music Education*, 41(1), 70-80.
- Kyzy, J.A. (2016). *Yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde öz-yeterlilik, yükleme ve başarı arasındaki ilişki- türkiye örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Legette, R.M. (2003). Music achievement causal attributions as perceived by elementary public school students. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, (155), 44-50.
- Mallett, C.A. (2000). *An examination of parent/caregiver attitudes toward music instruction, the nature of the home musical environment, and their relationship to the developmental music aptitude of preschool children*. Lincoln, Nebraska: University of Nebraska (unpublished doctoral thesis).
- Monson, T.C., & Hesley, J.W. (1982). Causal attributions for behavior consistent with an actor's personality traits: differences between those offered by actors and observers. *Journal of Experimental Social Psychology*, (18), 426-32.
- Nisbett, R.E., & Ross, L. (1980). *Human inference: strategies and shortcomings of social judgment*. Englewood Cliffs: N. J. : Prentice-Hall.
- Özmenteş, S. (2012). İlköğretim müzik eğitiminde yüklenme kuramı perspektifinde nitel bir inceleme. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 1(2), 91-101.
- Özmenteş, S. (2012). İlköğretim öğrencilerinin evdeki müziksel ortamları, müzik dersine yönelik tutumları ve kişisel değişkenleri arasındaki ilişkiler. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 53-66.
- Painsi, M., & Parncutt, R. (2004). Children's, teachers' and parents' attributions of children's musical success and failure. *In Proceedings of the 8th International Conference on Music Perception & Cognition.*, (s. 178-180). Evanston, IL, USA.
- Peplau, L.A., Taylor, S.E., & Sears, D.O. (2012). *Sosyal psikoloji* (3. Baskı b.). (A. Dönmez, Çev.) Ankara: İmge.
- Rosevear, J.C. (2010). Attributions for success:exploring the potential impact on music learning in high school. *Australian Journal of Music Education*, 1, 17-24.
- Rudolph, U., Roesch, S.C., Greitemeyer, T., & Weiner, B. (2004). A meta-analytic review of help giving and aggression from an attributional perspective: contributions to a general theory of motivation. *Cognition & Emotion*(18), 815-848.
- Saka, D. (2016). *Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi yüklemeleri ile okul tükenmişliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

- Schatt, M.D. (2011). High school instrumental music students' attitudes and beliefs regarding practice: an application of attribution theory. *The National Association for Music Education*, 29(2), 29-40.
- Scherer, K.R. (1978). Personality inference from voice quality: the loud of extroversion. *European Journal of Social Psychology*, (8), 467-88.
- Schunk, D.H. (2008). *Learning theories: an educational perspective* (5th ed. b.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Shelton, J. S. (1965). *The influence of home musical environment upon musical response of first grade children*. Michigan: George Peabody College for Teachers, Unpublished doctoral dissertation.
- Stipek, D. J. (1993). *Motivation to Learn* (2nd ed. b.). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Stipek, D.J. (1998). *Motivation to learn: from theory to practice*. Boston: Allyn & Bacon.
- Toksoy, A.C. (2000). *İlköğretimde müzik eğitimi ile ilgili yaklaşımlar hakkında genel bir değerlendirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi: temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve türkiye'deki durum*. Ankara: Evrensel.
- Unaran, K.C. (2018). *Erken yetişkinlik mizahında ailenin rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ümmet, D. (2007). *Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygının cinsiyet rolleri ve aile ortamı bağlamında incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Variş, Y.A., ve Cesur, D. (2012). Ortaöğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Journal of New World Sciences Academy-Fine Arts*, 7(4), 318-333.
- Weiner, B. (1979). A Theory of Motivation for Some Classroom Experiences. *Journal of Educational Psychology*(71), 3-25.
- Weiner, B. (1985). 'Spontaneous' causal thinking. *Psychological Bulletin*, (97), 74-84.
- Weiner, B. (1986). *An attribution theory of motivation and emotion*. New York: Springer Verlag.

- Weiner, B. (1986). *An attributional theory of motivation and emotion*. New York: Springer.
- Weiner, B. (1995). *Judgments of responsibility*. New York: Guilford Press.
- Weiner, B. (2010). The development of an attribution-based theory of motivation: a history of ideas. *Educational Psychologist*, 45(1), 28-36.
- Wong, P.P., & Weiner, B. (1981). When people ask "why" questions, and the heuristics of attributional search. *Journal Of Personality and Social Psychology*, (40), 650-663.
- Yavuzer, H. (1999). *Çocuk psikolojisi* (18. Basım b.). Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2016). *Ana-baba okulu* (20. Basım b.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yörдем, A. (2015). *Yabancı dil olarak türkçe öğrenen öğrencilerin başarı ve başarısızlıklarını değerlendirmedeki atfetme farklılıkları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

EKLER

- Ek 1 : Kişisel Bilgi Formu
- Ek 2 : Müzik Dersi Yükleme Ölçeği
- Ek 3 : Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği
- Ek 4 : İzin Belgeleri

Ek 1: Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz	Kız () Erkek ()
2. Yaş	() 10 () 11 () 12 () 13 () 15 () 16 () 17 () 18
3. Sınıfınız	() 15 () 16 () 17 () 18
4. Okulunuz	
5. Aile Yapınız	() Geniş Aile (anne, baba, çocuk, babaanne, dede, hala vs.) () Çekirdek Aile (anne, baba, çocuk) () Ayrılmış (boşanmış) Aile (anne- çocuk, baba-çocuk vs.)
6. Siz dâhil kaç kardeşsiniz?	() 4 () 3 () 2 () 1
7. Ailenizin gelir düzeyi	() İyi () Orta () Düşük
8. Okul müzik dersleri dışında katıldığınız müziksel faaliyet var mı?	() TRT Çocuk Korosu () Kilise Korosu () Enstrüman kursu () Konservatuvar (Yarı Zamanlı) () Diğer (Yazınız).....
9. Okul dışında müzik dersine her hafta yaklaşık olarak kaç saat çalışırsınız?	() Haftada 4 saat () Haftada 3 saat () Haftada 2 saat () Haftada 1 veya daha az () Hiç
10. Aile üyelerinden müzikle ilgilenen var mı?	() Müzisyen () Hobi olarak enstrüman çalıyor (Yazınız)..... () Kilise Koro Üyesi () Çok iyi bir dinleyici () Plak, CD vb. koleksiyonu var
11. Ailecek düzenli olarak müzik dinlediğiniz belli bir zaman dilimi var mı?	() Evet () Hayır
12. Müzik dersinde kendinizi başarılı buluyor musunuz?	() Tamamen () Oldukça () Kısmen () Biraz () Hiç
13. Okulunuzda müzik odası var mı?	() Evet () Hayır
14. Hangi sıklıkla konser etkinliklerine katılıyorsunuz?	() Haftada 1 () Ayda 1 () 6 Ayda 1 () Yılda 1 () Hiç

Ek 2: Müzik Dersi Yükleme Ölçeği

Değerli Öğrenciler,

"Müzik Dersi Yükleme Ölçeği", sizin müzik dersinizdeki başarı düzeyinizi, başka bir ifade ile başarı ve başarısızlıklarınızı hangi nedenlere bağladığınızı saptamak amacıyla hazırlanmıştır. Ölçekteki maddelerin her birini dikkatle okuduktan sonra yanıt kağıdında her cümlemin size uygunluk derecesini gösteren maddeyi daire içine alınız. Lütfen hiçbir seçeneği boş bırakmayınız.

Bu çalışmada vereceğiniz cevaplar sadece araştırma amacıyla kullanılacaktır. Bu bilimsel araştırmaya olan katkılarımızdan dolayı teşekkür ederim.

Serda KEBAPCI
Marmara Üniversitesi
Müzik Öğretmenliği
Yüksek Lisans Öğrencisi

Size göre müzik dersindeki başarı düzeyinizin nedenleri nelerdir?	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılmıyorum Ne Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Müzik dersindeki başarı düzeyimin nedeni.					
1. Müzik dersinde eğlenmemdir.	5	4	3	2	1
2. Müziği sevmemdir.	5	4	3	2	1
3. Müzik dersine önem vermemdir.	5	4	3	2	1
4. Müzik öğretmenimi sevmemdir.	5	4	3	2	1
5. Müzik dersine ilgi göstermemdir.	5	4	3	2	1
6. Müzik dersini sevmemdir.	5	4	3	2	1
7. Ders dışında da müzik dinlememdir.	5	4	3	2	1
8. Müzik dersi dışında da müziğe ilgi duymamdır.	5	4	3	2	1
9. Müzik dersi için çalışırken çok mutlu olmamdır.	5	4	3	2	1
10. Müzik dersinde başarılı olmak için çaba göstermemdir.	5	4	3	2	1
11. Müzik dersinde öğrendiğim şarkılardan hoşlanmamdır.	5	4	3	2	1
12. Ders ile ilgili materyalleri tam ve eksiksiz olarak derse getirmemdir.	5	4	3	2	1
13. Müzik dersindeki şarkıları çok çabuk öğrenmemdir.	5	4	3	2	1
14. Müzik dersi kitabındaki şarkılardan hoşlanmamdır.			3	2	1

15. Anlayışlı bir müzik öğretmenine sahip olmamdır.	5	4	3	2	1
16. Müzik öğretmenimin konuları iyi anlatabilmecesidir.	5	4	3	2	1
17. Öğrencilerine iyi davranan bir müzik öğretmenine sahip olmamdır.	5	4	3	2	1
18. Alanında bilgili bir müzik öğretmenine sahip olmamdır.	5	4	3	2	1
19. Müzik öğretmenini dinlememdir.	5	4	3	2	1
20. Daha yetenekli öğrencilere ayrıcalık göstermeyen bir öğretmene sahip olmamdır.	5	4	3	2	1
21. Derste dikkatli olmamdır.	5	4	3	2	1
Şiirc göre müzik dersindeki başarı düzeyinizin nedenleri nelerdir?					
Müzik dersindeki başarı düzeyimin nedeni,	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılmıyorum Ne Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
22. Müzik dersine aktif olarak katılmamdır.	5	4	3	2	1
23. Müzik derslerinde öğretmenin konuları tekrarlamasıdır.	5	4	3	2	1
24. Müzik dersinde kendime güvenmemdir.	5	4	3	2	1
25. Müzik dersini iyi dinlememdir.	5	4	3	2	1
26. Müzik derslerinde diğer arkadaşlarım ile uyumlu olmamdır.	5	4	3	2	1
27. Derste ilginin dağılmasıdır.	5	4	3	2	1
28. Ders dışında bir müzik kursuna katılmamdır.	5	4	3	2	1
29. Evde müzik aleti çalabilen birinin olmasıdır.	5	4	3	2	1
30. Anne babamın müzikle ilgilenmesidir.	5	4	3	2	1
31. Anne-babamın müzikle ilgilenmem için beni desteklemesidir.	5	4	3	2	1
32. Bir müziksel hedef belirleyip ona ulaşmaya çalışmamdır.	5	4	3	2	1
33. Müziğe erken yaşta başlamamdır.	5	4	3	2	1
34. Müzik derslerinde kullandıktan farklı bir müzik aleti çalmamdır.	5	4	3	2	1
35. Blokflütü/melodikayı çalabilmemdir.	5	4	3	2	1
36. Parmaklarımın blokflüt/melodika çalmaya uygun olmasıdır.	5	4	3	2	1

37. Blokflüt melodika çalmayı sevmemdir.	5	4	3	2	1
38. Arkadaşlarımla blokflüt melodika çalarken zorlanmamamdır.	5	4	3	2	1
39. Müzik yeteneğimin olmasıdır.	5	4	3	2	1
40. Doğuştan gelen bir müziksel yeteneğe sahip olmamdır.	5	4	3	2	1
41. Sesimin güzel olmasıdır.	5	4	3	2	1
42. Duyduğum ezgileri doğru söyleyebilmemdir.	5	4	3	2	1
43. İyi bir müzik kulağına sahip olmamdır.	5	4	3	2	1
44. Müzikte ritimleri kavrayabilmemdir.	5	4	3	2	1

Ek 3: Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği

EVDEKİ MÜZİKSEL ORTAM ÖLÇEĞİ (EMOÖ)

Değerli Öğrenci,

"Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği", iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, evdeki müziksel ortamınızın belirlenmesi amacıyla hazırlanmış bir anket; ikinci bölümde ise yine aynı amaç doğrultusunda hazırlanmış bir ölçek bulunmaktadır. Lütfen her soruyu dikkatle okuduktan sonra size uygun olan seçeneği X ile işaretleyiniz. Ankete vereceğiniz yanıtlar **yalnızca araştırma amacıyla** kullanılacaktır. Bu bilimsel çalışmaya olan katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Serda KEBAPCI

Marmara Üniversitesi

Müzik Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrencisi

	Evet	Hayır
1. Şu an bir müzik çalgısı çalıyor musunuz?		
2. Daha önce bir müzik çalgısı çaldınız mı?		
3. Anne ya da babanız çalgı çalar mı?		
4. Evinizde bir müzik çalgısı var mı?		
5. Evinizde müzikli oyuncak var mı?		
6. Evinizde müzik CD ya da kaseti bulunur mu?		
7. Anne ya da babanızdan izin almadan müzik dinleyebiliyor musunuz?		
8. Evinizde müzik dinlemenize yarayan bir cihazınız var mı?		
9. Kendinize ait müzik dinlemenize yarayan bir cihazınız var mı?		
10. Evde kendinize ait bir müzik çalgınız var mı?		
11. Anne ya da babanızdan izin almadan çalgı çalabiliyor musunuz?		
12. Anne ve babanız herhangi bir müzik topluluğuna üye mi?		
13. Siz herhangi bir müzik topluluğuna üye misiniz?		

	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Çoğu zaman	Her zaman
14. Anne/babanız konsere giderler mi?					
15. Anne babanız siz konsere götürürler mi?					
16. Anneniz ya da babanız <u>siz</u> şarkı söylerler mi?					
17. Anneniz ya da babanız <u>sizinle</u> şarkı söylerler mi?					
18. Bir çalgıyı çalabilmeniz konusunda anneniz ya da babanız size yardımcı olurlar mı?					
19. Evde müzik dinler misiniz?					
20. Evde anne ya da babanız müzik dinlerler mi?					
21. Bir şarkıyı öğrenmeniz konusunda anne ya da babanız size yardımcı olurlar mı?					
22. Evde müzik eşliğinde dans eder misiniz?					
23. Evde anne ya da babanızın sizin şarkı söylemenizi istediği olur mu?					
24. Evde akrabalarınız ile bir araya gelerek şarkılar söyler misiniz?					
25. Anne ya da babanız evde size müzik dinletirler mi?					
26. Televizyonda müzik programlarını seyredersiniz mi?					

Ek 4: İzin Belgeleri

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.21223587
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi

07/11/2018

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Marmara Üniversitesinin 01.10.2018 tarih ve 1800263214 sayılı yazısı.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 No'lu Gen.
c) Millî Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 05.11.2018 tarihli tutanağı.

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Serda KEBAPÇI'nın "Azınlık Okulları Öğrencilerinin Evdeki Müziksel Ortamları ve Müzik Dersi Yükleme Değişkenleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu tezi kapsamında, ilimiz genelinde bulunan azınlık okullarında; evdeki müziksel ortam ölçeği, müzik dersi yükleme ölçeği ve kişisel bilgi formunu uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

- Ek:
1- Genelge.
2- Komisyon Tutanağı.

OLUR
07/11/2018

Nihat NALBANT
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.22121912
Konu: Anket Araştırma İzni

19.11.2018

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: a) 01.10.2018 tarih ve 1800263214 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 07.11.2018 tarih ve 21223587 sayılı oluru.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Serda KEBAPÇI'nın "Azınlık Okulları Öğrencilerinin Evdeki Müziksel Ortamları ve Müzik Dersi Yükleme Değişkenleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Timur TUĞRAL
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:
1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

T.C.	
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	
REKTÖRLÜĞÜ	
Tarih:	02-01-2019
Sayı:	1900001600
Bürosu:	302.08.01

Öğr. İşl. Daire Başkanlığı
02.01.19
dl.b.

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İnran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meh.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evmsisorgu.meh.gov.tr> adresinden e89d-5179-33e4-9d04-3c20 koda ile teyit edilebilir.

